Patrick Modiano

BİR GENÇLİK



Fransızca aslından
çeviren
İSMET BİRKAN

Patrick Modiano

BİR GENÇLİK



ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

ISBN 975-510-747-9
© Editions Gallimard, 1981 / Akcalı Telif Ajansı /
Can Yayınları Ltd. Şti. (1995)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Eko Basımevinde basıldı. (1997)

Patrick Modiano
BİR GENÇLİK

ROMAN

Fransızca aslından
çeviren
İSMET BİRKAN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

Özgün adı
Une Jeunesse

Patrick Modiano, 1945'te Boulogne-Brillancourt'da doğdu. Öğrenimini Annecy'de ve Paris'te yaptı. *Patrick Modiano*'nun kendine özgü bir dünyası, kendine özgü bir üslubu vardır. Geçmişle şimdinin birbiriyle iç içe verildiği bu dünyada, gençlik döneminin kargaşasına olgun yaşın gözlüğünden bakılır. *Modiano*, geçmişte yolculuğa çıktığında bunu bir bakıma, insanların kendi rollerini, yaşamın rastlantılarına göre üstlendiği bir dünyanın tiyatrosal yanını gözlerimizin önüne sermek için yapar. Son derece yalın bir üsluba sahiptir. *Modiano*, *Rue des Boutiques obscures* adlı romanıyla 1978'de Goncourt Ödülü kazanmıştır.

Çocuklar bahçede oynuyor; her günkü satranç partisinin vakti de gelmek üzere.

– Alçısı yarın sabah çıkarılıyor, diyor Odile.

Louis'yle ikisi dağ evinin taraçasında oturmuş, uzaktan, Viterdo'nun üç çocuğuyla çimenlikte koşuşturan kızlarını ve oğullarını izliyorlar. Beş yaşındaki oğullarının sol kolu alçıda, ama bu onu rahatsız eder görünmüyor.

– Bu alçıyı ne zamandan beri taşıyor? diye soruyor Louis.

– Neredeyse bir ay oluyor.

Salıncaktan kayıp düşmüştü çocuk ve kolundaki kırığın sancıyıp durduğu ancak bir hafta sonra fark edilmişti.

– Gidip bir banyo yapayım, diyor Odile.

Birinci kata çıkıyor. Döndüğü zaman satranç partisine başlayacaklar. Louis banyoda suyun aktığını duyuyor.

Yolun karşı tarafında, sıra sıra çamların arkasındaki teleferik binası, bir kaplıca kasabasının küçük tren istasyonuna benziyor. Fransa'da kurulan ilk teleferiklerden biriymiş. Louis onun, Foraz yamacını ağır ağır çıkışını gözleriyle izliyor; kabinin canlı kırmızısı, dağın yazın büründüğü yeşilin oluşturduğu fonda netlikle beliriyor. Çocuklar çamların arasına dalmış, teleferik binasının yakınındaki çim kaplı gölgeli yuvarlak göbekte bisiklet yarıştırıyorlar.

Louis dün, dağ evinin ön cephesindeki, üstünde beyaz harflerle SUNNY HOME yazan tahta levhayı söktü. Levha camlı kapının önünde yere atılmış duruyor. On iki yıl önce dağ evini satın alıp çocuk tatil evine dönüştürdüklerinde, ona ne ad vereceklerini tam olarak bilememişlerdi. Odile Fransızca bir adı yeğliyordu, *Şakacı Cinler* ya da *Şeytancıklar* gibi; ama Louis İngilizce bir adın daha zarif olacağını ve müşteri çekeceğini düşünüyordu. Sonunda *Sunny Home*'u seçmeye karar vermişlerdi.

Louis tahta levhayı alıyor. *Sunny Home* ha!.. Az sonra bir çekmeceye yerleştirecek. Kendini rahatlamış hissediyor. Çocuk yuvası işi bitti artık. Bundan böyle, dağ evi sadece onlara kalacak. Louis bahçenin dibindeki kulübeyi lokanta ve çay salonuna dönüştürecek ve insanlar, kışın teleferiğe binmeden önce burayı dolduracaklar.

Gece, şimdi de saklambaç oynamaya başlayan çocukların çığlıkları ve gülüşleriyle birlikte, vadinin ve bahçenin derinliklerinden yavaş yavaş yükseliyor. Yarın, 23 haziran, Odile'in otuz beşinci yaş günü. Gelecek ay Louis de onun gibi otuz beş yaşında olacak. Louis Odile'in doğum gününe Viterdo'larla çocuklarını, bir de küçük bir spor mağazası işleten eski kayakçı Allard'ı davet etti.

Kırmızı teleferik inmeye başlamış; bir çam kümesinin arkasında kayboluyor, sonra tekrar ortaya çıkıp aynı telaşsız gidişiyle yoluna devam ediyor. Akşamın dokuzuna kadar böyle çıkıp indiği görülür bunun; sonuncu görünüşünde ise artık Foraz yamacında kayan kocaman bir ateş böceği oluvermiştir.

*

– Bayağı yürekliymiş bu küçük...

Doktor çocuğun yanağını okşadı. En heyecanlı olan Odile'di. Doktor, hızı kütükleri doğrayan elektrikli testereninkini andıran bir aletle, Odile'in üzerine çiçekler çizdiği alçıyı yarmıştı bile ve kol da içinden olduğu gibi çıkmıştı. Deri, Odile'in korktuğu gibi kurumuş ya da rengini atmış değildi. Çocuk kolunu hareket ettiriyor, dudaklarında dikkatli bir gülümsemeyle, iyileştiğine pek de inanamayarak yavaşça kasıp açıyordu.

– Şimdi onu tekrar kırabilirsin, demişti doktor.

Odile dağ evine dönmeden önce gidip bir dondurma yiyeceklerine söz vermiş ve gölün kıyısındaki bir kafenin terasında karşı karşıya oturmuşlardı. Çocuk şam fıstıklı-çilekli dondurma seçmişti.

– Artık alçından kurtulduğuna memnun musun?

Çocuk yanıt vermiyor, ciddi bir işle uğraşır gibi özenle dondurmasını yiyordu.

Odile onu seyrediyor ve "İleride o çiçeklerle süslü alçıyı hatırlar mı acaba?" diye merak ediyor. Çocukluk anılarının ilki mi olacak bu acaba? Çocuk güneşten gözlerini kısıyor. Sis gölün üzerinde dağılıyor. Ve bugün onun –kendisinin– otuz beşinci doğum günü. Yakında Louis de otuz beş yaşında olacak. Otuz beş yaşında insanın başına yeni birşeyler gelebilir mi artık? Demin alçıdan fırlayan kolu, hiç zarar görmemiş olan deriyi düşünürken bunu soruyordu kendi kendine; sanki çocuğun kendisiydi içinde hapsedildiği kabuğu kıran. Acaba bazen hayat tekrar sıfırdan başlar mı otuz beş yaşında? Ciddi bir soru, onu gülümsetiyor. Bunu Louis'ye sormalı. Ona sanki başlamazmış gibi geliyor. Bu yaşta insan durgun bir bölgeye varıyor ve pedallı kayık şimdi kendi önünde uzanan göle benzer bir gölün üzerinde tek başına kayıp gidiyor. Çocuklar da büyüyor. Nasıl olsa sizi terk edecekler, değil mi?...

Gözünün kuyruğuna kaçmış bir kirpik onu rahatsız ediyor; çantasından, yalnızca yuvarlak küçük aynası

için kullandığı boş pudriyerini çıkarıyor. Gözünden kirpiği çıkarmayı başaramıyor, ama küçük aynada yüzünü dikkatle inceliyor. Hiç değişmemiş. Yüzü yirmi yaşında da aynıydı. Dudakların birleştiği yerde o minnacık kırışıklıklar yoktu, ama gerisi, hayır, hayır, hiç değişmemiş... Louis de değişmedi. Eskiden biraz daha zayıftı, o kadar...

– Doğum günün kutlu olsun anne.

Bunu biraz kekeleyerek ve belirgin bir gururla söyledi çocuk. Odile onu öpüyor. Ne kadar tuhaf olurdu, çocuklar anne ve babalarını kendilerini doğurmadan önceki halleriyle, henüz ana-baba değil de yalnızca kendileri oldukları sırada tanısalardı... Odile'in Paris'te, büyükannesinde geçen çocukluğu; Charles-Cros Sokağı, otobüs hatlarının başlangıç noktası... Biraz ileride, Tourelles yüzme havuzunun gri binası, sinema ve Sérurier Bulvarının yokuşu. Biraz geniş bir hayal gücüyle, sisli ve güneşli sabahlarda bu yokuş denize inen bir korniş yolu görünümüne bürünürdü.

– Artık eve dönmemiz gerek...

Yanında oturan oğluyla, dağ evine çıkan yolda arabayı sürerken, Odile dalgın dalgın bir şarkı mırıldanıyordu. Az sonra bu ezginin, Cenevre'de bir antikacıda, büyük bir sürprizle, plağını bulduğu bir operetin ilk ölçüleri olduğunun farkına vardı; *Hawaii Gülleri* adında bir operet...

*

Teleferik binasının önünde, yeşil sıranın üzerinde oturuyorlar; oğulları da çimenlik göbeğin üzerinde bisiklete biniyor. Küçük dengeleyici tekerlekleri var bisikletin. Odile uzanmış, başı Louis'nin dizine dayalı, bir sinema dergisi okuyor.

Çocuk ağaç aralarından çimenin üzerine vuran güneş lekelerini tek tek geçiyor ve 'büyük tur' dediği şeye başlıyor. Zaman zaman durup yerden bir çam kozalağı alıyor. Teleferik görevlisi, mavi kasketi ve ceketiyle bir istasyon şefi havasında, binanın girişinde sigara içiyor.

– İşler iyi mi? diye soruyor Louis.

– Hayır. Pek müşteri yok bugün...

Hiç önemi yok. Boş da olsa, kırmızı teleferik saatinde kalkar. Yönetmelik böyle.

– Oysa güneş de var, diyor görevli.

– Tatil henüz tam olarak başlamadı, diyor Louis. On beş gün sonra görürsünüz...

Çocuk şimdi göbeğin çevresinde dönüyor ve pedallara gittikçe daha kuvvetle basıyor. Odile güneş gözlüklerini taktı; rüzgâr yüzünden sayfaları sımsıkı tutarak dergiyi karıştırıyor.

*

Louis, uykusunda, yaklaşıp uzaklaşan, sonra tekrar yaklaşan çocuk çığlıkları duyuyor. Onun için bunlar, güneş ve gölge oyunları gibi, farklı yoğunlukta ışıklar yalnızca. Ama hep aynı düşü görüyor. Issız bir velodromun en tepesinde oturmuş, gidona yapışarak pistte yavaşça dönen babasını seyrediyor.

Biri ona sesleniyor ve gözlerini açıyor. Önünde kızı, ayakta durmuş ona gülümsüyor. Neredeyse Odile kadar uzun boylu.

– Baba, davetlilerimiz gelmek üzere...

Kırmızı bir elbise giymiş, bu Louis'yi şaşırtıyor. On üç yaşında. Düşünden yeni ayılmış, ama kafası hâlâ uyuşuk, kızının bu kadar uzun boylu olmasına şaşıyor.

– Hadi baba!..

Ona sitemle gülümsüyor ve elinden tutup kanepeden kaldırmaya çalışıyor. Louis bir süre direndikten

sonra kendini bırakıyor, kalkıyor ve kızını alnından öpüyor. Taraçaya çıkıyor. Gece henüz tam bastırmamış, çam sırasının ardından dağ evine doğru çıkan bir grup görüyor. Allard'ın kalın sesini ve Martine Viterdo'nun gülüşünü tanıyor. Uzakta, kırmızı teleferik, otların arasında bir uğurböceği gibi, Foraz yamacı boyunca yavaşça süzülüyor.

*

Salonun bütün ışıkları kapatılmış. Louis, Odile, Viterdo, karısı, Allard ve çocuklar masanın çevresinde bekleşiyorlar. Louis'nin kızı, elinde üzerinde sekiz mum parlayan pasta ile mutfaktan çıkıyor: Üç tanesi on yıllar, beş tanesi de tek yıllar için. Onlara doğru yürürken herkes şarkıya başlıyor:

– *Happy birthday to you...*

Kız tepsiyi masanın ortasına koyuyor. Hepsi sırayla Odile'i öpüyorlar.

– Ee, diyor Viterdo, otuz beş yaşında olmak sizde ne gibi bir duygu uyandırıyor?

– Büyükanne olma yaşına yaklaştığımı, diye yanıtlıyor Odile.

– Saçmalamayın Odile.

– Mumları üflemen gerek anne...

Odile pastaya eğilip üflüyor.

– Bravo! Hem de tek üflemede!

Alkışlıyorlar ve ışıklar yeniden yakılıyor.

– Bir şarkı! Bir şarkı isteriz!

– Odile bize *Sokakların Şarkısı*'nı söyleyecek, diyor Louis.

– Hayır, hayır... Kesinlikle olmaz.

Pastayı kesiyor; çocuklar masayı terk edip beşi de taraçanın kenarında toplanmışlar. Odile ve Louis her

birine küçük tabakların içinde birer dilim pasta getiriyorlar.

– Yatmak istemeyecek bunlar, diyor Viterdo'nun karısı Martine.

– Olsun, bugün sıradan bir gün değil ki, diye ekliyor Allard kalın sesiyle. İnsan her gün otuz beş yaşına basmıyor ki.

Viterdo saatine bakıyor.

– Louis, sanırım gitmemiz gerek. Seni rahatsız ettiğim için gerçekten üzgünüm.

Paris'e giden gece trenine yetişmesi gerek, saat yirmi üç otuzdakine; Louis onu istasyona götürmeyi önermişti.

– Gidelim, diyor Louis.

Viterdo'nun karısı, Allard ve Odile taraçada oturmuş konuşuyorlar. Allard'ın sesi ötekileri bastırıyor. Gece sıcak, uzaktan bir fırtınanın homurtusu işitiliyor.

Viterdo oturma odasının ortasında siyah çantasını açıyor. Bir şey unutup unutmadığını alelacele kontrol eder görünüyor. Çocuklar merdivenlerde itişip kakışıyorlar ve telaşlı ayak sesleri birinci kattaki büyük odaların içinde gitgide zayıflıyor. Odile de taraçadan ayrılıyor ve Louis Viterdo'nun ardı sıra dağ evinden çıkmak üzereyken ona yetişiyor.

– Doğum günün kutlu olsun, diyor Louis.

– Aman, anladık, yeter artık, diyor Odile.

– Otuz beş yaşında olmak sizde ne gibi duygular uyandırıyor acaba?

Odile onu omuzlarından tutup sarsıyor.

– Yeter... Yakında senin de sıran gelecek.

Louis onu kucaklayıp öpüyor ve kahkahayla gülüyorlar. Hayatlarında ilk kez bir doğum günü kutluyorlar. Tuhaf bir fikir... Ama madem ki çocukları eğlendiriyor...

*

Viterdo valiziyle siyah çantasını arabanın arka koltuğuna koyup Louis'nin yanına oturdu.

– Gerçekten üzgünüm Louis...

– Ne münasebet canım, beş dakika sonra istasyondayız işte...

Louis ağır ağır kalkıyor, kısa bir süre sonra da motoru durduruyor. Araba boşta, küçük düz yokuşu sessizce iniyor.

– Ne zaman dönüyorsun? diye soruyor Louis.

– Gelecek hafta sonu. Ağustosu Martine ve çocuklarla burada geçirmeyi umuyorum. Siz bütün yıl boyunca dağda kaldığınız için şanslısınız.

– Sanırım Paris'te yaşayamazdım, diyor Louis.

Araba sürerken her zaman yaptığı gibi, radyonun düğmesini çeviriyor.

– Ne zamandan beri buradasınız? diye soruyor Viterdo.

– On üç yıldır.

– Biz dağ evimizi alalı daha altı yıl oluyor.

– Ben daha uzun zamandan beri buradasınız sanıyordum.

Viterdo, Louis ile yaşıt. Paris'te bir ithalat-ihracat şirketinde çalışıyor. Martine'le ikisi üç çocuklarıyla birlikte her yıl Noel'de ve Paskalya'da buraya kayak yapmaya geliyorlar. Çocuklarını da *Sunny Home*'daki öteki çocuklarla oynasınlar diye Odile ve Louis'ye emanet ediyorlar.

– Ee, *home* işi bitti demek?

– Bitti, diyor Louis gülerek. Dağ evi artık yalnız bize ait... Çocuklar odalarda bile tekerlekli patenle kayabilecekler...

– Peki, şimdi siz ne yapacaksınız?

– Belki Allard ile birlikte teleferik müşterileri için bir kafe-lokanta açacağız.

– Aslında haklısınız, diyor Viterdo... Ben de her şeyi bırakıp burada yaşamak isterdim...

Yolun ilk dönemeci... Solda Royal Otelinin çevre duvarı. Louis motoru tekrar çalıştırıyor.

– Çocuklar burada muhakkak Paris'te olduklarından daha mutludurlar, diyor. Ben de oğlumun kayak hocası olmasını isterdim.

– Gerçekten mi? Ya kızınız?

– Kızlarla hiç belli olmuyor ki...

Camı indiriyor. Fırtına sanki yaklaşıyor gibi.

– Daha önce hiç Paris'te oturdunuz mu? diye soruyor Viterdo.

– Evet. Çok zaman önce.

Louis garın önünde arabayı durduruyor, kapıyı açıyor ve Viterdo'nun eşyalarını alıyor.

– Rica ederim Louis...

Neonlarla aydınlatılmış ıssız küçük salonu geçiyorlar. Viterdo biletini bilet delme makinesine sokuyor.

– Bu makineler de gitgide karmaşıklaşıyor, diyor Louis; iyi ki artık yolculuk etmiyorum.

Tren istasyona girmiş bile.

– Hoşça kal Louis... Cumaya görüşürüz...

Louis ona peronda trene kadar eşlik ediyor, valiziyle siyah çantasını yataklı vagondaki kompartımanına çıkarmasına yardımcı oluyor. Viterdo gülümseyerek camı indiriyor ve dışarı sarkıyor.

– Cumaya görüşürüz... Martine'le çocuklar size emanet. Aman vermeyin keratalara...

– Merak etme. Her zamanki gibi: Eti senin kemiği benim!..

İstasyonun holünü tekrar geçerken, Louis'nin gözüne kapalı gişelerin yanında şekerleme dağıtan bir makine çarpıyor. Deliğe iki madeni para atıyor. Kırmızı ve

altın sarısı bir kâğıda sarılı bir şey düşüyor: 'Kaya' adı verilen çikolatalardan biri. Bak hele, bunlardan hâlâ varmış demek... Odile Caulaincourt Caddesindeki pastaneden sık sık bunlardan alırdı. Bu da ona doğum günü armağanı olsun.

Alanın karşı tarafında, kafenin camlarının arkasında, televizyonun karşısında donup kalmış birkaç siluet seçiliyor; bir kadın şarkıcının sesi ona kadar ulaşıyor. Yalnızca ses geliyor, biraz boğukça, sözler anlaşılmıyor. Ilık bir rüzgâr esmeye başlamış. Dağ evine dönerken yağmurun ilk damlaları düşüyor...

*

Saint-Lô'da, on beş yıl öncekı o sonbaharda, günlerce yağmur yağmış ve kışlanın avlusunda büyük su birikintileri meydana getirmişti. Dikkatsizlikle bunlardan birinin içinde yürüyünce sanki buzdan bir çember ayak bileklerine sarılıp sıkmıştı.

Elinde teneke valiziyle, kapıdaki nöbetçiyi selamladı. Sokağın köşesine vardığı zaman, hayatında bir daha hiçbir rol oynamayacak olan bu kahverengimsi binaya dönüp bakmaktan kendini alamadı.

Sivil kıyafeti –gri bir flanel– omuzlarını kesiyor ve kalçalarını sıkıyordu. Kış için bir paltoya, özellikle de ayakkabıya ihtiyacı vardı. Evet, kocaman, kalın kauçuk tabanlı ayakkabılara..

Brossier ona yediye doğru *Café du Balcon*'da randevu vermişti. Birden, Brossier'yi ancak iki aydır tanıdığını ve onun kendisine, Saint-Lô'ya yalnızca geçerken şöyle bir uğradığını iddia ederek yalan söylediğini düşündü. Onun gibi 'işleri' yüzünden bir an önce Paris'e gitmesi gereken bir adam niçin burada kalma süresini uzatsındı ki?

Brossier'yle ilk kez gene bu *Café du Balcon*'da karşılaşmıştı; kışlaya dönmek için geceyarısını bekliyordu. O gün öğleden sonra kentin surları boyunca dolaşmış, haralara kadar devlet yolunu izlemiş ve sağda barakalarla kaplı bir bölgeye sapıp yolunu şaşırmıştı. Kente döndüğünde *Café du Balcon*'da bir masaya oturmuştu; barın yanındaki ayna kollarını kavuşturmuş, üniformalı ve kısa saçlı kendi görüntüsünü yansıtıyordu. Yan masada gazete okumakta olan Brossier gözlerini ona çevirmişti.

– Şafağa daha çok var mı?

Louis'nin hepsini anlayamadığı argo sözcükler kullanıyordu. Bu 'şafak' da terhis olmak demekti herhalde.

– Kaç yaşındasınız?

– Temmuz ayında yirmiye basacağım.

Kafede başka müşteri yoktu; Brossier omuzlarını silkerek bu saatte Saint-Lô sokaklarında kimsenin olmadığını söylemişti.

– Sokakları da sokak olsa bari!..

Ve ekşi bir kahkaha savurmuştu.

– Burada askerlik yapmak pek hoş olmasa gerek?.. Değil mi?..

Brossier'nin yaşı mı? Ancak kırk dolaylarında. Gülümseyince daha genç gösteriyordu. Açık çakır gözlü, kırmızı tenli sarışın bir adamdı; yüzünün ablaklığıyla birlikte bu ten herhalde Belçika biralarına olan zaafından ileri geliyordu.

Paris'te oturuyorum, diye açıklamıştı Louis'ye. Ama ailesiyle birlikte birkaç gün geçirmek üzere, ağabeyinin bir noter bürosu işlettiği Saint-Lô'ya gelmişmiş. On yıldan fazla bir süredir buraya gelmediği için insanlar onu unutmuşlarmış. Zaten bu tatil günlerini fırsat bilerek bazı işlerini de görüyormuş. Evet, Cherbourg'lunun biri ona bir yığın Amerikan gereçleri satmak istiyormuş: Eski cipler, askeriyeye ait eski kamyonlar,

falan... Kendisi, Brossier, 'oto işinde' imiş. Hatta Paris'te bir garajı da varmış.

O gece Louis'ye kışlaya kadar eşlik etmişti. Üzerinde bir yağmurluk ve kızılımsı sarı tüylü eski bir Tirol şapkası vardı. İki yanı, hepsi de gri betondan yeni evlerin karşılıklı iki duvar gibi yükseldiği sokaktan aşağı inerlerken, Brossier ona bir sır verir gibi, çocukluğunun kentini artık tanıyamadığını söylemişti. Son savaştaki bombardımanlardan sonra başka bir kent inşa edilmişmiş ve Saint-Lô artık eski Saint-Lô değilmiş...

*

Café du Balcon'da, duman ve konuşmaların uğultusu Louis'yi sersemletti. Aperitif saatiydi ne de olsa. Tirol şapkası sayesinde Brossier'yi hemen buldu; sıkılgan, çekingen adımlarla ona yöneldi, bavulunu yere koydu ve oturdu.

– Ne o, tezkereni aldın mı yoksa? diye sordu Brossier, ağzı kulaklarında.

– Evet, tezkeremi aldım, dedi Louis kısık bir sesle; bu askerlik argosunu kullanmak ona her zaman zor gelmişti.

– Dostum, tezkere dediğin kutlanır, dedi Brossier. Görüyorsunuz, ben başladım bile...

Kırmızı bir içkiyle yarıya kadar dolu bardağını gösteriyordu.

– Ne içiyorsunuz?

Bu adamın çenesinin bir gezgin satıcınınkinden aşağı kalır yeri yoktu, ama sesi birdenbire yapmacık bir kibarlık ifadesi kazanıveriyordu. O zaman, mobilyalardan ve kitaplardan söz ediyor, vaktiyle Paris'te birkaç antikacı hesabına iş yaptığını anlatıyordu ona. Hatta bir akşam, gayet ciddi bir uzman havasıyla, bir 'Régence' koltukla bir 'Louis XV' koltuğu birbirinden ayırdede-

bilmeyi sağlayan ince ayrıntıları bir bir saymış ve elinde kalem, arkalıkların ve kolçakların niteliğinin neye göre değerlendirildiğini göstermişti. Kitaplara gelince, efendim, kendisi ilk baskıları seviyordu. Evet, bu anlarda kendisi olmaktan artık çıkıyor, herhalde çok etkilendiği birinin hareket ve konuşma tarzını taklit ediyordu.

– Yaşasın tezkere! dedi Brossier, garson camparileri getirince.

Kadehleri tokuşturdular. Louis, ayakkabılarının su aldığını Brossier'ye söylemeye cesaret edemiyordu.

– Ne düşünüyorsun Louis?

Bir tek şey düşünüyordu: Islak ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarıp çöp tenekesine atmak, bir çift kauçuk tabanlı ayakkabı edinip ayaklarının bir daha asla ıslanmayacağından kesinlikle emin olmak.

– Kahretsin, dedi durup dururken.

– Ne oldu dostum?

İki yıl boyunca çok uysal davranmış, kışlaya, koğuş yaşamına, üniformaya, su alan ayakkabılara ses çıkarmadan katlanmıştı; şimdi, bütün bunların geride kaldığı şu anda, bir ses soruyordu içinden: Neden katlanmıştı bunlara sanki?

– Yeni ayakkabılara ihtiyacım var.

– Ne demek, elbette! Lafı mı olur!..

– Kalın kauçuk tabanlı ayakkabılar.

Brossier şaşırmış gibiydi. Bardağında kalan campariyi bir dikişte boşalttı.

– Pekâlâ, dedi, deneyelim bakalım bir çift bulabilir miyiz...

Café du Balcon'dan çıktılar ve sağda, daha aşağıdaki çarşı sokağına vardılar. Beton kemerlerin altında mağazalar sıralanmıştı. En sondakinin vitrininde mokasenler ve kadın ayakkabıları teşhir ediliyordu. Satıcı demir kepenkleri indirmeye hazırlanıyordu.

Mağazanın küçük salonunda yan yana oturdular; Brossier'nin Tirol şapkası her zamanki gibi başındaydı.

– Bu delikanlı için bir şey arıyoruz, dedi.

– Kalın kauçuk tabanlı bir çift ayakkabı istiyorum.

Satıcı, bunlardan fazla kalmadığını, fakat en iyi kalite bir dizi İtalyan mokaseni gösterebileceğini söyledi.

– Hayır, hayır... Kauçuk tabanlı olacak...

Tabanları neredeyse üç santimetre kalınlıkta bir çift konçlu ayakkabı seçti. Denemek için ıslak çoraplarını çıkardı.

– Bir çift çorap da bulunur mu acaba?

– Evet... Tenis çoraplarımız var.

– Fark etmez.

Çorapları ayaklarına geçirdi ve yeni ayakkabının bağcıklarını özenle bağladı. Brossier cüzdanını çıkarıp ayakkabıların parasını ödedi. Satıcı ıslak çorap ve ayakkabılarını koyduğu plastik torbayı Louis'ye verdi.

Dışarı çıkınca, Louis plastik torbayı yolun kenarındaki kanaletin içine attı. Bu cakalı hareketi, hayatında bir dönemin sona erdiğini gösteriyordu. Bir de palto gerekiyordu gerçi, ama o da sırası gelince düşünülecekti elbette.

– Akşam yemeğini Neuvotel'de yiyoruz, dedi Brossier. Bir masa ayırttım. Tabii iki de oda.

– Banyolu mu? diye sordu Louis.

– Evet, neden?

Gerçek bir banyo... Koğuşun bir hayvan yemliğini andıran ve sifonu ikide bir tıkanan büyük ortak lavabosundan sonra, olağanüstü bir şeydi bu. İki yıl çektiği, çivisi çıkmış kapısı avludan esen dondurucu rüzgârla tangır tungur sallanan alaturka kenef eziyetinden sonra, gerçek bir banyo!..

– Demek bir banyo yapabileceğim?

– İstediğin bütün banyoları yapabilirsin dostum.

Yağmur yeniden yağmaya başlıyordu, ama o kadar ince çiseliyordu ki, ancak saçları ıslatabiliyordu. Surları izleyerek biraz kıvrılan hafif eğimli caddeyi takip ediyorlardı.

– Hey gidi günler! dedi Brossier, surları göstererek. Çocukken bir gün düğümlü bir halatla bunların tepesinden aşağıya inmiştim... Sahi, ayakkabıların nasıl? İyi mi?

– Çok iyi.

Neuvotel'e birkaç yüz metre kalmıştı. Şimdi sokağın alt başındaki *Le Drakkar* Sinemasının önünden, sonra da Vire Irmağının üzerindeki köprüden geçeceklerdi. Ama daha uzun süre yürüseler bile Louis hiç rahatsız olmayacaktı; yeni ayakkabılarıyla önüne çıkan bütün su birikintilerine basa basa geçmekten bir tür zevk duyuyordu. Kauçuk tabanlı ayakkabıları oldu mu, insanın hiçbir şeyden ve hiç kimseden korkusu olmuyordu canım...

*

Bir hoparlörden hafif bir müzik yayılıyordu. Otelin yemek salonunda, dipteki bir masada oturan Brossier'yle Louis'nin dışında hiç kimse yoktu. Garson peynir tepsisini gösterirken Brossier bir şişe Burgonya şarabına girişmişti.

– Haydi bakalım, yaşasın tezkere! diye bağırdı üçüncü kez; bir yandan da Louis'nin bardağını dolduruyordu.

Kendisine kışlayı anımsatan bu sözcüğe önce çok kızan Louis, şimdi boşvermiş, aldırış etmez olmuştu. Üzerine çöken tatlı rehavete kendini bırakmıştı.

– Tatlı olarak bir 'beyaz zenci' yemelisiniz, diye öğütledi Brossier. Bir 'beyaz zenci', tamam mı?..

Çok içmişti. Yüzünün rengi kırmızıya dönmeye, konuşurken dili dolaşmaya başlamıştı.

– Baksana Louis... Bana kızmazsın değil mi?

Kulağına eğildi, alçak sesle haberi verdi:

– Cherbourg'dan iki de kız getirttim... Tezkereyi kutlamak için...

Çok çiğ ışık yüzünden Louis gözlerini kırpıştırıyor, hoparlörden gelen ezginin adını çıkarmaya çalışıyor, bir türlü başaramıyordu; çok sık duyulan bir şarkıydı bu, evet, ama adı neydi?

– İki 'beyaz zenci'. Brossier yine kulağına eğildi:

– Göreceksin... Bu Cherbourg kızları nah şöyledir...

Kızlar holde bekliyorlardı: İki esmer, birinin saçları atkuyruğu biçiminde toplanmış. Atkuyruklu olanın arabasıyla gelmişlerdi; araba eski bir DS 19'du, Valognes yakınlarında, neredeyse yolda kalacaklarmış. Gerçekten de, bu havada yolda kalmak hiç de keyifli olmazmış...

– Gelmişsiniz ya, dedi Brossier, buradasınız ya, önemli olan bu güzellerim!..

Esmerlerden birinin yanağını okşadı, kız ona gülümsedi. Sonra resepsiyona doğru yürüdü. Louis, elinde bavuluyla iki kızın yanında kaldı.

– Askerliğinizi bitirmişsiniz, öyle mi? dedi atkuyruklu esmer.

– Evet, bitti artık...

– Burada, Saint-Lô'da mı kaldınız?

– Evet.

– Bence denizci olmak daha iyi... İnsan bir sürü yer gezer...

Diğeri çantasından bir ayna çıkarmış dudaklarına ruj sürüyordu. Brossier de yanlarına geldi.

– Hadi bakalım, doğru 119 numaralı odaya! İleri!

Daracık asansörde Brossier atkuyruklu kızı öptü ve okşamaya koyuldu. Kız Brossier'nin tüylü yeşil şapkasını çıkarıp ters olarak kendi başına giydi. Öteki kıza iyice yaslanmış olan Louis de, koyacak yer olmadığından, bavulunu güç-bela elinde tutmaya çalışıyordu.

Koyu mavi perdeli bir oda. Mobilya olarak ikiz yataklar ve açık renkli tahta bir masa var. Her başucu masasına bir radyo yerleştirilmiş. Brossier düğmeyi çevirdi.

– Şampanya isteyeceğiz tabii! Ama önce, kızlar sana marifetlerini gösterecekler! Cherbourg'da bir gece kulübünde çalışıyorlar!

– Adınız ne? diye sordu Brossier'nin tüylü şapkası hâlâ başında olan kız.

– Louis.

Brossier ışıkları söndürmüştü. Başucu lambalarından yalnız biri yanıyordu. Louis pencereden, artık daha şiddetli yağmaya başlayan yağmuru seyrediyordu. Brossier:

– Yaşasın tezkere! Tezkere! Tezkere! diye bir ezgi mırıldanmaya başladı.

– Yaşasın tezkere! diye yavaşça tekrarladı esmerlerden biri.

Aşağıda, otelin önünde, havaalanı pisti kadar geniş iki yanı ağaçlı bir cadde vardı; iki sıra sokak lambasının çiğ ışığıyla aydınlanıyordu. Bu kadar sokak lambasına ne gerek vardı ki? Louis boş caddede iki esmerin DS 19'unu fark etti hayal-meyal...

*

Merdivende elektro-gitarların ve baterilerin titreşimleri George Bellune'ü her zaman bunaltırdı. *Palladium*'un eşiğinden geçmeden önce, gücünü toplamaya çalışarak, dimdik gövdesiyle, birinci kattaki deri kanepeye oturdu.

Dipte, solda, üzerinde bir rock'n'roll grubunun tepindiği podyumdan gelen bulanık bir aydınlık, salondaki yarı-karanlığı deliyordu. Şarkıcı kadın, henüz tam oturmamış bir sesle, sevilen bir Amerikan parçasını adeta uluyordu. Podyumun çevresine, çoğu henüz yirmi yaşında bile olmayan kızlar ve erkekler doluşmuşlardı. Orkestranın bateristi, kıvırcık sarı saçları ve kocaman tombul yanaklarıyla, Bellune'e zamanından önce yaşlanmış bir tiyatro artisti gibi göründü.

Kalabalığın arasından kendine yol açarak bara kadar gitti ve sert bir içki söyledi. Üçüncü kadehten sonra gürültüye daha az duyarlı hale gelmişti. *Palladium*'a her gelişinde bir saat kadar kalır, bu sırada kenar mahalle delikanlıları ya da semtin genç memurlarından oluşan orkestralar, solistler de sahnede birbirini izlerdi. Hayalleri öylesine pembe ve güçlü, yaşamlarında duydukları ya da sezdikleri olumsuzluklardan müzik yoluyla kaçma arzuları o kadar şiddetliydi ki, Bellune gitarların iç ürperten cazırtılarının ve şarkının ortasında boğulup kısılan seslerin altında çoğu kez bir imdat çığlığı duyar gibi olurdu.

Ellisini geçmişti ve bir plak şirketinde çalışıyordu. Haftada iki üç kez *Palladium*'a gidip orada boy gösteren yetenekli amatör grupları bulup ortaya çıkartmakla görevlendiriliyordu. Bellune gözünün tuttuğu gruba plak şirketinde randevu verir ve grup orada bir dinlemeden geçerdi. Öyle anlarda Bellune, bir geminin önüne yığılmış göçmen kalabalığının arasından iki-üç tanesini seçip geminin merdivenine doğru iten bir gümrük memurundan başka bir şey değildi.

Saatine baktı ve orada varlığını yeteri kadar kanıtlamış olduğuna karar verdi. Şu anda dikkatini bir şarkıcı ya da bir grup üzerine yöneltecek isteği bile duymuyordu içinde. Birkaç kişiyi dirsekleyerek sahneye kadar yü-

rümek, insanüstü bir iş gibi geliyordu. Yoo, hayır, bu akşam olmazdı.

İşte tam o anda kızın varlığını fark etti. Sırtı dönük olduğu için o âna kadar onu görmemişti. Kestane rengi saçlı, çok soluk tenli, ela gözlü bir kız. Yirmi yaşında var-yok. Barda oturmuştu, ama hipnotize olmuş gibi salonun dip tarafına, sahneye doğru bakıyordu. Kalabalıkta bir dalgalanma, bir itiş-kakış oldu, alkışlar, bağrışmalar duyuldu. Sahneye biri çıkıyordu: Vince Taylor. Kız neden kalabalığa katılmıyordu? *Palladium*'un tek ışıklı yerine yönelmiş olan bakışları Bellune'ün zihninde, ışığın çekimine kapılmış, ama gidip gitmemekte tereddüt eden bir kelebek imgesi uyandırdı. Podyumda Vince Taylor alkışların ve bağırışların yatışmasını bekliyordu. Sonunda mikrofonu ayarladı ve şarkısını söylemeye başladı.

– Siz de şarkı söylemek ister miydiniz?

Rüyasından aniden uyandırılmış gibi sıçradı, Bellune'e döndü.

– Müzikle ilgilendiğiniz için mi buraya geldiniz? diye tekrar sordu Bellune.

Yumuşak ve tatlı sesi, ağırbaşlı hali gençlere her zaman güven verirdi. Kız başıyla evetleyici bir işaret yaptı.

– İyi bir rastlantı, dedi Bellune. Ben bir plak şirketinde çalışıyorum. İsterseniz size bu konuda yardım edebilirim.

Kız şaşkın şaşkın onu süzüyordu. Şimdiye kadar dinlemek üzere rastgele seçtiği insanlar en azından bir kez podyumda boy göstermiş, biraz bateri ya da gitar tangırdatmışlar ve bir an için de olsa yüzleri parlak ışık altında apaçık görünmüştü. Fakat bu akşam, Bellune hiç konuşmayan, yerinden kımıldamayan, kalabalığın için-

de yitip gitmiş görünen birini seçmişti. Karanlıktan belli-belirsiz ayırdedilebilen bir yüzü...

*

Onu taksiyle evine bıraktı. Ayrılmadan önce, bir kâğıda bürosunun adresini ve telefonunu yazıp verdi.

– İstediğiniz zaman telefon edebilir ve beni görmeye gelebilirsiniz. Sahi, adınız neydi?

– Odile.

– Pekâlâ Odile, çok yakında görüşmek üzere... umarım.

Porte-Champerret semtindeki o tuğla kırmızısı bina blokunun avlusunu geçti. Asansörde, beşinci katın düğmesine bastı ve son durak olan bu kata gelince asansörden indikten sonra küçük bir merdiven daha çıkarak dar bir koridoru izledi.

Oda, penceresi çatıya bakan bir tavanarasıydı. Yatakla lavabo arasında ancak geçilecek kadar bir aralık vardı. Bej renkli duvara bir zenci kadın ve bir Amerikalı erkek şarkıcının resimleri asılmıştı. Daracık odayla oransız kocaman radyatörden adeta bir hamam sıcaklığı yayılıyordu.

Ufukta Zafer Takının üst kısmının görülebildiği pencereyi açtı. Kendini yatağa bıraktı ve yağmurluğunun cebinden, üstüne Bellune'ün birşeyler karalamış olduğu kâğıdı çıkardı.

Georges BELLUNE
Berri Sokağı No. 21, kat 3
ELYSEES 0015

Yarından tezi yok ona telefon edecekti. Daha fazla beklerse cesaret edemeyebilirdi.

Bu adam ciddi birine benziyordu, belki kendisine yardım edebilirdi. Gözlerini kâğıttan ayıramıyor, ad ve adresin gerçekten orada yazılı olduğundan adeta emin olmak istiyordu.

Yiyecek birşeyler almayı unutmuştu; gerçi almak isteseydi bile son aldığı ücretten hemen hiçbir şey kalmamıştı ya. Vignon Sokağındaki parfümeride çalışmayı bırakalı beri, hamamda oyalanır gibi, günlerini *Palladium*'da geçiriyordu.

Yatağın ayakucunda, yerde duran pikaba bir plak koydu ve başucu lambasını söndürdü. Karanlıkta uzanmış, odadan biraz daha aydınlık dört köşe pencereye bakarak plaktan yayılan müziği dinliyordu. Ayar vanası olmadığından radyatörü kısıp sıcaklığı azaltmak imkânsızdı. Bu yüzden, pencerenin iki büyük kanadını her zaman açık bırakıyordu.

*

Saint-Lazare Garına vardıklarında gece olmuş, Brossier uykuya dalmıştı. Louis hafifçe omzuna vurdu.

Tüm yolcuların vagonu boşaltmasını beklediler. Sonra Brossier küçük aynanın karşısında eski Tirol şapkasını özenle başına geçirdi; bu sırada Louis de bagaj arabasından valizleri indiriyordu: kendi küçük teneke sandığı ile Brossier'nin nar çiçeği deriden bavulu...

Taksi durağındaki insan kuyruğu çok yoğundu. Brossier Louis'ye birer kadeh atmayı önerdi. Amsterdam Caddesi boyunca yukarı doğru yürüdüler. Louis bavulları taşıyor, Brossier'nin peşi sıra gidiyordu. Brossier, iki sokağın kesiştiği köşede cam duvarları bir gemi pruvası gibi öne çıkan bir kafeyi seçti. İçerisi çığ bir ışıkla gündüz gibi aydınlıktı. Birisi 'flipper' oynuyordu. Tezgâha oturdular.

– İki bira, dedi Brossier, Louis'nin fikrini bile sormadan. Varsa Belçika birası olsun...

Başından çıkardığı Tirol şapkasını yanındaki tabureye koydu. Louis, bir sualtı aracının lumbozlarının önünden geçen deniz yaratıklarının gölgeleri gibi camdan duvarların önünden kayıp giden insanları ve dört yol ağzında tıkanan trafiği seyrediyordu.

– Sağlığına Louis, dedi Brossier bardağını kaldırarak. Nasıl, Paris'te olmaktan memnun musun?

*

Odile bir koridorda ilerlerken kulağına telefon ve konuşma sesleri geliyordu. İnsanlar giriyor, çıkıyor, kapıları çarpıyorlardı. Bellune'ün bürosunda ise derin bir sessizlik hüküm sürüyordu, öyle ki eşikte birkaç saniye beklense, burada kimsenin bulunmadığı sanılırdı. En küçük bir ses bile yoktu, bir daktilo tıkırtısı bile.

Çoğu kez Bellune, ayakta, yukarıdan aşağı sürgülü pencerenin önünde sigarasını içiyor olurdu. Ya da deri koltuklardan birinin kolçağına oturup bir teypten kaydedilmiş şarkıları dinlerdi. Odile'e de fikrini sorardı, ama müzik ve ses o kadar alçaktı ki, Odile hemen hemen hiçbir şey duymazdı. Hatta bir öğleden sonra Odile onu, sesi açmaya hiç gerek görmeden, öylece bandın dönüşünü izlerken görmüştü.

Uzun zamandır aynı plak şirketi için çalışıyordu; görevi –kendi deyimiyle– 'yeni ve sıradışı yetenekleri keşfetmek' olduğundan, ona da bir plak doldurtmak için söz vermişti. Fakat görünüşe göre bürosunda sıkılıyordu. Odile'in her ziyaretinde hep aynı sabırsız tonda:

– İnelim mi Odile? derdi.

Hiçbir zaman çalmayan telefonun ahizesini kaldırır, koridora çıkınca büronun kapısını kilitler ve Odile'in koluna girerek ona asansöre kadar eşlik ederdi.

O hep sessiz, Odile de onu daldığı düşten uyandırmaya cesaret edemeyerek Berri Sokağından Champs-Elysées'ye doğru çıkarlardı. Derken, çok yumuşak bir sesle, ona plak şirketine sunulacak bir bant kaydı yapma zamanının geldiğini anlatırdı. Bunun için birkaç güzel şarkı bulmak gerekiyordu; tanıdığı söz yazarı ve bestecilerle temasa geçecekti. Şimdiki 'gençlerin' söylediklerine ters düşen 'klasik şeyler' olmalıydı parçalar.

Sonra tekrar susuyordu; aynı sokağı bu kez aksi yönde geçerlerken, Odile Bellune'ün birden kendisine karşı ilgisizleştiği, hatta onun yanında olduğunu bile unuttuğu izlenimine kapılıyordu. Korka korka ona plakla ilgili bir soru soruyor, ama Bellune cevap vermiyordu. Gözlerini önündeki bir noktaya dikmişti.

— Zor bir meslek... Çok zor...

Bunu öyle rahat ve umursamaz bir edayla söylüyordu ki, Odile'in içinde, onun 'bu mesleğe' hâlâ gerçekten ilgi duyup duymadığını öğrenmek arzusu uyanıyordu.

Böylece tekrar 21 numaranın kapısına gelmiş oluyorlardı. Binaya girmeden önce Bellune ona akşam için randevu veriyordu:

— Akşama görüşürüz Odile.

Odile, onu geçen seferki gibi, bandın teypte sessizce döndüğü zamanki gibi, habersizce bastırmak için yukarı çıkıp çıkmamakta ikirciklenerek orada, kapının önünde, öylece birkaç saniye bekliyordu. Belki de adam bütün öğleden sonralarını böyle siyah bantların sessizce dönüşünü seyrederek geçiriyordu, kimbilir...

*

Bir 'iş seyahatine' çıkmadan önce Brossier'nin Louis için seçtiği otel on beşinci yönetim bölgesinin ta dibinde, Langeac Sokağındaydı. Lavabolu bir oda, koyu

renkli bir ağaç karyola ve mor çiçekli duvar kâğıtları. Yaşı belirsiz kısa saçlı bir kadın saat dokuza doğru kahvaltı tepsisini odasına getiriyordu. Louis her şeyi yiyordu, hatta çaydan artan kesme şekerleri ve ekmek dilimlerini gövdeye indirdikten sonra kalan reçeli bile. Bütün gün ise belki bir kafede bir sandviç ısmarlardı kendi kendine. Bu rejimle, Brossier'nin ödünç verdiği 150 frankla bir haftadan fazla idare edebileceğini hesaplamıştı. O zamana kadar Brossier mutlaka 'iş seyahatinden' dönmüş ve söz verdiği gibi, 'kendisine iş verecek olan o önemli arkadaşıyla' onu tanıştırmış olurdu.

Kışlanın revirinde geçirdiği o bitmek tükenmek bilmeyen günlerden bu yana, yeşil deri kılıflı transistörlü radyosunu dinleme alışkanlığını korumuştu. Radyoda haber bültenleri, şarkılar ve eğlence programları birbirini izlerken o yatağa uzanıp gözlerini tavana dikerek geleceği düşünüyordu; geleceği, yani önündeki hiçliği. Zaman zaman bir sigara tellendiriyordu, fakat paketi uzun süre dayandırmaya da çalışıyordu, zira pahalıydı bu meret sigaralar. Metal kutularda satılan İngiliz sigaraları. Kışlada bu konuda kendisiyle hayli dalga geçiliyordu, ama n'aapsın, esmer tütünü sevmiyordu işte.

Akşama doğru, odanın anahtarını cebine atıp resepsiyonun camlı kapısına kaçamak bir bakış fırlattıktan sonra otelden çıkıyordu. Yanık tenli dazlak görevli, yalnızca sırtı görünen bir rakiple satranç oynuyordu. Dışarı çıkınca Croix-Nivert Sokağına yürüyordu. Lokanta daha yukarıdaydı ve çoğu kez geçerken küçük Saint-Lambert Parkında mola veriyor, burada bir bank üzerinde sigara içerek yemek saatini bekliyordu. Brossier kendisine eski bir gabardin pardösüyle bir tweed ceket vermişti; bunlar gerçekten çok işine yarıyordu: Bu yıl kışın başlangıcı çok soğuk geçmişti, ama sonra karla birlikte hava yumuşamıştı.

Sekiz-on kişi oturulabilen büyük masalar yüzünden lokanta bir yemekhaneye benziyordu; her masanın üzerinde servisi yapanın adını taşıyan bir etiket vardı. Louis 'Gisèle'in masasına oturuyordu. Dokuz franga bir antre, sebzeli bir et yemeği ve bir tatlı yiyordu, sürahideki şaraptan da istenildiği kadar içilebiliyordu. Duvarları boydan boya, patronun memleketi olan Savoie iline ait manzaraları gösteren bir fresk süslüyordu.

Kimisi mahalleli, kimisi taksi şoförü olan, çoğunlukla erkek sofra komşularıyla nezaket icabı bir-iki kelime sohbet ediyor, bir kahve söylüyor ve giysilerine sinen mutfak buharı ve kokusunun içinde, bu insanların arasında isteyerek oyalanıyordu. Gece olunca da Croix-Nivert Sokağından Grenelle Bulvarına kadar yürüyordu.

Kavşakta, yüksekten geçen metro hattının çelik köprüsünün altında, hoparlörden gelen bir müzik, lunaparktaki çarpışan arabaların gürültüsüyle boğuklaşıyordu. Louis bir süre pistin kenarında durup tavanda kıvılcımlardan bir iz bırakarak kayan uzun çubukları ve pembe, soluk yeşil ve mor küçük arabaları seyrediyor, sonra park alanından Seine Nehrine kadar yoluna devam ediyordu.

Daha sonraları, Roland de Bejardy kendisine babasından söz ettiği zaman, rıhtıma varmadan önce bu metro istasyonunun merdivenlerinin önünden her geçişinde yüreğinde duyduğu sıkışmayı hatırlıyordu. Solda, vaktiyle babasının da yarışmış olduğunu bildiği Kış Velodromunun yerini yeni binalar almıştı. Ve Bejardy'nin bürosunda nöbet tuttuğu ve vakit geçirmek için eski spor gazetelerinin ciltli koleksiyonlarını karıştırıp Kış Velodromunda yarışan bisikletçiler arasında babasının da adının geçtiği yazıları bir albüme yapıştırdığı gecelerde, şimdi bisiklet pistinin yerini almış olan dev binaların karşısında, başının üstünde metronun arada bir pat-

layan korkunç gürültüsüyle, kendini tek başına, yapayalnız görüyor, Grenelle Bulvarının tozunda bir toz tanesi olduğu izlenimine kapılıyordu. Yine de birilerinin varlığı hissediliyordu havada...

*

Pencerenin önünde ayakta duran Bellune'ün bakışları sokakta karşıdan karşıya geçmekte olan Odile'e takıldı ve onu birkaç saniye izledi. Sonra Odile Champs-Elysées'deki kalabalıkta kayboluverdi.

Geniş caddeden aşağı doğru yürüyordu; yağmur yağmaya başladığından Lido'nun sıra kemerlerinin altına daldı. Pasajdaki vitrinlerin önünde oyalanıyordu. Mağazadan çıkan bir kadın kendisini dirsekledi, biraz ötede bir adamla karşılaştı, adam ona gülümsedi. Sonra yarım çark etti, ardı sıra yürüdü ve tam galeriden çıkarken yanına yaklaştı.

– Yalnız mısınız? Benimle bir şey içmek ister misiniz?

Odile hemen başını başka tarafa çevirdi ve hızla geniş caddeye doğru yürüdü. Adam onu yakalamak istedi fakat Lido'nun giriş kemerinin altında durdu. Odile uzaklaşıyordu; adamsa mümkün olduğu kadar uzun zaman bakışlarının erişim alanında tutmak için bahse girmiş gibi, gözlerini ondan ayırmıyordu. İnsanlar sık gruplar halinde bir sinemadan çıkıyorlardı. Adam hâlâ Odile'in kestane rengi saçlarını ve yağmurluğunun sırtını seçebiliyordu, ama az sonra kız kalabalığa karıştı.

Sinfonia'ya girdi. Bu saatte çok müşteri vardı. Mağazanın dibine kadar ilerledi, bir plak seçti ve onu kendisine dinletsin diye tezgâhtara verdi. Kabinlerden birinin boşalmasını bekledi, sonra oturdu ve iki küçük kulaklığı kulaklarına taktı. Pamuk gibi bir sessizlik. Çevresindeki kargaşayı unuttu. Şimdi kendini tüm benliğiy-

le şarkıcının sesine bırakıyor ve gözlerini kapatıyor. Artık bu kalabalığın ve kendisini boğan bu gürültünün içinde yürümeyeceği bir günün hayalini kuruyor. Bir gün gelecek, bu gürültü ve kayıtsızlık perdesini yırtmayı başaracak ve yalnızca bir ses, ötekilerden bütün açıklığıyla ayrılabilen bir ses olacak; tıpkı şu anda dinlediği ses gibi...

*

Iéna metrò istasyonundan çıkınca geniş caddeden Seine Nehrine kadar iniyor ve Trocadéro Bahçelerinin yanından geçiyordu. Bellune biraz daha ileride, Passy Rıhtımına dikey sokaklardan birinde oturuyordu.

Binanın son katında bulunan dairenin üzerinde, semtin çatılarının, Seine'in ve Eyfel Kulesinin görülebildiği bir teras vardı. Bellune, küpeşte görünümünde beyaz bir tırabzanın çevrelediği terasın kenarına hasır şezlonglarla bir masa yerleştirmişti.

Oturma odasının pencereleri sokağa bakıyordu; mobilyalar uzun bir masa, bir maroken koltuk ve kuyruksuz bir piyanodan oluşuyordu. Dar bir koridordan Bellune'ün yatak odasına geçiliyordu. Sol duvarda, el ilanı büyüklüğünde bir afişte şunlar okunuyordu:

ROSES D'HAWAII,
VON
GEORG BLUENE
mit
GUSTI HORBER
UND
OSCAR HAWELKA

Başlığı oluşturan harflerin arasında, gül dallarından arabeskler dolanıyordu. Afişin üstünde, kabartmalı, yu-

varlak bir çerçeve içinde, esmer ve yakışıklı genç bir adamın fotoğrafı vardı. Odile fotoğrafta Bellune'ü tanıdı.

– Bu siz misiniz?

Bellune yanıt vermedi. Ertesi gün, Alboni Meydanındaki lokantada yemek yerken –sanki Bellune evinden uzaklaşmaktan korkuyormuş gibi her gün aynı semtin lokantalarında yemek yiyorlardı– ona bazı açıklamalarda bulundu. Yirmi üç yaşında, hâlâ Avusturya'da otururken, bu operetin müziğini bestelemiş, eser hem doğduğu kent olan Viyana'da hem de Berlin'de büyük başarı kazanmış, ama kötü şans bu parlak kariyerin başlangıcını Nazilerin iktidara gelişiyle aynı zamana rastlatmıştı. Birkaç yıl sonra da Avusturya'yı terk edip Fransa'ya gelmiş, fakat artık hiç beste yapmayarak radyoda ve plak şirketlerinde çalışmakla yetinmişti. Bütün bunları, sanki söz konusu olan kendisi değil de başka biriymiş gibi kayıtsızlıkla anlatıyordu.

Yemekten sonra, bazen Odile'i acemilerin sahneye çıktığı bir kabareye götürüyordu. Numaralar çoğu kez Bellune'ü hayal kırıklığına uğratıyor, fakat o âdet yerini bulsun diye sonuna kadar kalıyordu. Bir akşam, Sacré-Coeur yakınlarında –tam olarak, Chevalier-de-la-Barre Sokağı; bu ad tuhafına gittiği için hatırlıyordu– bomboş bir salonda gösteriyi yalnızca onlara sunmuşlardı. Soluk bir ışığın altında, uçuk sarı saçlı, gök mavisi kostümlü bir şantör, kafasını iki yana sallayarak elindeki elektro-gitarı silkeleyip duruyordu. Bellune hiç etkilenmiş görünmeden gözlerini ondan ayırmıyordu. Sonra beyaz dantel giysili esmer minyon bir kız bir ninni söylemeye başladı. Aralarda bir sunucu, dalgın bir sokak satıcısı edasıyla, sözde espriler savuruyordu. Bir gemi aslanını andıran çıkık alınlı uzun boylu bir kız, denizci türküleri söyledi. Ve sıra yüz kasları durmadan oynayan tostoparlak bir kadına geldi; o da komiklik et-

kisi uyandırmaya çalışan bir dizi gevezelikten ibaret olan numarasını yaptı. Işık art arda turuncu, opal, turkuvaz gibi çeşitli renklere dönüyordu; Bellune sanatçıları kutladı. Odile ise bu akşamdan derin biçimde etkilenmişti.

Herhalde Bellune'ü bu ışıklar altında belli etmeden seyredip gizemli, hatta yakışıklı ve çerçevedeki delikanlıya –Viyana'da *Hawaii Gülleri*'nin müziğini bestelemiş olan adama– benzer bulduğu için olmuştu bu.

*

Artık, 'Onsuz ne yaparım acaba?' diye düşünmeye başlamıştı; Bellune yanında olmadığı zaman kendini adeta mahvolmuş hissediyordu.

Bir gece, her zamankinden geç Bellune'ün yanından dönerken, polisler arabaları durdurup kimlik kontrolü yapıyorlardı. Uzaktan onları fark ettiyse de taksinin şoförüne polislerle karşılaşmak istemediği için kendisini hemen orada indirmesini söylemeye cesaret edemedi.

Üniformalı bir görevlinin işareti üzerine taksi kaldırıma yanaştı. Odile çantasını karıştırıp kimliğini çıkardı ve açık camdan polise uzattı.

– Reşit değilsiniz...

Görevli inmesini işaret etti. Odile taksinin parasını ödedi; şoför ilgisizlikle dönüp bakmaya bile gerek görmeden paranın üstünü verdi ve çekip gitti.

Polis arabası biraz ileride, Berthier Bulvarının kaldırımına park etmişti. Onu içeri tıktılar.

– Reşit değil...

– Kaç yaşında?

– On dokuz.

Arabanın içinde iki üniformalı polisle şişman, sarışın bir sivil vardı. Sivil, kâğıtları inceliyordu.

– Ailenizle mi oturuyorsunuz?
– Hayır.
– Öğrenci misiniz?
– Hayır.

Kapı kapandı, şoför yarım çark edip Berthier Bulvarına indi ve yola koyuldu. Odile iki üniformalı polisin arasına sıkışmıştı. Karşısındaki koltukta oturan sarışın, şişman sivil elindeki kimliği sallayarak ona bakıyordu.

– Bu saatte dışarıda ne yapıyordunuz?

Odile yanıt vermedi. Zaten adam bu soruyu bezgin bir sesle, formalite icabı sormuştu. Yanıtın kendisini ilgilendirmediği belliydi. Şoföre:

– Beni bir dakika Le Châtelier Sokağında indirir misin? dedi.

Kimliği ceketinin cebine koydu. Polis arabası sağdaki küçük bir sokağa girip yavaşladı ve durdu.

Sarışın şişman kalkıp arabadan indi. Kapıyı kapatmadığından, Odile onun, camlı kapısı dövme demir parmaklıklarla süslü bir eve girdiğini gördü. Duvarda, üzerinde *Résidence Gourgaud* yazılı ışıklı bir tabela vardı.

Bir an için kaçmayı düşündü. Üniformalı polislerden biri de dışarı çıkmıştı ve kaldırımda volta atıyordu. Öteki ise karşı koltuğa oturmuş ve gözlerini kapatmıştı. Ama kimliğini nasıl geri alabilirdi? Hem kaldırımdaki görevli de yolunu keserdi.

Bir uyuşukluk bedenini sarıyordu. Gourgaud konağının zemin katındaki iki pencerede ışık vardı; soldakinin arkasında geniş yaprakları vantuz gibi cama yapışmış yeşil bir bitki seçilebiliyordu.

– Sigara ister misiniz?

Polis paketi ona uzattı. Odile reddetti.

– Beni uzun süre tutarlar mı?
– Bilmem.

Polis bunu derken omuzlarını silkmişti. Gençti, yaşı yirmi beşten yukarı değildi. Uykulu gözlerle, sigarasını parmaklarının arasında sıkarak adeta sinsice içiyordu.

Sarışın şişman çok uzun boylu ve bastonlu başka bir adamla Gourgaud konağından çıkmıştı. Aynı anda sokakta volta atan polis de sanki onları yalnız bırakması gerekiyormuş gibi, arabaya bindi ve Odile'in yanına oturdu. Kaldırımda kalan ikisi yüksek sesle konuşuyor, kahkahayla gülüyorlardı. Odile dediklerini bölük pörçük duyabiliyordu. Paul diye birinden söz ediyorlardı.

Sokaktakiler arasıra arabadan uzaklaşarak konuşmalarına devam ediyorlardı; her uzaklaşmada Odile geri dönüp dönmeyeceklerini merak ediyordu. Onu unutmuşlar mıydı yoksa?.. Yanındaki üniformalı polisler uyukluyorlardı. Sarışın şişmanla öteki adam tekrar yüksek sesle konuşarak arabanın önünde gidip gelmeye başladı.

Kendi kendine, bunun böyle sabaha kadar süreceğini ve polisler gibi kendisinin de uyuyakalacağını düşündü. Ama sarışın şişman kapıdan içeri eğildi:

– İnebilirsiniz.

Diğeri birkaç adım ileride bastonuna dayanmış duruyordu.

– Kimliğinizi hemen vermiyorum. Yarın saat ikide gelip alırsınız, tamam mı?

On yedinci bölgedeki bir karakolun adresini verdi.

Adamların kendisini gözleriyle izlediğinden emin olduğu için, ardına bakmaya cesaret edemeden dosdoğru yürüyordu. Villiers Caddesine vardığında, polis arabasının motor sesini duydu; araba önünden hızla geçip gitti.

Porte-Champerret Meydanında hâlâ açık bir kafe vardı. Bellune'e telefon edip olanı biteni anlatmak isti-

yordu, ama kasadaki adamdan jeton isteme cesaretini kendinde bulamadı.

Kenti yaran gepgeniş Bineau Bulvarı... Kentin sınırında bir açıklığa gelmişti.

Bulvardan Neuilly'ye doğru yürümek yeterdi; bunu yapabilseydi kendini bir bataklıktan kurtulup açık denize çıkmış gibi hissedecekti.

Ama soldaki büyük bina blokunun avlusundan geçti ve merdivenleri çıktı. Odasına varınca soyunmadan, hatta lambayı bile söndürmeden yatağına yattı ve hemen uyudu.

*

Louis sıçrayarak uyandı; biri odasının kapısına güm güm vuruyordu.

– Kalk bakalım uykucu!.. Ben Brossier... Seni aşağıda bekliyorum.

Louis çabucak giyindi ve saçını bile taramadan aşağı indi. Brossier resepsiyon masasına dayanmış bekliyordu.

– Seni kahvaltıya götüreyim dedim...

Dışarısı hâlâ karanlıktı; saat ancak yedi falan olmalıydı. Vaugirard Sokağında bir kafeye girdiler; garson masaların çevresine sandalyeleri daha yeni yerleştiriyordu.

Brossier tereyağlı ekmek dilimlerini sütlü kahveye banıp Louis'yi şaşırtan bir oburlukla gövdeye indiriyordu. Başında öncekiyle aynı model, aynı kızıl tüyle süslü yeni bir şapka vardı. Loden marka paltosu da yeni görünüyordu.

– Paltom fena değil, ha, ne dersin? Sana da aynısından bir tane gerek. Yakışır da hani... Seni Tunmer'e götüreyim... Hep benim eski gabardinle gezecek değilsin ya... Böyle erken uyandırdığım için kusura bakma, ama

gene gidiyorum beş günlüğüne... Güneybatı taraflarına... Dönüşte senin işini de halledeceğiz...

Louis'nin eline dörde katlanmış birkaç kâğıt para sıkıştırdı.

– Cep harçlığın... Unutma, döndüğüm zaman çalışmaya başlıyorsun... Seni sözünü ettiğim o dostla tanıştıracağım...

Düşünceli bir tavırla saatine baktı.

– Benimle iletişim kurmak istersen yedinci bölgede, Chevert Sokağında Muguet Oteline mesaj bırakabilirsin. Bana ulaştırırlar... Muguet Oteli... Invalides 65-93...

Bir kâğıda otelin telefon numarasını yazıp verdi.

– Şimdiii, diyelim ki beş gün sonra, aynı saatte, Duquesne Caddesinde, Alcyon de Breteuil'de buluşuyoruz, tamam mı?..

Güneybatıda ne alıp satıyor acaba bu herif, diyordu Louis kendi kendine... Oto lastiğidir belki de... Bu fikir nedense onu güldürdü. Evet, evet, oto lastiği olsa gerekti...

*

– Vignon Sokağında, *Paris-Parfum*'de bir yıl çalıştınız mı? diye sordu şişman sarışın.

– Evet.

– Peki, neden artık orada çalışmıyorsunuz?

Odile başını eğdi ve aynı anda çorabının kaçmış olduğunu fark etti.

– Onlara telefon ettim. Şikâyette bulunmamak nezaketini gösterdiler. Sizin yaşınızda birkaç tüp ruj tırtıklamak o kadar da büyük suç sayılmaz aslına bakılırsa... Yoo, yoo, bunu fazla dert etmeyin...

Sesi yumuşamış, tatlılaşmıştı.

– Annenizin vaktiyle bizim Kütük'te kaydı olduğunu biliyor muydunuz?

Kütük mü? Bu da ne demek oluyordu şimdi? Adam, üzerinde Odile'in adı, soyadı ve doğum tarihi yazılı bir kâğıt uzattı; bu bilgilerin altında 'Babası bilinmiyor' ibaresi vardı. Daha aşağıda ise annesinin adı ve soyadı yazılıydı. Odile ayrıca rastgele bazı cümleler de okudu: "Adı geçen kişinin düzenli geliri yoktu, öteden beriden geçiniyordu... Çapkınlık... Karaborsa... Alman işgali sırasında Pacheco'nun metresi... Eylül 1944'te Emniyet Müdürlüğü servislerince sorguya çekilmiş... 14 Şubat 1947'de Kazablanka'da (Fas) otuz iki yaşında ölmüş..."

– Bizim belleğimiz güçlüdür...

Yazı makinesinin siyah plastik kutusuna dirseğini dayamış, Odile'e nazikçe gülümsüyordu. Fakat o bu gülümseyişten korkuyor, çorabındaki kaçıktan da, sanki oradan kaçmasına engel olan bir yaraymış gibi acı duyuyordu.

*

– Hadi bakalım, sıra sizde, dedi şişman sarışın.

Odile garın holünü geçip bekleme salonlarından birine girdi. İçeride kimse yoktu. Sıraya oturup sinirlerine hâkim olmaya çalışarak elindeki dergiyi karıştırmaya başladı.

Bir süre sonra başkaları da salona girip buldukları yerlere oturmaya başladılar. İnsanların istasyonlara üşüştüğü saat gelmişti. Banliyölerden gelen trenler yolcularını boşaltıyor, Paris'teki günlük mesailerini bitirmiş olanların oluşturduğu kalabalık da kalkış peronlarında itişip kakışıyordu; bu kum saati mekanizması akşamın sekizine dek böyle sürüp gidecekti...

Bu insan yığınının içinde eriyip gitmek, böylece şişman sarışınla öteki ikisinin gözetiminden kurtularak hangisi olursa olsun bir trene binivermek Odile'e hiç de zor görünmüyordu. Fakat tam bu sırada sivil polislerden biri bekleme salonuna girdi, kapının yanındaki sıraya oturdu ve onunla hiç ilgilenir görünmeden gazetesine daldı.

Çok geçmeden oturacak yerler dolmuştu. Odile, bakışlarının sivil polise takılmasından kaçınmaya çalışarak çevreye göz atıyordu. Her yerde trenlerini bekleyen insanların yorgun ve bezgin yüzleri vardı. Bir kadından, soğuk tütün kokusuna karışan bir pudra kokusu yayılıyordu. Dipteki duvarda beyaz ve gök mavisi renklerde, güneşin ışıklarını yansıtan karla kaplı geniş bir alanın ortasında tek başına kayan bir kayakçıyı gösteren bir afiş asılıydı; altında da ENGADINE'DE TATİL yazıyordu.

Dışarıda, adamın biri alnını camlı kapıya dayamış içeri bakıyordu. Kız bu akvaryumdan çıkacak mıydı acaba? Yanında oturan biri kalkıp salondan çıktı. Adam hâlâ camın ardından Odile'i seyrediyordu. Kısa bir tereddütten sonra içeri girip boşalan yere oturdu; paltosunun eteği Odile'in dizine dokundu.

– Saatiniz kaç?

Çok tiz sesi, köşeli suratı ve alabros kesilmiş saçlarıyla karşıtlık oluşturuyordu. Boynunda bir papyon kravat vardı.

Odile adama yanıt vermeden sivil polise doğru çabucak bir bakış fırlattı; polis de başıyla belli-belirsiz bir işaret yaptı.

– Hangi treni bekliyorsunuz? diye sordu adam.

– Cherbourg trenini. Saat dokuzda...

– Ne rastlantı, ben de... Birlikte bir şey içelim mi, ne dersiniz? Neredeyse bir saat vaktimiz var daha...

Sesi gittikçe tizleşiyordu, ama sözcükleri söyleyişinde de bir tuhaflık vardı; dudakları, çıkarken sözcüklere vazelin sürüyormuş gibi...

– Pekâlâ, madem istiyorsunuz...

Gözlerini Odile'den ayırmadan hızlı hızlı yürüyordu. Sivil polis de yan taraftan, birkaç metre arkadan, onları izliyordu.

– Bu garın dışında birer fincan çay içelim, olmaz mı? Sakin bir yer biliyorum...

Gece olmuştu. Adam bir arabanın –bir DS 19– kapısını açtı:

– Uzak değil, ama arabayla daha çabuk gideriz.

Amsterdam Caddesinden aşağı doğru gidiyorlardı.

– Öğrencisiniz galiba?..

– Evet.

– Hangi dalda?

Odile ne cevap vereceğini bilemiyordu.

– İngilizce...

Adamın direksiyondaki elleri. Tombulca ve beyaz, hiç kılsız eller... Parmağında bir alyans... Arabaya binmeden önce paltosunu çıkarıp özenle katlamıştı. Giysisi lacivert, papyonu grimtıraktı.

Şimdi Saint-Lazare Caddesini izliyor, başını sağa sola çevirip duruyordu.

– Ne biçim mahalle burası... Hiç sevmiyorum...

Ağzı sıkılıyor, dudakları birbirine yapışıyordu.

– Şuraya bakın... İğrenç...

Budapeşte Caddesinin kemerlerinin altında bir kadın bekliyor, arkasında da bir otelin kapısının karşısında, bir grup erkek duruyordu. Odile hiç sesini çıkarmadığından adam devam etti:

– Düşünebiliyor musunuz, ya öyle bir kadın olsaydınız?.. İğrenç, değil mi?

Şimdi de Londra Caddesine girmişti.

– Yaptıkları şey... Buna devirme diyorlar... Zavallı kızcağızlar!..

– Dediğiniz yer, uzak mı?

– Yoo, hemen şuracıkta. Zavallı kızlar...

Gelecek ilk kırmızı ışıkta adamı ekmeye karar verdi. Bu sırada adam birden sola dönüp özel bir yola benzeyen daracık ve ıssız bir sokağa girdi ve durdu. Odile kapıyı açmaya çalıştı, fakat kapı kilitliydi.

– Durun bir dakika, size bir şey göstereceğim...

Odile hırsla kapının kolunu tekrar zorladı ve omzuyla cama yüklendi.

– Yoo, yoo... Boşuna uğraşmayın. Kilitledim. Durun biraz...

Geriye doğru uzanıp arka koltuktan siyah bir çanta almıştı. Çantayı açtı, içinden kahverengi deri ciltli büyük bir albüm çıkardı ve siyah çantayı tekrar yerine koydu.

– Buyrun... Bakın...

Albümü açtı. Sayfalara özenle yapıştırılmış 'özel' fotoğraflar vardı: Vaktiyle Clichy Bulvarında, sivilceli kırmızı suratlı bir çift ikizin gizlice sattığı resimlerden... Adam albümün sayfalarını parmağıyla, sanki elindeki bir dua kitabıymış gibi dikkatle, birer birer çeviriyordu.

– Görüyor musun? Benim tercihim işte şu...

Resimde, profilden görülen siyah maskeli bir kadın, yüzü belli olmayan bir erkeğin cinsel organını emiyordu.

– Nasıl, hoşuna gidiyor mu?

Albümü bırakmıştı. Odile'i ensesinden yakaladı. Kız çırpınıyordu, ama adam tuttuğu yeri gittikçe daha fazla sıkıyordu. Sağ omzuyla bastırarak Odile'i koltuğun arkalığına yasladı, sol elini geriye doğru uzatarak el yordamıyla torpido gözünü açtı.

– Dur biraz... Önlemlerimi alayım...

Yarı yarıya açılmış bir prezervatifi adeta kızın suratına dayadı.

– Bundan rahatsız olmazsın herhalde... Ben hastalıktan falan korkarım da...

Adam gittikçe daha kuvvetle sıkıyor, kız da kurtulmaya çalışıyordu. Sonunda kızı koltuğa yatırmayı başardı ve üzerine abandı.

– Uzun sürmez, merak etme... Rahat dur...

Odile artık gözlerinin önünde oynayan gri papyondan başka bir şey göremez olmuştu.

– Dur, kımıldama... Çabucak bitecek...

Fakat bu sırada arabanın kapısı açıldı, birisi adamı ceketinin yakasından tutup dışarı çekti. Odile de kalktı, sarışın şişman arabadan çıkmasına yardım etti.

Adamı iki kapalı panjurun arasında bir duvara dayamışlardı. Elini kolunu savurup durduğundan sivil polislerden biri düzenli aralıklarla elinin tersiyle suratına vuruyordu. Sokağın girişine park etmiş olan polis arabasına kadar sürükleyip götürdüler. Öteki ikisi adamı arabaya tıkarken sarışın şişman:

– Az bekleyin, hemen geliyorum... diye seslendi. Sonra biraz sıkılmış bir tavırla Odile'e yaklaştı.

– İşte bitti. İsterseniz bir şey içelim...

DS 19'un kapısı açık kalmıştı. Sarışın şişman koltuktan bir şey aldıktan sonra kapıyı kapadı.

– Bunu unutmuş...

Elindeki papyon kravatı Odile'e gösterdikten sonra cebine koydu.

Londra Caddesinde, yakın bir kafede bir masaya oturdular. Sarışın şişman iki kir ısmarladı. Odile kadehini bir dikişte boşalttı.

– Bir tane daha alın.

Cebinden papyon kravatı çıkarmıştı; bir yandan onunla oynarken, 'kendisinin de işbirliği sayesinde' meslektaşlarıyla birlikte yakaladıkları adam hakkında

bazı bilgiler verdi. Adam Bois-Colombes'lu bir mühendismiş... Kimliğini saptamak için üç ay uğraşmışlar... Alçak herif aynı şekilde bir küçük Alman kızını öldüreyazmış...

Olup bitenlerle kafası hâlâ allak bullak olan Odile, anlatılanları doğru dürüst dinleyemiyordu bile. Üst üste içtiği iki kir de zihnini iyice uyuşturuyordu.

– Bir tane daha?.. Hadi hadi, reddetmeyin canım... İyi gelir... Ben de alıyorum.

Bu öykünün de Saint-Lazare Garında biteceğinden baştan beri emindi. Mahalle karakolunda göreve başladığı zamanlardan gelen deneyimleri böyle söylüyordu. Saint-Lazare semti Paris'in en aşağılık yeridir, sonunda böylelerinin hepsinin kayıp düştüğü bir çukurdur. Biraz beklemek yeter. Bir kez Saint-Lazare bataklığında çırpınmaya başladılar mı, yayın balığı gibi zıpkınlarsın, olur biter. İşte böyle...

– Yarın gelir ifadenizi verirsiniz. O keratayı iyi bir tımardan geçirecekler. Ben de kimliğinizi geri vereceğim...

Ağır ağır masadan kalktı.

– Unutmayın, tanıklık için gene aynı adrese... Yarın saat ikide, Galvani Polis Karakoluna... Sonra da bütün olanların üzerine bir çizgi çekersiniz...

Belli belirsiz bir gülümseme ve esnek adımlarla kafeden çıktı. Odile'in gözlerini ayıramadığı papyon kravatı masanın üzerinde unutmuştu.

Bütün bunların hiç önemi yoktu aslında. Bellune'e bile söz etmeyecekti bu olaydan. Bir kir daha söyledi. Arkasında birisi elektronik bilardo oynuyordu; Odile, o yıl bütün juke-box'lardan yayılan, sevdiği şarkıcının sesini duyuyordu: Ne erkek ne kadın sesi denemeyecek renksiz ve boğukça bir ses; geceleyin orada, *Royal Trinité*'nin camlarının parladığı meydanda yayılan, dumanları, bilardo toplarının tokuşmalarını, mırıltılı konuşma-

ları ve kahve semaverlerinin hıçkırıklarını sünger gibi emmiş yoğun bir ses...

Bir tek şey vardı önemli olan: Yarın kimliğini geri vereceklerdi...

*

Sonunda Bellune, bir öğleden sonra Berri Sokağındaki bürosunda onu iki adamla tanıştırdı; siyah çantalı neredeyse dazlak bir şişkoyla sarışın kıvırcık saçlı ve çöküк yanaklı bir başkası: Söz yazarı ve besteci Berne ile Sardy. Odile için dört şarkı yazmışlardı; Bellune'ün uzattığı müzik yayın sözleşmelerini imzaladılar.

Bunu izleyen hafta boyunca Odile, Bellune'un *Hawaii Gülleri* zamanından tanıdığı ve arasıra sekreter olarak da kullandığı Avusturyalı bir piyanist eşliğinde, bu şarkıları ezberledi. Parçaların iyice bellendiği kanısına varınca, Bellune kayıt seanslarının tarihlerini saptadı.

Ona stüdyoya kadar eşlik etti. Şarkılar iki öğleden sonra seansında kaydedildi. Sonra, bu dört şarkının kayıtlı olduğu ve kendi deyimiyle 'yumuşak' türden birkaç 'tanık' plak bastırttı. Odile akşamları onları Bellune'ün evinde dinliyor, pikaba bir plak koyunca sesini, kendi sesini duyacağına bir türlü inanamıyordu. Bellune, sesinin düzgün olduğunu ve sözleşmesinin yakında imzalanacağını tekrarlayarak ona cesaret veriyordu. Şarkılardan bir tanesinin başlığı: *'Kuşlar geri dönüyor'*du, bir başkasının nakaratı ise: *'Kalbimi dalgalara attım'* diye başlıyordu.

*

'Yumuşak' plaklardan birini Bellune şirkete bizzat götürmek istemişti; Odile onu, plak şirketinin yakının-

da, *Gaumont-Palace*'ın duvarı boyunca uzanan dar bir sokakta bekliyordu.

Döndüğünde, 'mekanizmanın harekete geçtiğini' ve bir haftaya kalmaz mutlaka olumlu bir cevap alacaklarını söyledi. O zaman Odile sözleşmeyi imzalayacaktı.

Bürosuna yürüyerek gitmeye karar verdi. Birlikte güneş gören kaldırımdan yürüyerek Batignolles Bulvarını izlediler. Bellune sessizliğini koruyor ve düşünceli görünüyordu. Odile birkaç soru sorduysa da Bellune yanıtlamadı. Sonunda onu kaygılandıran ciddi bir şey olup olmadığını sordu.

– Yok canım, yok bir şey... Hiçbir şey yok...

Kavşakta, sola, Malesherbes Bulvarına saptılar; Bellune bakışlarını binaların cephelerinde dalgın dalgın gezdirirken, aniden kapısıyla tek penceresinin bir bebek evi havası verdiği minicik bir konağın önünde durdu.

– Bak hele... Ne kadar tuhaf...

Fransızcayı konuşurken kurtulamadığı, ama yalnızca Odile'nin adını söylerken gerçekten fark edilebilen hafif aksan şimdi daha da belirginleşmişti. Odile onun yanında duruyor, dikkatini neyin çekmiş olduğunu anlamadan, aynı eve bakıyordu.

– Çok tuhaf... Biliyor musun eskiden burada ne vardı? Avusturya Başkonsolosluğu.

– Ya öyle mi?

– Evet... Avusturya Başkonsolosluğu...

Bir anıya dalıp gitmişti. Bir çocukla konuşur gibi, yumuşak bir hareketle elini Odile'in omzuna koymuştu.

– Bir gün buraya başvurdum... Paris'te yaşadığım ilk yıldı. Avusturya diye bir yer kalmamıştı bile, ama hâlâ bir Avusturya Konsolosluğu vardı.

Küçük bir kıza *'Sophie'nin Çektikleri*'ni, onu daha fazla meraklandırmak için sır verir gibi okuyan birinin yaptığı gibi, sesini alçaltıyordu.

– Evet, o zaman Avusturya Başkonsolosluğu olan bu eve girdim... Ve bana Avusturya uyrukluğumu yitirdiğimi söylediler... Her şey bitmişti... Artık pasaport falan yoktu... Ben de Monceau Parkına gidip bir sıraya oturdum.

Odile'i kolundan tuttu ve evin kapkara cephesine son bir kez baktıktan sonra parkın demir parmaklıklarına doğru sürükledi.

Çocukların oynadığı bir kum yığınının yanında bir sıraya oturdular. Bellune'ün, bürosuna hemen gitmek ister gibi bir hali yoktu.

– Biraz güneşte kalsak fena olmaz...

– İyi fikir, Odile...

Anlattığı hikâye Odile'e biraz karanlık gelmişti, daha ayrıntılı olarak anlatsa daha iyi olurdu elbette; fakat o arkasına yaslanıp gözlerini kapatmış ve yüzünü güneşe vermişti. Odile örneğin şunu bilmek isterdi: O gün öğleden sonra, artık var olmayan o Avusturya Başkonsolosluğunu ziyaret ettikten sonra, parkta şimdi oturduğu aynı sıraya mı oturmuştu?..

*

Kapıyı üst üste birkaç kez çaldı. Kimse yoktu. Kendisinde de dairenin bir anahtarı olduğundan kapıyı açtı.

Seslendi, ama kimse cevap vermiyordu. Daire sessizdi. Bellune işyerinde oyalanmış olmalıydı.

Salondaki masanın üstünde büyük bir zarf... Üzerinde de kırmızı mürekkeple yazılmış kendi adı... Zarfı açtı. İçinde, kalan iki şarkısının 'yumuşak' plakları ve bir mektup vardı.

"Sevgili Odile, bunu okuduğun sırada ben Ternes Caddesindeki Rovaro Otelinin bir odasında hayatıma son vermiş olacağım. Uzun zaman önce bu otelde kalmıştım. O zamanlar Avusturya'dan yeni gelmiştim.

Ama bu çok uzun bir hikâye ve ben de seni sıkmak istemiyorum.

"Plağın konusunda iyimserim. Git, Dauvenne'i ya da Wohlfsohn'u gör, benim gönderdiğimi söyle; telefon Étoile 50-52. Bu işle ilgileneceklerdir.

"Öpüyorum; gençliğimdeki bir şarkının dediği gibi: *Sag'beim abschied leise 'Servus'*.[1]

"Georg

"Dairede kalma, çünkü sana soru sorup rahatsız edebilirler."

Ayağa kalkacak güç bulamıyordu kendinde; gözlerini, klavyesinin bir bölümü üstüne düşen güneş ışığında parlayan piyanodan ayıramıyordu. Kendisine şarkıları öğreten ve hatta onu eğlendirmek için *Hawaii Gülleri* uvertürünü çalan, Bellune'ün geçici sekreteri yaşlı Avusturyalı ile birlikte bu piyanonun önünde geçirdiği öğleden sonraları düşündü. Elinde o kocaman zarfla, deri koltuğun üzerine oturup kalmıştı.

Telefon çaldı, ama o yerinden kımıldamadı. Uzun süre çaldı, sonra çöken sessizlikte bir güneş ışını gri yer halısının üzerinde kaymaya başladı.

*

Telefon yeniden çaldı. Bu kez kalkıp açtı.

– Alo!..

– Kiminle görüşüyorum?

Konuşan, sinirli bir erkek sesiydi.

– M. Bellune'ün bir... dostu.

– Bir dakika... lütfen kapatmayın...

Adam birisiyle konuşuyordu. Odile mırıltı halinde sesler duyuyordu.

[1] Giderken yavaşça 'Elveda' de. (Yay.)

– Alo!.. Orası gerçekten Georges Bellune'ün evi mi?

Birincisinden daha boğuk bir ses... Odile telefonu kapatıp çıktı. Trocadéro Bahçeleri boyunca yürüyordu. İki aydır her akşam aynı yolu izliyordu. Bahçeler. Rıhtım. Bir-Hakeim Köprüsünün kemeri. Onunla gezdiği bahçedeki akvaryumu ve Delessert Caddesine ulaşmak için çıktıkları merdivenleri hatırlıyordu. Bu semtin bir tepenin yamacında birkaç seviye üzerine kurulmuş olduğuna ve bunun da semte özel bir çekicilik kazandırdığına dikkatini çekmişti birkaç kez. Ve terasta geçirilen geceler, kar yağdıktan sonra olağanüstü bir tatlılık kazanan o birkaç aralık gecesi, komşu teras ve pencerelerdeki gizleri çözmeye çalıştıkları o unutulmaz geceler...

*

Bir kafeye girip telefon rehberini istedi ve otelin adresini aradı, sonra Ternes Caddesine gitti.

Otelin kapı numarasının hizasına geldiğinde, kaldırıma park edilmiş bir polis otosuyla bir ambulans gördü; birkaç üniformalı polis de aralarında tartışıyorlardı. Otelin girişi olduğu anlaşılan bir kemerin önünde duruyorlardı. Kemerli kapıdan iki adam çıkıyordu. Odile aniden geri döndü. Birini tanımıştı: Geçen sefer, onu Saint-Lazare Garında yem olarak kullanan şişman sarışındı. Önceki hafta ifadesini imzalamak için Galvani Polis Karakoluna gitmiş, o adam da kimliğini geri vermişti.

Sarışın şişkonun, insanın yüzüne veya eline yapışan ve bir türlü kurtulamadığı o parlak mavi sinekler gibi kendisini izlediğini görmek korkusuyla, arkasına bakmaya bile cesaret edemeden koşuyordu. Bu adam burada dolaşıyorsa, Bellune'ün gerçekten ölmüş olduğundan artık kuşku duyamazdı.

Saint-Lazare Garını Terminus Oteline bağlayan asma geçitteki büfede bir masada oturuyor. Camdan sokağa, gardan çıkan ve taksi durağında bekleyen insanlara bakıyor. Onu buraya getiren trene binmek, olabildiğince çabuk Paris'ten ayrılmak yönünde belli belirsiz bir niyet. Şişman sarışının dile getirdiği derin düşünceyi hatırlıyor: İnsan eninde sonunda Saint-Lazare çukurunun dibine yuvarlanmaktan kurtulamıyor.

Karanlık çöktü. Büfe ile garın geniş holü arasında tekdüze bir gelgit hareketi başladı. İnsanlar büfede çabucak birşeyler yuvarlayıp gerisin geri banliyö trenlerine koşuyorlar. Aşağıda ise gardan çıktıkça taksilere doluşuyorlar, fakat duraktaki kuyruk bir türlü kısalmıyor. Bu kargaşanın ortasında bir tek o hareketsiz, öylece duruyor.

Geçen sefer şişman sarışınla birlikteyken olduğu gibi, bir kir ısmarladı. Neden burada olduğunu unutmuş gibi. Bu insan nehrinin oturması, kalkması ve yeniden oturması, geniş holün gürültüsü başını döndürüyor. Uyumayalı ne kadar zaman olmuştu acaba? Artık çevresinde yalnızca bulanık karartılar, kıpırdanan kocaman gölgeler görüyor; bir yandan da kulağının dibinde uğuldayan bir böcek vızıltısı yavaş yavaş öteki gürültüleri bastırıyor.

*

Brossier kompartımanın camını indirip dışarı sarkmıştı.

– Sana yarından sonra, saat beşe doğru Langeac Oteline telefon ederim Louis...

Tren kalkıyordu. Brossier camdan uzanmış, buyurgan bir hareketle elinin beş parmağını gösteriyordu. Herhalde bu 'Saat beşte' demek oluyordu.

Louis yeniden hole döndü. Croix-Nivert Sokağına yemeğe gitmek için çok geç olmuştu. Garın çıkışındaki merdivenlere yönelmişti ki solda, camekânlı geçidin içine kondurulmuş küçük büfeyi fark etti. Girdi, bir masaya oturdu ve bir sütlü kahveyle iki dilim tereyağlı ekmek ısmarladı.

Vakit geç olduğundan içerde başka müşteri yoktu. Yalnızca dipteki bir masada kıvırdığı koluna başını dayamış uyur görünen bir kız vardı. Louis ancak kızın kahverengi saçlarını görebiliyordu.

Bu büfenin ışığı, sanki kalabalık saatlerde buraya akın edenlerin nefesiyle kirlenmiş ya da yıpranmış gibi, içeriye bulanık sarı bir aydınlık serpiyordu. Yalnız siyah cam, duru bir ışımayla parlıyordu. Yanıbaşındaki duvarda bir afiş asılıydı; üzerinde ENGADINE'DE TATİL yazısı okunuyordu.

Louis ekmek dilimlerini yerken dipteki masanın üzerine yayılmış saçlardan gözlerini ayıramıyordu. Dirsek, alın ve el ancak şöyle böyle ayırdedilebiliyordu. Kızda hiçbir hareket, soluk aldığını gösteren hiçbir belirti yoktu. Belki de ölmüştü.

Louis şimdi sütlü kahvesini içiyordu. Garson da büfeden ayrılmıştı. Artık içeride, aşağıdaki durağa gelip duran taksilerin dizel motorlarının homurtusu ile kapılarının düzenli çarpılmasından pek az etkilenen derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Kızın saçlarının yanında, masanın üzerinde, bir sıvıyla yarı yarıya dolu bir bardak vardı; Louis, rengine bakarak bunun nar suyu olabileceğini düşündü.

Garson geldi ve sandalyeleri toplayıp baş aşağı masaların üzerine dizmeye başladı. Kapatma vakti gelmişti. Louis hesabını ödedi.

– Uyuyor mu bu?

Garson masaya yığılmış olan kızı işaret ediyordu. Bir anlık tereddütten yanına gidip omzundan dürttü. Kız yavaşça başını kaldırdı.

– Kapatıyoruz!

Kız anlamamış gibi gözlerini kırpıştırıyordu. Yüzünün solgunluğu Louis'nin özellikle dikkatini çekti. Ceplerini karıştırdı ve çıkarttığı birkaç bozuk parayı masanın üzerine koydu. Garson onları saydı.

– Üç frank eksik.

Tedirgin ve ürkek, tekrar ceplerini karıştırdı, ama bir şey bulamadı. Louis kalktı ve masanın üzerine bir beş franklık koydu.

– Teşekkür ederim.

Garın geniş holü ıssızdı. Louis kızı izliyordu. Kız gittikçe daha yavaş yürüyor, Louis'ye neredeyse düşecekmiş gibi geliyordu. Sonunda gişelerin yanında bir sıraya oturdu.

– Kendinizi iyi hissetmiyorsunuz galiba? dedi Louis.

– Pek iyi değilim... Bayılırım diye korkuyorum...

Louis kızın yanına oturdu.

– İsterseniz size yardım edebilirim...

– Teşekkür ederim... Biraz durun... Şimdi geçer...

Dipte, büyük büfenin terasında, bir grup izinli asker her nakaratı böğürmelere ve kahkahalara boğarak şarkı söylüyordu. Birkaç kişi uyurgezer gibi yavaş yavaş kalkış peronlarına doğru ilerliyordu. Louis biraz önce, Brossier'yi trene kadar uğurladığı zaman, burayı dolduran kalabalığı düşünüyordu. İnsan seli çekildikten sonra bu kocaman ve boş salonda, karaya vurmuş suyosunu topakları gibi, yalnızca kendisi, bu kız ve karşıdaki izinli askerler kalmıştı.

Kızın kalkmasına yardım etti ve kolunu vererek destek oldu. Merdivenleri inerken elinin kendi kolunu

sıktığını hissediyordu. Şimdi, belki de neon tüplerinden dökülen ışık yüzünden, salonda olduğundan daha da solgundu. Louis onu böyle taksi durağına kadar sürükledi. Şansları varmış, kuyrukta kimse yoktu.

Adresini o kadar zayıf bir sesle mırıldandı ki, sonunda şoföre Louis söylemek zorunda kaldı: 'Porte-Champerret'.

*

Asansörde ayakta zor duruyordu; koridoru geçmek için Louis kolundan tutmak zorunda kaldı. Louis'ye odasının kapısını gösterdi ve anahtarını verdi. Louis kapıyı açmakta güçlük çekti, çünkü anahtarın dönebilmesi için kilide ancak yarıya kadar sokulması gerekiyordu. İçeri girince kendini yatağa bırakıverdi.

– Bir şey yemek ister misiniz? diye sordu Louis.

– Hayır, sağolun...

Yüzü o kadar solgundu ki, Louis bir an doktor çağırmak gerekip gerekmediğini sordu kendi kendine.

– Kendimi daha iyi hissetmeye başladım bile...

Louis'ye hafifçe gülümsedi.

– Yanımda biraz kalabilir misiniz? Biraz daha düzelinceye kadar...

– Adınız ne?

– Odile.

Louis, yatağın kenarına oturmuştu. Odile gözlerini kapıyor, gitgide uzayan aralıklarla, zaman zaman açıyordu. Çok geçmeden uykuya daldı.

Gidip ona yiyecek içecek birşeyler alsa mıydı acaba? Porte-Champerret'deki kafeler henüz açıktı mutlaka. Ama o yokken kız uyanabilirdi. Brossier'nin gitmeden önce ona para bırakmayı unuttuğunu fark etti. Cebinde yalnızca iki adet beş franklık kalmıştı.

Odile sol yanağını yastığa dayamış uyuyordu. Louis, onun yandan fermuarlı botlarını çıkardı. Oda çok küçüktü. Yatakla lavabo arasında ancak geçilebilecek kadar aralık vardı. Duvardaki şarkıcı fotoğraflarını ve lavabonun üstünde 4 Ocak tarihini gösteren takvimi gördü. Mekanik bir hareketle günü geçen yaprakları kopardı. O gün 12 Ocaktı.

Pencere neden ardına kadar açıktı? Kapatmak istedi. Radyatör çok fazla ısıtıyordu; ayar vanasını aradı, ama bulamadı. O zaman anladı ve pencereyi yeniden açtı.

Acıkmıştı. 10 frankla beş gün nasıl yaşanırdı? Kızın yanına uzandı ve başucu lambasını söndürdü.

*

Odile ceplerini karıştırdı ve üç adet 10 franklık banknotla iki frank 85 santim bozuk para buldu.

Akşamüstü Louis mahalleyi dolaşıp bir litre süt, ekmek ve birkaç dilim jambon denkleştirdi. Muguet Oteline telefon etti; Brossier'nin ancak bir hafta sonra döneceğini söylediler.

Açlığın kazıntısını fazla duymamak için olabildiğince uyuyor ya da hiç olmazsa vakti yatarak geçirmeye çalışıyorlardı. Yavaş yavaş zaman kavramını yitiriyorlardı; eğer Brossier dönmeyecek olursa bu odayı da, üzerinde müzik dinleyerek yavaş yavaş başka bir âleme dalıp gittikleri bu yatağı da hiçbir zaman terk edemeyeceklerdi. Dış dünyadan aldıkları son izlenim, bütün gün pencerenin önünden aşağı doğru kayarcasına düşen kar tanecikleriydi.

Louis Odile'i, *Royal Champerret*'de bir masada onları bekleyen Brossier'yle tanıştırdı.

– Ne işle uğraşıyorsunuz, meslek olarak? diye sordu Brossier.

– Bir plak hazırlıyorum.

– Bir plak ha! Şu sıralar çok rekabet olmalı bu alanda...

Louis'ye döndü:

– Bak Louis, ona iyi bir iş ayarlamaya çalışacağız. Umarım yüzümüzü kara çıkarmaz.

Bunu söylerken yapmacık babacan bir tavır takınmıştı; ikisinin de hoşuna gitmedi bu ve bakıştılar. Louis'nin, onun da Brossier hakkında kendisiyle aynı şeyleri düşündüğünden kuşkusu kalmadı. Brossier Odile'e, etkilemek istediği belli olan bakışlarla bakıyordu.

– Küçükken ben de sanatla ilgili bir uğraşın hayalini kuruyordum...

Sırlarını açıklamanın sınırına gelmiş, gülümsüyordu.

– Hem de, biliyor musunuz, beni bu yönde destekleyen bir adamla tanışmıştım... Gerçekten sıradışı bir insan... Beni bir tiyatro kursuna kaydettirmişti... Ama ne yazık ki olacak şey değildi bu. Roland Toutain adında bir oyuncuya çok benziyordum...

Sözlerinin önemini daha iyi hissettirmek için yavaşça soluklandı.

– Aslına bakarsanız, yapmayı gerçekten istediğim tek şey sayılabilirdi bu, ama... Eeee... Siz ne yapacaksınız bakalım? Birlikte mi oturacaksınız? Şurada mı?

Sokağın karşı tarafındaki büyük bina bloklarını gösteriyordu.

– Evet... Birlikte yaşayacağız, dedi Louis.

– Sizin yaşınızda güzel şey bu... Zamanın havasından geçiniyorsunuz yani?..

Tirol şapkasını çıkarıp masaya koydu. Bu, diğerlerinden daha koyu, neredeyse maviye çalan yeşil renkte bir şapkaydı. Herhalde zengin bir şapka koleksiyonu vardı.

– Ben de sizin yaşınızdayken öyle her şeyi kendime dert etmiyordum... Bir gün size anlatırım...

O âna kadar soğukkanlı görünüşünü koruyan Odile artık sabırsızlığını belli etmeye başlamıştı. Brossier belki de bunu fark ederek aniden başını kaldırdı.

– Baksana Louis... Dostum Bejardy'den randevu aldım; perşembe günü... saat üçte... onun evinde... Tıraş olmanız gerek dostum... sokak serserisine benziyorsunuz...

*

Daire, Versailles Caddesinden de ulaşılabilen bir grup binanın bulunduğu Louis-Blériot Rıhtımındaydı. Üçüncü kata geldiklerinde Louis'nin gözüne zil düğmesinin yanında, üstünde altın harflerle 'R. de B.' yazılı küçük bir mermer levha ilişti.

– Bunun anlamı nedir? diye sordu Brossier'ye.

– Roland de Bejardy.

Brossier zili çaldı. Kırk yaşlarında, uzun boylu, esmer bir adam kapıyı açtı.

– Roland, tanıştırayım: Louis Memling... Roland de Bejardy.

– Memnun oldum.

Bejardy onları pencereleri Seine'e bakan geniş salona buyur etti; soluk mavi kadife kaplı bir kanepeyi işaret ettikten sonra, Louis XV tarzı bir çalışma masasının arkasına geçip oturdu.

– Kaç yaşındasınız?

Brossier, Louis'nin konuşmasına fırsat vermeden yanıtladı:

– Yirmi yaşında.

– Bu çok iyi.

Bejardy Louis'yi adeta koruyucu bakışlarıyla sarıyordu. Masanın üzerinde hiç kâğıt yoktu, yalnızca bir telefon vardı. Dosyalar kümeler halinde doğrudan doğruya yere, gök mavisi halının üzerine konmuştu. Bejardy:

– Diplomalarınız var mı? diye sordu.

– Hayır.

– Askerliğini yeni bitirdi, dedi Brossier.

– Her neyse, zaten diploma dediğin...

Ve Bejardy elinin tersiyle masasını süpürdü. O haliyle, düzgün ve enerjik yüz çizgileri, kahverengi dalgalı saçları ve Galler Prensi kesimli ceketinin içinde dimdik duran gövdesiyle, önemli bir avukat izlenimi uyandırıyordu; Louis'nin aklına birden 'Baronun yıldızı' deyimi geldi. Belki de arkasında oturduğu mobilyanın görkemi ve özellikle de pes ve boğukça sesi yüzündendi bu.

– Kendisine verebileceğim işin türünden ona daha önce bahsettin mi?

– Daha bahsetmedim.

– Fazla karmaşık bir şey değil... Bir garajda gece bekçiliği türünden bir iş... Gece bekçiliği diyorum ama... aslında sekreterlik gibi bir şey... Telefonları yanıtlamak, müşterilere kapıyı açmak falan gibi görevler olacak...

– Ne dersin Louis? diye sordu Brossier.

– Kabul ediyorum.

– Öyleyse, mümkün olduğu kadar çabuk başlayabilirsiniz, dedi Bejardy.

Demek ki görünüşe aldanmamalıymış, Bejardy 'baronun yıldızı' değilmiş. Ağzından çıkan 'garaj' sözcüğünü de Louis ona yakıştıramamış, yanlış bir nota gibi yadırgamıştı. Şimdi ise adamı bir garaj müdürü olarak kafasında canlandırmaya çalışıyordu.

– Ayda... 1500 frank ücretle işe başlıyorsunuz, dedi Bejardy.

– Uygun mu, Louis?

– Evet.

– Elbette primler de olacak, dedi Bejardy.

Kalktı ve onları salonun öteki ucuna götürdü. Brossier, Louis'yi kolundan kavrayıp fısıldadı:

– Masasını gördün mü Louis? Louis XV tarzının en temiz örneği... Şu tunç kabartmalara bak... aşağıda, ayaklarda... Kenger yaprağı biçiminde...

Soluk mavi kadife kaplı başka kanepeye oturdular. İçki tepsisi alçak orta masasının üzerine konmuştu. Kısa ve burma ayaklı, siyah lake alçak bir sehpaydı bu, belki de Çin işi...

– Viski? Porto?

Bejardy kadehleri uzatıyordu. Louis çevresine göz atıyordu. Sağda, bir kütüphane bütün duvarı kaplıyordu; raflarda, birçoğu kılıflarında olmak üzere, kalın ciltli ve gözalıcı kitaplar diziliydi. Karşıda, şömine mermerinin üzerinde, gümüş çerçeve içinde, güzel bir esmer kadın resmi vardı; Bejardy'nin karısı mıydı acaba? Bu herif gerçekten oto tamircisi miydi? Louis bunu ona sormaya cesaret edemiyordu.

Büyük camlı kapıdan, Seine'in öte yakasında, rıhtımları ve Citroën Fabrikalarının beyaz binalarını görüyordu. Bir vinç kocaman taş bloklarını kaldırıyordu. Bejardy'nin aşırı gösterişli bu dairesiyle diğer yakadaki,

çiğ boz bir ışık altında ambarlar, doklar, büyük depolar ve fabrikalardan oluşan bu iç karartıcı manzara neden karşı karşıya gelmişti acaba? Hayır, Bejardy'nin burada oturması bir rastlantı değildi; yaldızlı ciltler, salonun fazla ağır ve pahalı halıları ile Javel Rıhtımının küçük hüzünlü evleri arasındaki karşıtlık kesinlikle bu adamın kişiliğine sinmiş olmalıydı.

– Adınız gerçekten Memling mi? diye sordu Bejardy.

– Evet...

– Eski bisiklet yarışçısı Memling'le bir akrabalığınız var mı? *Tabarin*'den bir dansözle evli olan Memling'le?

Louis bir an duraksadı.

– Evet... Akrabaydık...

*

Annesinin çalışmış olduğu yeri merak ettiğinden, *Tabarin*'in adresini aradı; fakat Victor-Massé Sokağında verilen numaraya geldiğinde kendini kapısız penceresiz kör bir duvarın önünde buldu. Eski müzikhol bir dans salonuna ya da garaja dönüştürülmüş olmalıydı. Bir akşam ilk kez Grenelle Bulvarından aşağı inerken babasının anısına Kış Velodromunu seyretmeye hazırlandığı sırada karşılaştığı durumun aynısını şimdi burada da yaşamış oluyordu böylece...

Demek ki bir bakıma anne ve babasının yaşamlarının ağırlık merkezleri sayılabilecek olan bu iki yer artık yoktu. Dayanılmaz bir iç sıkıntısı onu adeta yere mıhladı. Duvarlar parça parça, yavaş yavaş annesiyle babasının üzerine devriliyor, bir türlü bitmeyen yıkım havaya toz bulutları kaldırıyor, ve bu bulutlar onu boğuyordu.

O gece düşünde Paris'in kapkara bir çukur olduğunu gördü; bu çukuru yalnızca iki ışık aydınlatıyordu:

Kış Velodromu ve *Tabarin*. Çılgına dönmüş kelebekler bir süre bu ışıkların etrafında uçuşuyor, sonra çukura düşüyorlardı. Böylece yavaş yavaş kalın bir tabaka oluşuyor, Louis de bunun içinde dizlerine kadar batarak yürümeye çalışıyordu. Çok geçmeden kendisi de bir kelebek oluyor ve diğerleriyle birlikte bir sifon tarafından emiliyordu.

*

Öğle vakti çocuklar bahçede oynuyorlardı. Yarı uykusunun arasında onların bağırışlarını duyuyordu. Çoğu zaman, Odile gitmiş olurdu bu saatte, çünkü plağıyla ilgilenmesi gerekiyordu. Louis karşıdaki *Royal Champerret*'de hafif bir kahvaltı yapar, Odile de gelip kendisini orada bulurdu. Daha sonra, onun randevularına birlikte giderlerdi. Odile ilk önce, Bellune'ün tavsiye ettiği gibi, Wohlfsohn ya da Dauvenne'le buluşmak üzere Gaumont-Palace'ın arkasında bulunan plak şirketine gitmişti. Onu karşılayan Wohlfsohn olmuştu.

'Yumuşağı' sonuna kadar dinledikten sonra gayet tatlı bir sesle 'bunların kendi üretim programlarına girmediğini', fakat kendisine, 'bu projeye' ilgi duyabilecek emprezaryoların, kabare yöneticilerinin, radyocuların ve başka plak şirketlerinin bir listesini vereceğini söyledi. Bir telefon numarasını veya bir adresi kontrol etmek için arasıra bir rehbere göz atarak listeyi onun önünde hazırladı. Sonra kâğıdı katlayıp bir zarfa koydu.

– Buyrun... Size kartvizitimi de veriyorum... Benim tarafımdan geldiğinizi söylersiniz.

Kalktı ve Odile'i büronun kapısına kadar geçirdi. Elini sıktı. Heyecanlı bir sesle sordu:

– Georges Bellune'ü iyi tanır mıydınız?

– Evet.

– Gerçekten yazık oldu... Öyle harika bir insan...

Önünde dikilmiş duruyordu.

– Ben kendisini Viyana'da tanımıştım... Tufandan önce...

Odile adamın ne demek istediğini anlamıyordu. Tufandan önce mi?

– Size iyi şanslar diliyorum...

Kapının aralığından kafasını uzatıp tekrarladı:

– İyi şanslar...

*

Bazen ikisi birden bir sekreter odasındaki sandalyelerde pinekleyerek Odile'in içeri kabul edilmesini beklerlerdi. İçerideki görüşme de genellikle pek uzun sürmez, Odile elinde 'yumuşaklarıyla', cesareti kırılmış bir halde onun yanına çıkagelirdi.

Odile içeride şarkılarını sunarken yalnız kaldığı yerlerde, Louis bir dişçinin bekleme salonundaki gibi sehpaların üzerine yığılmış dergileri karıştırırdı. Bunlar, gelecek mevsimde çoğu unutulup gidecek olan yeni plakların ve günün sevilen parçalarının listelerini veriyorlardı. Bazen meşgul görünüşlü birtakım insanlar kimi kapıları açıyor, buralardan kısa bir süre için, duman süzülür gibi, müzik dalgaları yayılıyordu.

Bir akşam, bir koridorun ortasında, ayakta, Odile'in plağının dinlenme seansının sona ermesini beklerken, Odile'in sesinin, daktilo tıkırtıları, konuşma uğultuları ve telefon çalışları arasında boğulmuş olarak, kendisine kadar ulaştığını duydu ve kendi kendine sormadan edemedi: Bütün bunlar bir işe yarayacak mıydı acaba?..

*

Uzun zamandır büyük bir bekleme salonunda oturuyorlardı; buraya açılan kapı aralıklarından, içeridekilerin arkalarında pis bir hava ve tütün kokuları bırakarak henüz terk etmiş oldukları anlaşılan bomboş bürolar görülüyordu. Karşılarında duvara asılı saat sekizi gösteriyordu.

– Seni dışarıda bekliyorum, dedi Louis. Karşıdaki kafede olurum.

Sekizi on geçiyor. Odile, çeliği ve camıyla gözlerini kamaştıran saatten bakışlarını ayıramıyordu. Odadaki sessizlik o kadar derindi ki, tavandaki neon tüpünün hafif cızırtısını bile duyuyordu. Kalktı ve pencerelerin birine doğru yürüdü. Gece olmuştu. Aşağıda arabalar Grande-Armée Bulvarı boyunca sel gibi akıyor, ama pencerelerdeki çift camlar yükselen motor gürültüsünü boğuyordu. Caddenin öbür tarafında Louis'nin ona randevu verdiği kafe vardı. Onun yanına gidecek gücü bulabilecek miydi içinde? Yağmur yağıyordu.

– Bay Vietti sizi bekliyor.

Bekleme salonu gibi neon tüpleriyle gözleri kamaştıracak derecede aydınlatılmış beyaz duvarlı bir koridor boyunca sekreteri izliyordu. Sekreter deri kapitone bir kapıyı iterek ona yol verdi.

Yay şeklinde bir ahşap masanın iki tarafında birer adam oturuyordu. Birisi kalktı. Yanık tenli, püsküllü geyik derisi ceketli... Kapıya doğru yöneldi. Odile onu tanımıştı, sıkılganlıkla selamladı. O da bir gülümsemeyle karşılık verdi.

– Güle güle Frank, dedi büronun arkasında kalmış olan.

– Hoşça kal...

Frank odadan çıkınca öbürü Odile'e yaklaşması için işaret etti.

– Günaydın...

– Günaydın, dedi Odile de biraz heyecanla.

– Evet... Frank Alamo'ydu, dedi sanki bir soruya önceden yanıt veriyormuş gibi. Müziğini çok beğeniyorum... Hele o *Allô Mademoiselle* yok mu!..

Kahverengi saçlı, oldukça genç, Frank Alamo gibi esmer, hatta ona birazcık benziyor; çizgili lacivert bir giysi giymiş, kravat iğnesi bile var. Kalın bir camla kaplı masanın üstünde birçok dosya ve iki telefon duruyor.

– Sizi Wohlfsohn mu gönderdi.

Sesindeki tatlılık Odile'i şaşırttı. Normal olarak, böyle bürolarda oturanlar sert ve buyurgan bir tarzda konuşurlardı.

– Şarkılarınızı bana dinletmek mi istiyorsunuz? Pekâlâ, onları zevkle dinlerim..

Fısıldar gibi konuşuyordu. Odile çantasından plakların birini çıkardı.

– Demek şarkılarınızı daha önce kaydetmiştiniz?

– Evet... Birisi... Georges... Georges Bellune onları bana plağa aldırtmıştı.

– Bellune mü? Hani şu...

Telefonun zili sözünü kesti.

– Hayır... Hiçbir telefonu bağlamayın...

Telefonu kapattı.

– Şu Bellune olayı gerçekten üzücü. Sanırım burada da bir süre çalışmıştı. Onu iyi tanıyor muydunuz?

– Evet.

'Yumuşak' plağı alıp masanın yanındaki pikaba koydu. Sonra Odile'i büyük gri bir kanepeye doğru sürükledi.

– Orada daha rahat oluruz... dinlemek için...

Odile'in yanına oturmadan önce gidip deri kapitone kapının sürgüsünü sürdü.

Bu plak o kadar çok çalınmıştı ki, şarkılar ona gitgide daha kötü, sesi de neredeyse işitilmez gibi geliyordu. Zaten Bellune de bu 'yumuşak' plakların çok sık ça-

lındıkları takdirde çabucak eskidiğini söylemiş, 'Hayat gibi!' diye de eklemişti.

Plağın biteceği ânı korkuyla bekliyordu. Her zaman olduğu gibi kalkıp izin istemesi gerekecekti tabii. Kendisinin de plak gibi yıprandığı izlenimi vardı içinde. Yumuşak tatlı tonların hâkim olduğu bu büronun sessizliğine ve rahatlığına kendini kaptırıyordu: Gri yer halısı, açık renk ahşap mobilyalar, büyük camlı pencerede boylu boyunca tül perdeler, lambanın üzerindeki mavi abajur...

— Şarkılarınız hiç de fena değil... Hatta çok güzel... Tabii hemen bir plak doldurmak pek kolay olmayacak.

Elini omzuna koymuştu ve Odile de hiç kıpırdamıyordu. Büyük olasılıkla tırnakları manikürlü ince uzun parmaklar...

— Ama şarkılarınızı bir kabarede söyleyebilirsiniz... Sonra da duruma bakarız. Yarın bu işle ilgileneceğim... Söz... Yarından tezi yok...

Odile'in göğüs düğmelerini çözüyor, Odile ise hiç direnme göstermiyordu. Kanepeye karınüstü uzanmıştı şimdi; adam eteğini ve külotunu yavaş yavaş sıyırıyor, poposunu okşuyordu. Fazla bakımlı parmakları hatırlayınca tiksinti duydu. Çenesini kanepenin kenarına dayamış önüne bakıyordu. Caddenin ışıkları tül perdenin arkasından, odadaki eşya ve mobilyaların dış çizgileri gibi, bulanıyor, belirsizleşiyordu. Dışarıda yağmur yağıyordu. Hiç olmazsa burada güvenlikteydi. Kıpırdamamak yeterliydi bunun için; kıpırdamamak ve çok sevdiği Bellune'ün deyimlerinden biriyle, dekorun içinde eriyip gitmek...

Keşke şu adam ona yardım edebilseydi... Kullandığı tıraş losyonunun kokusu Odile'in belleğinde yer etti; sonraları, bu günleri düşündüğünde, plak şirketlerindeki bekleyişlerin, kalabalık saatlerde metronun, Saint-Lazare Garının holünün, yağmurun ve ayar vanası

kırık olduğu için fazla ısıtan radyatörün anılarıyla birlikte, bu koku da hep çıkageldi, hep kendini duyurdu.

*

Garaja giden iki yanı ağaçlı sokak, Louis'nin önünde bir şatoya ya da bir orman kenarına çıkan ağaçlı gezi yolu gibi açılıyordu. Bejardy'nin deyişine göre, bu sokağın on yedinci bölgeye mi, Neuilly'ye mi, yoksa Levallois'ya mı ait olduğu bilinmiyordu, böyle bir belirsizlik de onun hoşuna gidiyordu.

Louis'yle Odile, Villiers Kapısı civarında bir lokantada yemek yiyorlardı. Lokantanın tabelasında *À la Martinique* yazılıydı. Duvarlarda, fayans karoların üzerinde, zümrüt yeşili bir deniz, kumlar ve palmiyelerden oluşan bir manzara parlıyordu. Louis saat dokuza doğru işyerine gidiyordu.

Burası tam anlamıyla bir garaj değil, daha çok bir tür hangardı. Yanında kirli sarı bir bina yükseliyor, bunun zemin katı da demir bir kapıyla hangara açılıyordu. Beton bir merdivenle birinci kattaki daracık, ama oldukça derin odaya çıkılıyordu. Duvara dayalı birkaç camlı dolapta dosyalar vardı. Ortada bakanlara layık kocaman bir çalışma masası taht gibi kurulmuştu. Louis çoğu boş olan çekmeceleri incelerken, 'Paris Oto Nakliyat Şirketi, Delaizement cad. No.9 b' antetini taşıyan birkaç yaprak mektup kâğıdıyla , '3, Avenue Alphand, Paris 16e, Kle-0863' adresli, Roland de Bejardy'ye ait eski bir kartvizit bulmuştu. İki deri koltuk. Bir divan. Ve masanın üstünde eski model, yuvarlak kaideli siyah bir telefon.

Peki, işi neden ibaretti? Zili her duyuşunda hangarın kapılarını açmak. Bu iş büyük bir fiziksel çaba gerektirmiyordu, zira kapının kanatları rayların üzerinde yağ gibi kayıyordu. Ya hangardaki arabaların birisi çı-

karılır ya da dışarıdan başka bir araba getirilirdi. Bazı geceler hiç kimse gelmez, başka zamanlardaysa gidiş gelişler sıklaşırdı. Hep aynı suratlar. Bıyıklı esmer biri. Biri kıvırcık saçlı ve bebek yüzlü iki sarışın... Ötekilerden yaşlı, saçı kısa kesilmiş, metal çerçeve gözlüklü bir adam. Louis'nin artık pek dikkat etmez olduğu daha başkaları. Bunlar geçtikten sonra Louis kapıları kapatıyordu. Büroda da telefonlara bakıyordu; birtakım sesler –belki de gece kapıyı çalanların sesleri– hangi gün hangi saatte ne tür bir arabaya ihtiyaçları olduğunu belirtiyorlar, Louis de bütün bu bilgileri bir ajandaya kaydedip sonra Bejardy'ye gösteriyordu.

Başlangıçta, merak dürtüsüyle ona birkaç soru sordu. Bejardy bunun, öteki 'faaliyetleri' nedeniyle bizzat uğraşmaya vakit bulamadığı bir 'lüks araba' kiralama işi olduğunu açıkladı. Louis kocaman Amerikan arabalarının arasına sık sık her çeşit Mercedes'lerin de katıldığına dikkat etmişti; arabalar hangara konur konmaz başka adamlar gelip onları götürüyordu.

Fakat insan işe alışınca soru sormak artık aklına gelmez oluyor. İşi, gece bekçiliğiydi ve sabaha kadar çalışması gerekiyordu. Bejardy ona dolapların birinde kırmızı deri ciltli koca koca kitaplar göstermişti; bir spor dergisinin koleksiyonuydu bunlar. Louis bunları karıştırırken Altı-Gün koşusunda ya da hız için saate karşı yarışan babasının fotoğraflarını bulmuştu. Bejardy fotoğrafları kesmesine de izin vermişti. O zaman Louis bir albüm satın alıp bu anıları, ayrıca babasını ilgilendiren en küçük yazıları, hatta adının geçtiği yarışçı listelerine varıncaya kadar, kronolojik sıraya göre buraya yapıştırmaya başlamıştı.

Odile geceyi onunla birlikte divanın üzerinde geçiriyordu; sık sık telefona yanıt vermedikleri bile oluyordu. Odile ona sandviç veya çikolata gibi yiyecek birşeyler getirirdi. Gelecekleri için planlar yaparlardı. Sonun-

da Odile plağını doldurabilirse ya da bir kabarede işe girebilirse burada çalışmaya hiç gerek kalmayacaktı. Fakat şu an için gece bekçisi maaşı tek gelir kaynaklarıydı.

Louis yalnız kaldığı zaman fotoğrafları, makaleleri kesip albümüne yapıştırıyor, tarihlerini de kırmızı tükenmez kalemle yazıyordu. Annesiyle babasının bir trafik kazasında öldükleri yılın gazetelerini karıştırmaktan kaçınıyordu. Fakat kendi doğduğu hafta çıkan sayıya hemen göz atmak istemişti. O akşam Kış Velodromunda, boğuk ve kısık bir klakson sesinden sonra konuşmacı, yarışçılardan Memling'in bir oğlunun dünyaya geldiğini ve yeni doğanın adına otuz bin franklık bir prim verileceğini ilan etmişti.

*

Kafkasyalı cambazların bıçak atma numarasıyla, bütün kuşların seslerini taklit edebilen bir komedyenin gösterisinin arasında, Odile'e ancak bir-iki şarkı söyleyebilecek kadar bir zaman veriyorlardı. İlk akşam Vietti –tırnakları manikürlü adam– da oradaydı. Auteuil'deki bu kabare-restoranın müdürüne Odile'den o söz etmişti. Sonra da ona, yakında plağını dolduracağını, fakat daha önce bu işlere biraz 'alışması' gerektiğini söyleyerek, Odile'i sabah saat bire doğru Porte-Champerret'ye getirmişti.

Odile sahnede çok bol bir saten etekle parlak siyah taşlarla işlenmiş bir bolero giyiyordu; bu giysiyi ona yönetim ödünç vermişti.

Brossier Bejardy'ye Odile'den bahsetmiş olmalıydı, zira adam bir sabah garajda Louis'yi 'nişanlısı' hakkında sorguya çekmişti. Onun bir kabarede şarkı söylediğini öğrenince biraz tuhafına gitmiş gibi göründü ve mutlaka gidip Odile'i dinlemek gerektiğine karar verdi. Brossier, Louis ve kendisi için üç kişilik bir masa ayırttı.

Bejardy bu gece kulübünü eskiden biliyormuş. Dediğine göre dekor fazla değişmemişti. Aynı koyu renkli kadife duvar halıları ve her duvarda 18. yüzyıl zevkini yansıtan aynı tablolar duruyordu: Portreler ve aşk sahneleri.

– Beni bir akşam buraya Hélène ve annenle birlikte getirmiştin... dedi Brossier Bejardy'ye.

– Öyle mi? Bu gece kulübüne daha çok Alphand Caddesindeyken gelirdik...

– Hayır, hayır... Hélène ve annenle birlikte gelmiştik... O zamanlar senden çok yaşlı değildim Louis...

Louis onları dinlemiyor, heyecanla ve kaygıyla Odile'in sahneye çıkmasını bekliyordu. Şimdiye kadar Odile, o salondayken heyecanlanacağından korkarak buraya gelmesini istememişti. Fakat Louis ona, bu akşam 'patronlarım' dediği bu insanlarla birlikte gelmekten başka çaresi olmadığını açıklamıştı.

– Müşteriler eski müşteriler değil, dedi Bejardy, çevresine soğuk bir bakış atarak.

Menüye bakıyordu. Blini ve havyar... Krug... Ve bunlar gelene kadar da birkaç pirojki. Brossier'nin de, Louis'in de fikrini sormamıştı bile. Dalgalı siyah saçları, geniş alnı, dik gövdesiyle çevresine sakin bir otorite duygusu yayıyordu.

– Evet, evet, müşteriler tümüyle değişmiş.

Onlarınkine en yakın masada, Endonezyalı bir grup, yemeğe başlamadan önce tören yapar gibi başlarını sallıyorlardı.

– Nişanlına burada iyi para veriyorlar mı bari? diye sordu Bejardy.

– Sanıyorum.

Heyecandan boğazından bir lokma bile geçmeyen Louis, bir kadeh şampanyayı sinirli sinirli yuvarlamaya çalışıyordu.

– Hadi bakalım, birşeyler yemek gerek, dedi Bejardy ona bir blini ikram ederek.

– Louis nişanlısı için endişeleniyor, dedi Brossier.

– Hadi, hadi... Eminim çok başarılıdır...

Kafkas dansçıları kesik ritimli bir müzik eşliğinde seyircileri selamlıyor ve ışıklar kararmaya başlıyordu. Yalnızca sahnenin ortasını aydınlatan soluk mavi bir ışık demeti kalmıştı. Sessizlik. Bir keman sesi duyuldu. Odile, daracık bolero ve uzun saten giysi yüzünden biraz gergin, soluk mavi ışığın içinde belirdi.

– Nişanlınız mı? diye sordu Bejardy,

– Evet, evet...

Odile şarkı söylemeye başlamıştı. Louis şarkıyı ezbere biliyor, Odile sözleri unutacak veya birdenbire susacak diye de ödü patlıyordu. Tırnaklarını avuçlarına batırarak gözlerini kapatıyordu. Fakat ses duruluğunu yitirmiyor, Odile de hiç heyecanlanmışa benzemiyordu; hatta gerginliği ona bir tür çekicilik bile veriyordu. Özellikle programın sonunda, eskilerden ünlü bir şarkıyı, *Sokakların Şarkısı*'nı seslendirirken:

Üzüntüden bahsedilir orada,
Kırılmış düşlerden, sönen aşklardan,
Ve bize bıraktığı pişmanlıklardan
Tekrar yaşanamayacak yılların...

Odile çekingen bir tavırla hafifçe eğilerek selam verdi. Bejardy'nin 'Bravo! Bravo!'ları, Endonezyalılardan gelen birkaç cansız alkışı boğuyordu. Brossier elini sallayarak, Odile'e masalarına gelmesini işaret etti. Odile Louis'nin yanına oturdu.

– Seni Mösyö de Bejardy ile tanıştırayım, dedi Louis. Jean-Claude Brossier ile önceden tanışıyorsunuz.

– Bana kısaca Roland deyin, dedi Bejardy.

Eğilip alay edip etmediği belli olmayan bir tavırla Odile'in elini öptü.

– Çok beğendim... Özellikle *Sokakların Şarkısı*'nı...

Taklitçi sahneye geliyordu. Çeşitli ıslıklar, zılgıtlar, gurultular duyuluyordu; bu uğultu nedense Endonezyalılara çok komik gelmiş olmalı ki, o âna kadar soğuk ve ilgisiz duran bu adamlar şimdi kahkahalarını tutamaz olmuşlardı. Derken gülme nöbetleri Brossier'ye de bulaştı.

– Özür dilerim, dedi Brossier.

– Çok beğendim, diye tekrarladı Bejardy, eminim ki çok parlak bir kariyer yapacaksınız...

– Ben de... Ben de, diyordu, gülmekten gözlerinden yaşlar gelen Brossier.

Islıklar gitgide daha tizleşip çılgınlaşıyordu. Louis de gülmeye başlamıştı; derken Odile de sinirli bir gülüşle koroya katıldı. O sırada taklitçi, sanki alnının ortasına bir kurşun yemiş gibi, geriye doğru devrildi ve yerde kolları haç şeklinde iki yana açılmış durumda uzanarak, bitmek bilmeyen bir gece kuşu çığlığı salıverdi. Sonra bir hamlede fırlayarak yerden kalktı ve ortadan kayboluverdi.

– Biraz şampanya içmelisiniz, dedi Bejardy Odile'e. Ve bize *Sokakların Şarkısı*'nı tekrar söylemelisiniz...

Odile Louis'in bardağından içiyordu, Bejardy bir şişe daha istedi.

– Bu kulüpte uzun zaman çalışacak mısınız?

– Hayır, pek uzun süre değil, diye çekinerek cevap verdi Odile.

– Plak dolduracak, dedi Louis. Burada şarkılarının alıştırmasını yapıyor.

Odile ona sorar gibi baktı. Ne zamana kadar Brossier'yle Bejardy'nin yanında kalmaları gerekiyordu? Louis göz kırparak cevap verdi. Odile gülümsedi.

– Bu kulübün patronunu tanıyordum, fakat herhalde şimdi değişmiştir, dedi Bejardy. Hatırlıyor musun Jean-Claude?.. Devamlı binici pantolonu giyen bir tipti...

– Şimdiki binici pantolonu giymiyor, dedi Odile.

Louis Odile'e bir bardak daha şampanya doldurdu ve yemek yemediğini bildiğinden:

– Birşeyler yesene... acıkmış olmalısın, dedi.

– Elbette, elbette, dedi Bejardy. Birkaç blini alırdınız değil mi?..

Başgarsonu çağırdı.

– Ama önce sağlığınıza içeceğiz, dedi Brossier Odile'e.

– Çok yetenekli bir ses sanatçısının sağlığına, dedi Bejardy.

İkisi de kadehlerini kaldırdılar. Odile onları, Hayvanat bahçesinde iki ilginç hayvanın oynaşmasını seyreder gibi, yarı merakla, yarı eğlenerek seyrediyordu. Louis'yi ayağıyla dürttü.

– Doğru Jean-Claude, şimdi hatırladım, dedi Bejardy. Buraya Hélène ve annemle geliyorduk...

*

Sabahın ikisine doğru, Bejardy son bir kadeh daha içmek üzere onları evine davet etti. Bir taksi tuttular. Yol boyunca Odile alnını Louis'nin omzuna dayayarak uyudu.

Louis'nin ilk görüşmede kabul edildiği salonda, Bejardy bütün lambaları yaktı; avizenin çok parlak ışığı gözlerini kamaştırdı. Bejardy tekerlekli bir içki masasını onlara doğru itti. Odile'le Louis her türlü alkolü nazik-

çe reddettiler. Brossier ile Bejardy kendilerine biraz Chartreuse likörü doldurdular.

– Gerçekten çok hoş bir içki, dedi Brossier bir yudum aldıktan sonra. İnsan sanki yeşilin içine dalıyormuş gibi oluyor. Siz de dalmalısınız Louis...

– Gerçek bir şair, değil mi? dedi Bejardy, Odile ve Louis'ye doğru dönerek. İkiniz de çok yorulmuşa benziyorsunuz... Burada yatabilirsiniz... Bir konuk odam var... Yoo, itiraz istemem... Bu beni mutlu eder... Bugün tatil günü.

Ayağa kalktı.

– Gelin... Size yolu göstereyim... Biz de fırsattan istifade biraz çalışırız... Dosyaları getirmiştim.

– Memnuniyetle Roland, dedi Brossier.

Uykularını iyice almış insanlarınki gibi fıldır fıldır gözleri, diri ve dinlenmiş bir havaları vardı; Louis buna şaşıyordu.

Oda salona bitişikti. Soluk mavi duvarlar, kalın yer halısı, kürklü yatak örtüsü ve başucu lambasının perdelenmiş hafif ışığı, insanı uykuya çağıran bir tatlı bir atmosfer yaratıyordu.

– Burası banyo...

Bejardy bir kapıyı açıp ışığı yakarak zemini ve duvarları mavi mozaikle kaplı bir banyoyu aydınlattı.

– İyi geceler... Hiç olmazsa bir kere gece uyuyabileceksiniz sevgili Louis... Yarın tam birde *Pointaire*'de bekliyorum.

Burası Bejardy'nin sıkça yemek yediği, garaja yakın bir lokantaydı.

Bejardy odadan çıktıktan sonra, kürklü yatak örtüsünün üzerine uzandılar; Odile'in soyunmaya hali olmadığından Louis onun ayakkabılarını ve sonra da geriye kalan tüm giysilerini çıkardı. Önlerinde duran büyük bir boy aynasında kendilerini görüyorlardı.

– Arkadaşların daha çalışacaklar mı? diye sordu Odile.

– Evet.

– Ne üzerine?

– Tam olarak bilmiyorum, dedi Louis.

Brossier'yle Bejardy'nin salonda konuştuklarını duyuyorlardı. Daha sonra, Louis uyandığında, konuşmalar hâlâ devam ediyordu. Onların seslerine şimdi başkaları da katılmıştı; hiç kesilmeyen bu sohbet fısıltıları Louis'ye ninni gibi geliyordu.

Odile uyuyordu. Perdesini açık bıraktıkları pencereden Seine Nehrini ve karşı rıhtımdaki Citroën Fabrikalarının açık renkli binalarını görüyordu.

*

Bejardy Louis'yi cumartesi ve pazar günleri serbest bırakıyordu. Brossier'nin tatili de bu günlere rastladığından, Louis'ye 'dinlenme zamanlarını' birlikte geçirmeyi önerdi. Nişanlısını Louis ve Odile'e tanıştırmak istiyordu. Louis de Brossier ile samimiyet kurarak ondan, Bejardy'yi kendisini işe almaya sevk eden şeyin ne olduğunu ve Roland de Bejardy denen bu adamın tam olarak kim olduğunu herhalde öğrenebilirdi.

Louis önceki gün maaşını almış ve Odile'i kendisiyle birlikte gelmeye ikna etmişti. Odile'in saat ona doğru Auteuil'deki kabare-restoranda hazır olması gerekiyordu; ne Louis ne de Odile, Brossier'nin neden kendilerine öğleden biraz sonra Cité Universitaire metro istasyonunda randevu verdiğini anlamışlardı.

Aldığı bin beş yüz frank Louis'nin ceketinin iç cebini şişiriyordu; Odile de suarenin sonunda ücretini alacaktı. Artık zengindiler, kışın da ilk güneşli günüydü. Sceaux metrosunda, kendilerini uzun bir yolculuğa çıkıyormuş gibi hissediyorlardı.

Brossier, Cité Universitaire İstasyonunun peronunda onları bekliyordu; sanki bir tatil beldesine gelmişler de dostları Jean-Claude onları garda karşılıyormuş gibi. Hatta onlara yaklaşarak, Louis'yi şaşırtan bir ses tonuyla bagajları olup olmadığını bile sordu, öyle ki Louis bir an hâlâ Paris'te mi, yoksa deniz kenarında mı oldukları konusunda ikircikliliğe düştü.

Brossier'nin kıyafeti bile Louis'nin kafasını karıştırıyordu. Ne kızıl tüylü Tirol şapkası, ne bir pazarlamacının solgun ve buruşuk takım elbisesi, ne de siyah ayakkabı ve çorapları vardı üzerinde. Hayır. Bunların yerine, beyaz bir kazağın altında emprime motifli bir gömlek, bir kot pantolon ve basketbol ayakkabıları, Brossier'nin gurur duyduğu belli olan uyumlu bir tablo oluşturuyordu. Tıraş da olmamış, hatta saçlarını bile taramamıştı. Louis'yle Odile bu yeni adama hayranlıkla bakıyorlardı. Brossier onları istasyonun merdivenlerine doğru götürdü.

– Bu taraftan arkadaşlar...

Bulvarı geçtiler ve Brossier'yi izleyerek Üniversite Sitesine girdiler.

– İşte hafta sonlarını geçirdiğim yer, dedi Brossier gülümseyerek. Gelin... bu taraftan...

Sola saptılar, kenarları çimlerle bezenmiş bir yoldan yürüyüp büyük bir binaya girdiler, öğrenci gruplarıyla karşılaştıkları bir koridordan geçtiler.

– Nişanlım bizi kafeteryada bekliyor... bu taraftan...

Öğleden sonranın bu ilk saatlerinde kafeterya bomboştu. Etiyopyalıların düzgün yüz hatlarına sahip çok güzel bir zenci kız en arkadaki masalardan birinde oturuyordu; Brossier ona doğru yöneldi.

– Tanıştırayım, Jacqueline, nişanlım... Odile... Louis... Jacqueline Boivin...

Jacqueline ayağa kalkıp ellerini sıktı. Biraz ürkmüş gibi görünüyordu. Yirmi yaşlarında kadardı; pilili gri bir etek ile bej bir lurka-yelek takımı giymişti. Bu ciddi giysiler Brossier'nin spor kıyafetine ters düşüyordu. Brossier herkesi masaya oturmaya davet etti.

– Pan-bagnat'ları tavsiye ederim... Burada bunu çok güzel yapıyorlar... Öyle değil mi Jacqueline?

Jacqueline neredeyse fark edilmeyecek bir baş hareketiyle söyleneni onayladı.

Louis ve Odile sessiz duruyorlardı. Brossier bara doğru yürüdü. Her ikisi de Brossier'nin nişanlısına gülümsüyor, fakat konuşmaya cesaret edemiyorlardı. Louis sigara tuttuğu zaman Jacqueline belli belirsiz bir hareketle istemediğini belirtti. Brossier üst üste yığılmış pan-bagnat'yla dolu bir tabakla gelip onlara katıldı ve tabaktakileri herkese dağıttı. Kendininkinden bir lokma yedikten sonra:

– Çok lezzetli değil mi? Çeşni olsun diye biraz acı sos ister miydiniz? Ben sossuz tercih ederim...

Ve büyük bir iştahla ekmeği ısırdı.

– Demek bütün hafta sonlarınızı burada geçiriyorsunuz, öyle mi? diye sordu Louis.

– Evet... Jacqueline öğrenci, Site'de kalıyor... Ben de...

Ceketinin cebini karıştırıp çıkardığı bir kartı Louis'ye uzattı.

– İşte... Ben de kendime bir öğrenci kartı çıkartmayı başardım... Site'nin lokantasında yemek yiyebilmek için gerekliydi... Burada kendimi evimdeymiş gibi hissetmek için de...

Louis karta bir göz attı. Gerçekten de Brossier'nin adınaydı, fotoğraflıydı ve üstünde edebiyat fakültesinde kayıtlı olduğu yazılıydı. Odile de kartı inceledi.

– Burada yatıya da mı kalıyorsunuz yoksa?. diye sordu birden.

– Her hafta sonu...

Bu itirafta bulunmuş olmaktan çok keyifli görünüyordu; kolunu nişanlısının omuzlarına dolamıştı.

Odile kartı geri verdi; Brossier de yeni görüyormuş gibi tekrar incelemeye koyuldu. Plastik bir kılıfla kaplı olduğu halde dikkatle tutuyor, evirip çeviriyordu.

– Biraz gençleşmişim... Yalnızca on yaş kadar canım...

– Hangi sınavlara gireceksiniz bu yıl? diye sordu Odile.

– Genel edebiyat sertifikası... Tam olarak nasıl diyorlardı Jacqueline?

– Propedötik, yani Hazırlık, diye cevap verdi Jacqueline, boğukça bir sesle.

Brossier nişanlısına gittikçe daha sıkı sarılıyordu; kız başını onun omzuna dayadı.

– Bu kartı nasıl elde ettiniz? diye sordu Louis.

– Bejardy'nin bir yakını sayesinde... Savaş sırasında sahte belge düzenleyen bir Polonyalı...

Bu sözleri sanki bir kusurunu açığa vuruyormuş ve gerçek bir öğrenci olmadığı için üzülüyormuş gibi istemeye istemeye söylemişti.

– Biliyor musunuz, Jacqueline matematikçidir... Fen fakültesinde okuyor...

– Onunla nerede tanıştınız? diye sordu Odile Jacqueline'e.

– Burada, kafeteryada...

Yumuşak ve yavaş bir sesle cevap vermişti.

– Onu her zaman tek başına görüyordum kafeteryada... sıkılıyor gibiydi... Derken konuşmaya başladık...

– Evet... Uzun zamandan beri geliyordum buraya, dedi Brossier. Özellikle de kafam bozuk olduğu zaman... Cité Universitaire'i her zaman sevmişimdir... Burası kendine özgü bir dünya... Bütün yurtların hollerini

dolaşıyordum... Televizyon salonunu da... Siz de anlayacaksınız... Burada insanı çeken birşeyler var...

Brossier konuştukça, Louis onu farklı bir ışık altında görmeye başlıyordu. Çenesi bir işportacınınki kadar kuvvetli olan ve kendisini Odile'e 'araba lastiği kaçakçısı' olarak tanıtan bu şakacı adamın, boş vakitlerini Üniversite Sitesinde, cebinde sahte bir öğrenci kartıyla, bir Etiyopyalı güzelin kollarında geçirdiğini nasıl düşünebilirdi?

– Bejardy'nin haberi var mı? diye sordu Louis.

– Hayır, henüz değil, ama söylemeyi düşünüyorum... Biliyor musun, Roland hiçbir şeye şaşırmaz... Bir akşam onu da buraya davet ederiz... Jacqueline'le de tanıştırmam gerekecek nasıl olsa...

Kafeteryadan ayrıldılar. Brossier onlara Üniversite Sitesini gezdirmek istiyor, çeşitli yurtların adlarını, krallığının eyaletlerini sayar gibi teker teker sayıyordu.

– Biraz önce 'Fransa'nın İlleri' yurdundaydık... En büyüğü budur... Benimse tam karşımızdaki İngiltere yurduna karşı bir zaafım var... Bana Aix-les-Bains'deki bir oteli hatırlatıyor... Jacqueline'le tanışmadan önce akşamları sık sık İngiltere yurduna gelip bir gazete okurdum...

Ziyaretlerini sürdürürlerken Brossier Jacqueline'in elini tutmuştu ve gittikçe daha konuşkan oluyordu. Odile ve Louis'ye, yazın büyük çimenlikte nasıl gece geç saatlere kadar kalıp neşeli sesleri ve gülüşleri dinlediklerini anlatıyordu. Haziran ayında Site'nin bayramı kutlanırdı. Bu vesileyle 'Fransa'nın İlleri' yurdunda bir balo düzenleniyordu.

– İlkbahardan itibaren insanın burada ne kadar mutlu olduğunu göreceksiniz.

Cephesi cam ve metal kaplı bir yurt binasını işaret etti:

– Küba yurdu... Kübalılar harika çocuklardır... Site'ye büyük bir neşe ve canlılık getiriyorlar... Baksanıza siz ikiniz öğrenci olmak istemez misiniz?

– Yani sizin gibi öğrenciler mi? dedi Odile, bir kahkaha atarak.

Öğrencilik ha!.. Louis'nin de Odile'nin de hiçbir zaman aklına bile gelmemiş bir şeydi bu... Nasıl öğrenci olabilirlerdi ki?

– Size de kart temin edebilirim... isterseniz...

– Umarım sözünüzde durursunuz, dedi Odile. Ben öğrenci olmak isterdim doğrusu...

Odile ve Louis için bu üç hecenin gizemli bir anlamı vardı; 'öğrenci' olanlar onlara bir Amazon kabilesinin üyeleri kadar uzak, bir o kadar da anlaşılmaz geliyordu.

– Burada yalnızca öğrenciler mi var? diye sordu Odile.

– Evet.

Kızlı erkekli bir grup çimlerin üzerine dağılmıştı; aralarından birkaçı da filesiz bir voleybol maçına girişmişti. Louis'nin hiç duymadığı bir dilde birbirlerine sesleniyorlardı.

– Bunlar Yugoslav, diye tanısını koydu Brossier.

Onlara bulvardaki büyük *Babel* kafesini gösterdi; ona göre burası Site'nin bir ek bölümü sayılırdı. Evet, haziran akşamlarında burada ağaçların dallarında yaprakların hışırtısını dinleyerek bir içki içmek gerçekten de çok hoş olurdu... Sonra da Montsouris Parkında dolaştılar.

– Şurada, çimenliğin üstündeki binayı görüyor musunuz? dedi Brossier, Tunus Beyinin sarayının tam bir kopyasıdır.

Chalet du Lac'ın terasına oturdular.

– İşte... dedi Brossier, krallığımızın hemen hemen her yerini tanıyorsunuz artık...

Ve Odile ile Louis'ye, imkânı olsaydı hep burada yaşayabileceğini, asla bu büyülü çevreden çıkma isteği duymayacağını açıkladı. Nişanlısı Jacqueline ise Üniversite Sitesi ve Fen Fakültesi dışında, Paris'in hiçbir yerini bilmiyordu.

Ve böylesi de çok daha iyiydi!..

– Öyle değil mi Jacqueline?

Jacqueline susuyor, gülümsemekle veya nar suyundan bir yudum almakla yetiniyordu.

Site'nin yemekhanesinde erkenden yemeklerini yediler. Yemekhanenin boyutları ve ağaç mobilya ve kaplamaları Brossier'ye bir İngiliz zengin konağının kabul salonunu hatırlatıyordu. Gelecek sefere yemeklerini çok daha modern, boydan boya camlı pencereleri ve tüm çevresinde ağaçlar olan diğer kafeteryada yiyeceklerdi. Orada insan adeta yeşilliğin içinde boğuluyormuş gibi oluyordu.

– Şimdi de, dedi Brossier, sizi evimize götüreceğiz.

Çakıl kaplı bir patikada bir köyün girişine kadar yürüdüler. Bungalova, kulübeye veya kır evine benzeyen küçük evler, bitki kümeleri ve küçük korular arasında, çimenlerin üzerine serpilmişlerdi.

– Site'nin en hoş yeri... dedi Brossier. Deutsch-de-la-Meurthe Mahallesi...

Anglo-Norman tarzında, uç kısımları kesik damlı evlerden birinin önüne geldiler. Yan tarafından yeşil tahta korkuluklu bir merdiven tırmanıyordu. Brossier onlara yol verdi.

– En yukarı...

Oda genişti, balkonu bile vardı. Duvarın, yatağın yanına denk gelen kısmı Jacqueline'in fotoğraflarıyla kaplıydı. Bir hasır sandalye dışında hiç eşya yoktu.

– Yatağın üzerine oturun, dedi Brossier.

Jacqueline odaya bitişik bir tuvalete girmişti ve çıktığında üzerinde yalnızca kırmızı bir bornoz vardı.

– Kusura bakmayın, dedi, böyle kendimi daha iyi hissediyorum... Ve esnek adımlarla yaylana yaylana yürüyerek gelip onların yanına, yatağın üzerine oturdu.

Brossier onlara madeni kupalar uzatıp her birine biraz viski koydu. Jacqueline de pikaba bir plak koydu. Bir Jamaika şarkısı... Konuşmuyorlardı. Brossier viskileri tazeledi. Kazağını çıkarmıştı; Louis gömleğinin desenini inceliyordu: Pembe bir gökyüzünde bir Çin kayığının yelkeni beliriyordu, ufukta da sarp bir dağın zirvesinde bir Çin pagodası vardı.

– Birazdan Odile bize *Sokakların Şarkısı*'nı söyler belki, dedi Brossier.

– İsterseniz...

Louis'nin üzerine, Odile, Jacqueline ve Brossier'nin de hissettikleri açıkça belli olan bir ağırlık çökmüştü. Odile kolunu Louis'nin beline dolamış, çenesini de omzunun çukuruna dayamıştı. Gözlerini kapatmış, müziği dinliyordu. Brossier yatağa uzanmış olan Jacqueline'in omzunu okşuyordu; bornozun aralığından kızın göğüsleri gözüküyordu.

Yazık ki kendilerini bu rehavete, bu uyuşuk rahatlığa bırakamazlardı. Saat on olmuştu. Odile işine geç kalabilirdi.

Üzülerek odadan ayrıldılar. Birbirlerine, gelecek hafta sonunu da Site'de geçirmek üzere söz verdiler. Neden Odile'le Louis pazar günü, yani yarın da yine gelmesinlerdi ki?..

Dışarı çıkınca başlarını kaldırıp baktılar. Jacqueline ve Brossier balkondan sarkarak onlara gülümsüyorlardı. Çevre sessizdi. Havada yosun kokusu vardı. Diğer yurtların ışıklarına baka baka yollarını buluyorlardı. Jourdan Bulvarına ve istasyona nasıl gidiliyordu acaba? Bu köyün göbeğinden, Paris insana o kadar uzak geliyordu ki... Yarı karanlıkta Louis bir ormanın seyrek yerinden geçtiklerine yemin edebilirdi.

Vietti, lokantanın müdürüyle yanına geldiği zaman Odile küçük odasında makyajını temizliyordu. Onu beklemek üzere, çevresine locaların dizilmiş olduğu büyük odadaki kanepeye oturdular.

– Şey... Anlaşman yakında sona eriyor, dedi Vietti.

– Ne zaman?

– Bu akşam.

Odile bütün gücünü toplayarak onlara gülümsedi.

– Evet... doğru, dedi lokantanın müdürü. Sizden ayrılmak zorundayım.

Odile'in gülümsemesi söndü.

– Size herhangi bir kusur bulduğum yok... Fakat gösteriyi kısaltmak zorundayım.

– Önemli değil, dedi Vietti.

– Tabii ki değil... Eminim, çabucak yeni bir iş bulursunuz.

İkisi de buna pek inanıyormuş gibi görünmüyorlardı.

– Her neyse, dedi lokanta müdürü, çok iyiydiniz... Çalışmanızdan memnun kaldım... Yalnız, gösterinin yapısını değiştirmek zorundayım... Anlıyor musunuz?

Odile gözlerinin dolduğunu hissedince küçük odaya girdi ve kapıyı kapattı. Vietti'yle müdür aralarında konuşmaya devam ediyorlardı. Odile ışığı yakmamış ve alnını kapıya dayamıştı. Müdürün çatlak sesli gülüşünü duydu. Odile orada, karanlıkta duruyordu.

– Ee, ne yapacaksın şimdi? diye sordu Vietti.

– Birlikte birşeyler içmek ister miydiniz? diye öneride bulundu müdür.

Odile yanıt vermedi. Birisi kapının kolunu çevirmeye çalışıyordu, ama o daha önceden sürgüyü sürmüştü.

– Buyurun... size şunu da verecektim... Ücretinizin geri kalan kısmı...

Kapının altından atılan bir zarfın hışırtısı duyuldu.

*

Vietti arabayı çalıştırmadan önce radyoyu açtı. Bir caz müziği çalıyordu. Sesi kıstı.

– Yani bütün gece o odada kapalı kalmak mı istiyordun?.. dedi Vietti. Aptal sen de!..

Omuz silkiyordu.

– Benim büroya uğramam gerek, bir şey unuttum... Benimle geliyor musun?

Odile cevap vermedi. Elini cebinden çıkarmıyor, zarfı parmaklarının arasında sıkıp duruyordu. Onu Vietti'nin yanında açmaya cesaret edemiyordu. Bir daha hiçbir zaman şarkı söylemeyecekti. O kadar uzun süredir peşinde koştuğu bu hayalden geriye yalnızca, lokanta müdürün dediği gibi, 'ücretinizin geri kalan kısmını' içine koyuverdikleri bir zarf kalmıştı.

– Ne o, küstün mü?

Vietti hafifçe kızgın bir tavır takınmıştı ve gaza basıyordu. Saat yaklaşık sabahın biriydi ve bu saatte her ikisi de ıssız Suchet, sonra da Lannes bulvarları boyunca gittikçe hızlanarak gidiyordu.

– İçin rahat değil, ha?..

İstese daha hızlı da gidebilirdi; bu onun için hiç dert değildi.

– Kırmızı ışıklarda da geçin bari...

– Aptalca konuşuyorsun...

Porte-Maillot Tüneline son hızla daldı. İtalyan spor arabasını öve öve bitiremiyordu. Hatta bir akşam, koca Paris'te karo serisi Allemano imzalı bu tip arabalara sahip yalnızca dört kişi olduklarını söylemişti.

Tıraş losyonunun kokusu Odile'i şimdi daha da tiksindiriyordu, ama bunun da artık hiçbir önemi yoktu. Tersine, adamın kişiliğinde kendisini iğrendiren bütün ayrıntıları birer birer gözlemekten zevk alır olmuştu. Kış sporlarından dönmüş olmasına karşın teninin bronzluğu ona yapay görünüyordu; giyimine gösterdiği büyük özen de öyle: Kravat iğnesiyle yelek, yelekle birlikte olur olmaz zamanlarda çıkarıp baktığı köstekli saat. Kalın, kaba ve hafifçe nezleli ses de...

– Ne o, hâlâ küs müsün? Ben böyle surat asan kızları hiç sevmem, biliyor musun?..

Normal olarak ona böyle aşırı samimiyet göstermezdi. Doldurtacağına söz verdiği plaktan artık tek söz bile etmiyordu. Bu plak işine hiçbir zaman inanmamış olduğunu Odile artık biliyordu. Vietti başıyla tempo tutarak radyonun sesini yükseltti.

– Paraya ihtiyacım var, dedi Odile aniden.

– Para mı? Yok canım?..

– Bana iki bin frank lazım... Vereceğinizi umuyorum...

Özgüvenine kendisi de şaşıyordu; sanki birdenbire artık hiçbir şeyden korkmaz olmuştu. Çekingenliği ve inançları eriyip gitmiş, her şeye hazır duruma gelmişti.

– Bu iki bin franga gerçekten ihtiyacım var... Hemen şimdi...

– Düşünürüz... Önce bana çok nazik davranman gerekiyor...

*

Odile Vietti'nin peşinden yürüyordu; ilk defasında, Louis'yle birlikte koltuklarda bekledikleri zamanki gibi, neonlar yine gözünü aldı. Burnuna yine o kapalı kalmış yerlerin kokusu geliyordu.

Vietti anahtarı bir kere çevirerek deri kapitone kapıyı açtı ve masasına oturdu. Odile pencerenin girintisine sığındı. Bulvar bomboştu; Louis'nin onu beklediği karşıdaki büyük kafenin ışıkları hâlâ yanıyordu. Odile ışıklı tabelaya bakıyordu: CAFÉ DES SPORTS. Canı dışarıya çıkmak ve kafede bekleyen Louis'ye telefon edip hemen yanına geleceğini söylemek istedi.

– Şimdi, paranı hak etmen gerekiyor. İki bin frank, az para değil... Bayağı uğraşman gerekecek...

Gözlerini Odile'e kaldırmadan bir dosyayı inceliyordu. Sonra da bir poşetten bir plak çıkardı.

– Bak, bu da yetenekli bir kız... Son buluşum... Dinlemek ister misin?

Plağı pikaba yerleştirdi.

– Önümde, ayakta dur... Soyun...

Bu sözleri yağlı ballı bir sesle, fotoğrafçıya poz veren birinin donuk gülümseyişiyle söylemişti.

– Yetenekli, değil mi? Sen de böyle söyleyebilmek ister miydin? Gelecek yıl Eurovision'a katılmasını sağlayacağım.

Plaktan elektrogitarların boğduğu küçük, afacan bir kız sesi geliyordu.

– Bu kızın da bir gün ifadesini almam gerekecek nasıl olsa... dedi Vietti hayale dalmış gibi...

Odile kanepede çömelmiş, duruyordu. Vietti eliyle Odile'in ensesine, yüzü kendi beline gelinceye kadar bastırdı. Daha sonra Odile için en zoru, saçlarında o manikürlü ellerin baskısını hissetmek oldu.

*

Le Café des Sports'un ışıkları sönmüş. Odile sağa, Gouvion-Saint-Cyr Bulvarına sapıyor. Yağmurluğunun ceplerinden birine Vietti'nin verdiği bir tomar kâğıt para, iki bin frank tıkıştırılmış. 'Bir orospu olarak çok pa-

halıya mal olduğunu' söylemişti Vietti, alaycı bir tavırla. Ama kendisi bunda hiçbir sakınca görmüyordu, çünkü 'o, Christian Vietti, kendini bildi bileli hep pahalı orospuları sevmişti'.

Ternes Caddesini geçiyor ve caddenin aşağısına, Bellune'ün kendini öldürdüğü yere doğru dönüyor. Aniden onun yokluğunu öylesine derinden hissediyor ki, çevresinde sanki büyük bir boşluk açılıyor. Bütün bu olanlar hakkında Bellune ne düşünürdü acaba? Gerçi o da Odile'in şarkıcılıkta bir geleceği olacağına pek inanmıyordu, hatta son zamanlarında kafası herhalde başka kaygılarla da meşguldü. Ama Odile yine de akşamüstleri onun bürosuna yaptığı ziyaretleri ve insanın kendini bir geminin güvertesindeymiş gibi hissettiği dairesinin terasını hatırlıyor. Fransa'ya geldiği dönemlerden kalma *Sokakların Şarkısı*'nı ona öğreten de zaten Bellune'dü. Ona karşı her zaman çok nazik davranıyordu. Kaset sessizce dönerken teybin üzerine eğilmiş yüzü... Ve onu büronun dışına sürüklemeden önce tatlı bir sesle söylediği cümle:

– Ne dersin, inelim mi Odile?

Ya Louis? Az önce olanları bilse ne düşünürdü acaba? Ama bunu hiçbir zaman öğrenmeyecek. Odile'in para bulması gerekiyor. Bejardy'nin verdiği 1500 frank yetmiyor; her ikisinin de bu durumdan kurtulabilmesi için tek çare paralarının olması...

Bu gece Louis'nin aylık maaşından daha fazla para kazanmıştı ve o bakımlı tırnaklı aşağılık heriften daha fazla istemediğine pişmandı. Lokanta müdürünün bir daha şarkı söylemeyeceğini haber verdikten sonra attığı kahkahayı tekrar duyuyor. Aslında ondan da para istemesi gerekirdi...

Düş bitti. Artık şarkı söyleyemeyecek. Sesini duyuramadı. Sesi, hikâyesini okuduğu şarkıcı kadının sesi gi-

bi, dumanların ve gürültünün içinden sıyrılıp yükselemedi. Cesareti yeterli değilmiş...

Sonunda garajın bulunduğu Delaizement Sokağına varıyor. Artık Paris'ten çıkmış, bir kır yolunu izliyor.

Zili çalmıyor, içeri yan kapıdan giriyor. Birinci katta ışık yanıyor ve Louis divanda uyuyakalmış. Yerde, babasının resimlerini yapıştırdığı albümle spor dergisi koleksiyonunun bir cildi açık duruyor. Albüm sayfasının üst kısmına bir yazı yapıştırılmış; Odile ne yaptığını bile bilmeden okuyor:

"...Takip yarışmasında Memling fazla uslu bir çıkış yapan Girardin'e karşı nihayet üstünlük sağladı ve 3,625 km pedal bastıktan sonra ona yetişti..."

Odile ışığı söndürüp yattı ve Louis'ye sokuldu.

Daha sonraları, ikisi de geçmişten konuştuklarında –ama bunu, özellikle çocuklar doğduktan sonra, çok ender durumlarda yapıyorlardı– yaşamlarının akışını değiştiren en belirleyici dönemin ancak yedi ay sürmüş olmasına şaşıyorlardı. Ama doğruydu işte: Louis ordudan aralıkta ayrılmış, Odile'le de ocak ayının başında karşılaşmışlardı.

Şubatta Brossier onlara yeni bir ev buldu. Porte-Champerret'ye Louis'yi aramaya geldiği bir gün odanın darlığı ve kocaman radyatörden yayılan boğucu sıcaklık karşısında şaşırıp kalmıştı.

– Burada kalamazsınız dostum... Neden bu durumdan bana daha önce söz etmediniz?

İyi bir rastlantıyla tam o sıralarda Brossier'in elinde, kendisinin de kiralamayı düşünüp daha sonra üniversite kampüsüne uzak olduğu için vazgeçtiği, 'iki oda bir mutfak' küçük bir daire bulunuyordu. Caulaincourt Sokağının başında, Montmartre Mezarlığına yukarıdan bakan demir köprünün öte tarafındaydı. Ya kirası? Kirası çok ehvendi. Bejardy'yle konuşacaktı. Onları bu boğucu sıcak çatı katında bırakmaya Bejardy'nin yüreği mümkünü yok razı olmazdı...

Sonraki ay Caulaincourt Sokağına yerleştiler. Bu daire onların gözüne çok büyük gözüküyordu. Büyük oda bir ressam atölyesiydi. Burada daha önce yaşamış olan sanatçıdan kalan tek şey köşede koca kanatlı bir vantilatörle yarım daire şeklinde bir bardı. Kara ve kavlamış lake kaplaması Çin desenleriyle süslüydü, tıpkı

Brossier'nin Üniversite Sitesinde giymeyi sevdiği gömlek gibi... Geniş pencereden Paris'in güneybatısı görünüyordu.

Bejardy bir karyolayla narçiçeği kumaş kaplı bir koltuk, Brossier de iki hasır iskemleyle bir lamba hediye etti. Telefon bile yardı, bir de her şeyi tamam bir mutfak. Kapıcı apartman kiracılarının listesine onları da eklemek için adlarını sorunca, adamın genç evli bir çift karşısında içinin daha rahat olacağını düşünerek, kendilerini Bay ve Bayan Memling diye tanıttılar.

Bir gece, Brossier'nin cafcaflı deyimiyle 'kazanı ocağa asarak' yeni eve taşınmayı kutladılar. Brossier nişanlısı Jacqueline Boivin'in –ne yazık ki– onlara katılamayacağını açıkladı: Üniversiteden Caulaincourt Sokağı dünyanın öbür ucu gibi görünüyordu. Oraya gitmek için Seine Nehrini geçmek gerekiyordu ve bu nehir sanki hiçbir benzerliği olmayan iki kent arasında bir tür sınırdı.

Bejardy ise bu vesileyle evlerine gelmişti. Louis, Bejardy'nin ceketinin yakasında yeşil ve sarı bir kurdele fark etti.

– Madalya mı aldınız? diye sordu.

– Askeri üstün hizmet madalyası, dedi Bejardy. Onu Almanya'da De Lattre'ın yanında kazandım. Yirmi üç yaşındaydım, Hayatımda yaptığım tek iyi şey budur.

Gözlerini kaçırıp yere bakmaya başlamıştı. Konuyu değiştirmek istediği hissediliyordu.

Atölyede aperitifler içildi. Sonra akşam yemeği için hemen yakında, Joseph-de-Maistre Sokağındaki *Justin'in Yeri*'ne gidildi.

*

Louis artık geceleri çalışmıyordu. Artık Bejardy ona gündüz yerine getirilecek kimi 'küçük görevler' veriyordu. Bazı zamanlar da ziyarete gelenleri karşılamak ve telefonlara bakmak için garajda kalıyordu. Bu 'küçük görevler', Paris'te ve banliyölerdeki çeşitli adreslere evrak götürüp getirmekten ibaretti, çünkü Bejardy ona, postaya güvenmediğini söylemişti. Sık sık Bejardy'nin şoförlüğünü de yapıyor, deri kokan eski İngiliz arabasıyla onu randevularına götürüp getiriyordu. Maaşı da iki katına çıkmış, ama Bejardy bu zammın nedenleri hakkında hiçbir açıklamada bulunmamıştı.

Tuhaf, belli belirsiz bir endişe duyuyordu. Yaptığı 'işe' tam olarak ne ad verilebilirdi? Bu işin yasa karşısındaki 'resmi adı' neydi? Ya Bejardy'nin işinin?.. Ve niye Louis'yi bu kadar çabuk 'güvenilir adam' durumuna terfi ettirmişti?

Bu sorunları Odile'e ancak pek nadiren açıyordu. Ortaokulda ve askerde yalnız geçen onca yıl, onu kimseye güvenmemeye ve sıkıntılarını içine atmaya alıştırmıştı. Tam tersine, Odile'e karşı sakin ve rahat görünmeye ve onu işinin iyi gittiğine inandırmaya çalışıyordu. Bejardy'nin bu koruyucu davranışları babasını vaktiyle tanımış olmasıyla açıklanıyordu. Aslında bu gerekçe tümüyle yalan sayılmazdı. Bejardy ona, gençliğinde bisiklet sporuna tutkuyla bağlı olduğunu ve şimdi de bisiklet yarışçısı Memling'in oğluna bir iş sağlamaktan memnunluk ve heyecan duyduğunu söylemişti.

Hayır, Odile'in önünde en küçük huzursuzluk belirtisi bile göstermemesi gerekiyordu. Yoksa yaşamlarındaki hassas denge tehlikeye girerdi. Ne de olsa artık bir çatı arasında değil Caulaincourt Sokağındaki bir dairede oturuyorlardı. Ve kapıcı kulübesinin camına yapıştırılmış kiracılar listesinde 'Bay ve Bayan Memling' yazısı okunabiliyordu. Vardıkları aşama yirmi yaş için hiç de fena sayılmazdı.

Fakat bu arada Brossier'ye de birkaç soru sormaktan da çekinmedi. Caulaincourt Sokağındaki *Rêve* Kafesinin sıralarına oturmuşlardı. Louis burayı, adından dolayı bayağı seviyordu. 'Saat beşte *Rüya*'da buluşalım' demek Odile'in de onun da hoşlarına gidiyordu.

– Yanlış anlamıyorsam Roland'a pek güvenmiyorsun galiba?

– Yoo, hiç de öyle değil...

– Roland iyi bir heriftir dostum... Yirmi üç yaşında askeri hizmet madalyası almak herkese nasip olmaz.

– Biliyorum.

– Alınma, ama oldukça sıradan bir iş yapıyorsun. Ayakçılıktan ya da otel komilerinin işinden pek farkı yok. Bunda kötü ya da tuhaf bir şey yok değil mi?

Louis'nin omzuna hafifçe vurdu.

– Şaka yapıyorum, şaka... Sen biraz da Roland'ın sekreteri gibisin... Hatta ben de öyleyim... Bunda utanılacak bir şey mi görüyorsun?

– Hayır... Ama... Roland tam olarak neyle uğraşıyor?..

– Roland otomobil işinde ve başka alanlarda da yatırımları olan bir işadamıdır, diye yanıtladı Brossier, ağır ağır, sanki ezberlediği dersi anlatır gibi...

– Nasıl tanıdınız onu?

– Bir gün anlatırım, daha fazla vaktimiz olduğunda...

Kalkmışlar, sokaktan aşağıya doğru yürüyorlardı. Bir okuldan fırlayan çocuklar onlarla çarpıştılar. İçlerinden biri tekerlekli patenle kayıyor ve diğerleri de onu izliyordu.

– Endişe etmenizi anlıyorum, dedi Brossier, önemsediği konulardan bahsederken kullandığı boğukça ve soluk soluğaymış gibi çıkan sesiyle...

Artık o eski kaypak inişli çıkışlı ses tonuyla konuşan Brossier değildi. Ne tuhaf, diye düşündü Louis, insanın böyle iki farklı sese sahip olabilmesi... Ne demişti Brossier? Louis'nin yaşlarında sık sık böyle ne idüğü belirsiz işler yapılır, sürekliliği veya garantisi olmayan yollardan geçimini sağlamak zorunda kalınırdı. Sonra her şey belirginleşirdi gerçi, ama yirmisinde her şey daha taslak halinde, bulanık ve öngörülmez olurdu. Hayatın başlangıcı böyledir dostum!.. Kendisi de aynı yollardan geçmişti... Bir gün ona her şeyi anlatacaktı.

*

Odile Louis'nin yokluğunda kendine uğraş bulmaya çalışıyordu. Auteuil'deki kabare-lokantada çalıştığı sırada Mary diye bir kızla ahbap olmuştu; kız hâlâ orada çalışıyordu. Mary, daha çok Tirol dağlılarını hatırlatan bir 'Ukraynalı prenses' kıyafetiyle, balalayka çalan adamların ortasında birkaç dakika şarkı söylüyor ve dans ediyordu. Fakat bu folklor gösterisi biraz para kazanmak için geçici bir bahaneden başka bir şey değildi. Mary küçük bir moda butiği açmayı hayal ediyordu. Bundan Odile'e de bahsetmişti ve her ikisi de bu girişimi sonuca ulaştırmak için ortak olmaya karar vermişlerdi.

Bu gerçekleşinceye kadar Mary evde çalışabilir ve müşteri edinebilirdi. Odile, böyle bir butiğin açılabilmesi için gerekli olan paranın nasıl toplanacağını düşünüyordu. Daha şimdiden butiğin adını bile kararlaştırmışlardı: *Mary Bakradzé'nin Yeri*. Mary'nin tuhaf soyadının piyasada olumlu etki yapacağını düşünmüşlerdi. Büyük harflerle yazılacak *Mary Bakradzé'nin Yeri* yazısının altında, Odile'in Saint-Honoré Mahallesinde bir mağazanın cephesinde görüp hayran olduğu 'Mode-Fashion' ibaresi okunacaktı.

Mary, giysi modelleri çizmeyi ve kumaş kesip biçmeyi biliyordu. Küçükken aile dostu bir terzinin yanında çalışmıştı. Odile, ailesi hakkında ona sorular soruyor, ama bir türlü açık bir cevap alamıyordu: Mary bazen annesiyle babasının ayrıldıklarını ve yabancı bir ülkede yaşadıklarını, bazen Güney'de bir evde oturduklarını ve yakında onu görmeye geleceklerini, bazen de kaybolduklarını söylüyordu. Bu sis perdesi içinde tek gerçek nirengi noktası, bu ailenin izi sürülebilen tek üyesi –yirmi yıl kadar önce ölmüş olmasına karşın– Mary'nin büyükbabası, Paris'e kendi isteğiyle sürgün gelmiş Paul Bakradzé adında bir yazardı. Yeteneğini, Güney Rusya'daki garnizon yaşamını narin ve tatlı fırça vuruşlarıyla betimlemekte kullanmıştı. Hatta romanlarından biri Fransızcaya da çevrilmişti ve Mary bunun yıpranmış bir kopyasını büyük bir saygıyla saklıyordu.

Mary çok ince ve narin pembemsi tenli ve solgun mavi gözlü, ufak tefek sarışın bir kızdı.

Odile'le Louis pazarları onu ziyarete gidiyorlardı. Mary, Grande-Armée ve Foch bulvarlarının arasında, zenginlerin oturduğu koca koca apartmanlarla dolu 16. bölgenin başladığı; fakat sokakları hâlâ bisiklet ve bilyeli yatak dükkânlarının, garajların, eski dans salonlarının ve lunapark kalıntısının çekiminden kurtulamamış olan karışık bölgede oturuyordu.

Üç arkadaş birlikte, Porte-Dauphine'den göllere kadar, Boulogne Ormanında dolaşıyorlardı. Göllere gelince bir kayık kiralayıp bir saat boyunca kürek çekiyor ya da *Chalet des Iles*'in iskelesine yanaşıp bir parti minyatür golf oynuyorlardı. Akşam olunca Mary'nin dairesine dönüyorlardı. Daire üç odalıydı. İlk ikisi antre ve salon görevini görüyordu. Uzun bir koridordan sonra gelinen üçüncüsü ise Mary'nin yatak odasıydı.

Mary'nin evine geldiklerinde on kadar kişinin salonu doldurduğunu görüyorlardı. Genelde olgun yaşta,

hatta kimisi çok yaşlı insanlardı bunlar. Bazıları briç oynuyor, bazıları da çay içerek gevezelik ediyordu. Mary geçerken altmış yaşlarında, tombul yüzlü, çekik gözlü ve bir ev hanımı otoritesine sahip bir kadını kucaklayıp öpüyordu. Louis ve Odile'e bu kadının teyzesi olduğunu söylemişti.

Bu topluluk yarı karanlıkta konuşuyor ve kâğıt oynuyordu. Her seferinde lambaları ve avizeyi Mary yakıyordu; sanki bu rol ona ayrılmış ya da ötekiler kalkıp elektrik düğmesine basmaya üşeniyor ya da onurlarına yediremiyormuş gibi... Belki de akıl edemiyorlardı, kimbilir...

Üçü Mary'nin odasında plak dinleyip çene çalıyorlardı. Odile ve Louis bu kızda kendi doğal gevşekliklerini ve tembelliklerini bulmuşlardı. Yaşıttılar, iyi anlaşıyorlardı ve sık sık geceyi de birlikte geçiriyorlardı.

Mary onlara pasta olsun, bir tas çorba olsun, yiyecek birşeyler getiriyordu. Kapı aralığından salondan gelen mırıltılar duyuluyordu. Derken konuşmalar yavaş yavaş sönüyor, konuklar gitmeye başlıyorlardı. Adamın biri koridorda telefonla konuşuyordu. Arada uzun süre sessiz kalıyor, telefonu kapattığı sanılıyordu. Derken bir cümle söylüyor ve tekrar susuyordu. Bilinmeyen bir dilde yapılan bu telefon konuşması saatlerce, çoğu zaman sabaha kadar sürüyordu.

*

Pazar günleri Mary'nin arkadaşlarından biri, Jordan adında onlarla akran genç bir İspanyol, Mary'ye geliyordu. Bir kulüpte bir dönme numarası yapmak üzere iş arıyordu. Mary'nin tavsiyesiyle Auteuil'deki kabareye başvurmuş, patron da onu denemek koşuluyla işe almıştı.

Birkaç güne kadar işe başlayacaktı; fakat o *Kadın ve Kukla* oyunundaki kahramanın giysisi gibi bir sahne kıyafeti istiyordu. Seine rıhtımlarındaki sahaflarda bu kitabın resimli bir baskısını bulmuş, giysiyi orada görmüştü. Mary ve Odile ona bu giysiyi hazırlamaya karar verdiler. Birçok gün Mary'nin odasında kesip dikmekle geçti. Louis ise bu sırada bir polis romanı okuyordu. Her provada Jordan Louis'nin de fikrini soruyordu. Giysi doğrusu yakışıyordu ve gencin yüz hatlarının yumuşaklığı ipek eşarbın altında insanı gerçekten yanılgıya düşürüyordu.

İlk gecesinde Louis'yle Odile de kulübe geldiler. Jordan tam Mary'nin peşinden programa çıkacaktı. Balalaykalar sustu, karanlıkta kalın bir ses anons etti:

– La Cigarrera!

Jordan'ın dansına eşlik edecek olan Hummel'in Bolero'sunun ilk notaları duyuldu. Bunun bandını kendisi yanında getirmişti. Işık yandığında Jordan'ın, elbisesinin içinde mosmor ve kaskatı kesilmiş, sahnenin ortasında durduğu görüldü.

Avucundaki kastanyetler tıpkı çürük meyveler gibi dökülüverdi. Birkaç dakika hareketsiz kaldıktan sonra gürültüyle parkenin üstüne yığıldı. Heyecandan ve korkudan bayılmış olmalıydı ya da açlıktan; çünkü beden ölçülerinin değişeceğinden ve giysisine sığmayacağından korkarak on beş gündür neredeyse hiçbir şey yemiyordu.

Tabii hemen o akşam işten çıkarıldı; Odile, Louis ve Mary'ye de onu teselli etmek düştü.

İlkbaharın ilk günü Bejardy Odile'le Louis'yi öğle yemeğine davet etti; her ikisi de güneşten yararlanmak için Louis-Blériot Rıhtımına kadar yaya gitmeye karar verdiler.

Brossier kapıyı açtı ve onları salona aldı. Burada beş kişilik bir sofra hazırlanmıştı. Bejardy'nin yanında esmer bir genç kadın vardı; Louis'nin ilk gelişinde şöminenin üstünde gözüne ilişen fotoğraftaki kadındı bu.

– Nicole Haas... Bir dost... Bay ve Bayan Memling... Biliyor musun Koko, *Sokakların Şarkısı*'nı o kadar güzel söyleyen Bayan Memling'dir...

Oturdukları apartmanın kiracı listesinde 'Bay ve Bayan Memling' ifadesini okuyup eğlenceli bulduğundan olacak, onlara hep böyle resmi bir tavırla hitap ediyordu.

– Hakkınız var, demişti Louis'ye, böylesi daha ciddi bir izlenim veriyor. Şimdi sizi evlendirmek lazım. Eğer isterseniz şahidiniz ben olurum.

Nicole Haas'ın zarif, ama sertçe bir yüzü vardı. Boyu neredeyse Bejardy kadardı; erkeksi tavırlarıyla, özellikle sigara içiş ve bacaklarını uzatıp topuklarını sehpaya dayayış tarzıyla, Louis'yi bayağı şaşırtıyordu.

– Sofra hazır, dedi Brossier gayet resmi bir tavırla.

– Louis, siz Koko'nun sağına oturun, Bayan Memling de benim sağıma...

Yemek boyunca fazla konuşmadılar. Toplantının başkanı durumundaki Nicole Haas'ın keyfi pek yerinde değil gibi görünüyordu. Bejardy onu bakışlarıyla adeta

sarıyordu. Kadın ondan daha gençti. Ancak otuz yaşlarında...

– Bugün öğleden sonra ata binecek misin Koko? diye sordu Bejardy.

– Hayır, Equistable'a gitmem gerek, bir eyere ihtiyacım var.

Dudaklarını büktü ve gevşek hareketlerle kendine büyük bir bardak su doldurdu.

– Sanırım bunun için Equistable gayet uygun bir mağaza, dedi Brossier. Nicole omuzlarını silkti.

– Evet... Ama ben genellikle Ramaget'ye giderdim, dedi.

Bejardy ve Brossier'den canı sıkılıyor gibi görünüyordu, fakat Odile'le Louis'yi meraklı ve dostça bir bakışla inceliyordu.

– Ata biner misiniz?

– Hayır, dedi Odile.

– Neden onları hiç Vertbois'ya davet etmedin? diye sordu Bejardy'ye.

– Bu yaz davet ederiz, Nicole...

Kadın, Odile ve Louis'ye dönüp gülümsedi.

– Eğer Vertbois'ya getirirse sizi ata da bindiririm.

– Vertbois... Sologne'da... bir aile malikânesidir, dedi Bejardy. Mutlaka görmeniz gerek.

– Vertbois Bejardy kontlarının beşiğidir, dedi Nicole Haas, alaycı bir tavırla. İkinci İmparatorluk soylularından... Adındaki 'de' soyluluk takısını Roland sonradan ekledi.

Bejardy, bu kez sakinliğini yitirdi ve Nicole Haas'tan ayrılmayan ürkek bakışları sertleşti.

– Aptalca şeyler söylüyorsun Koko... Sevgili Louis, karşınızda tam ve tipik bir züppelik örneği duruyor. Soyluluk Nicole'ün saplantısıdır.

Nicole Haas kahkahayla güldü ve bir sigara yaktı.

– Hadi oradan budala sen de...

Bu sözcüklerin altında Bejardy'ye karşı sevgi dolu bir küçümseme seziliyordu.

Kahve tepsisi, odanın öbür ucunda, çalışma masasının üzerinde bekliyordu. Nicole Haas geçerken pencerelerden birini açtı ve rüzgâr tül perdeyi havalandırdı. Bejardy kahve servisini bizzat yaptı.

Nicole, Odile ve Louis kadife kanepede oturuyorlardı. Bejardy'yle Brossier çalışma masasına yaslanmış, belki de durup dururken olmadık bir laf edip Nicole'ün huysuzlaşmasına neden oluruz korkusuyla, sessizce onları gözlüyorlardı. Nicole ise sanki onlar yokmuş gibi davranıyordu.

Çantasından deri bir sigaralık çıkarıp önce Odile'e sonra da Louis'ye tuttu. Çok yüksek alevli bir çakmakla sigaraları da kendisi yaktı. Okuldayken herkesin ne pahasına olursa olsun edinmek istediği, Amerikan ordusunun Zippo'larından olan bu çakmağı onun elinde görmek Louis için sürpriz olmuştu.

– Koko, Equistable'a seninle gelmemi ister misin? dedi Bejardy.

Ama kadın Louis'ye döndü:

– Güzel bir adınız var Mösyö 'de' Memling...

– Onun adı yalnızca Memling, dedi Bejardy.

Ama kadın onu dinlemiyordu. Rüzgârın tıpkı sallanan bir eşarp gibi dalgalandırdığı güneşe doymuş tül perdelere bakarak sigarasını tellendiriyordu.

*

Nicole Haas birden yerinden kalktı ve gelip sigarasını Bejardy'nin masasının üzerindeki kül tablasında ezdi.

– Gitmem gerek...

– Arabaya ihtiyacın var mı? diye sordu Bejardy.

– Hayır.

Odile'le Louis'nin ellerini sıktı:

– Sizi yeniden göreceğimi umarım.

Ve Bejardy'ye hiç aldırış etmeden kapıya doğru yöneldi.

– Akşama görüşürüz Koko, dedi Bejardy. Sakın yaramazlık etme.

Dönüp bakma gereğini bile duymadan çıktı ve arkasından kapıyı kapadı.

Brossier sinirli sinirli hafifçe güldü. Bejardy derin bir iç çekerek Odile'le Louis'nin yanma kanepeye oturdu.

– Görünüşüne karşın o kadar kötü bir kız değildir. Louis... Sizinle konuşmam gerek. Bir dakikalığına yan odaya geçelim.

– Baksanıza Bayan Memling, onlar gevezelik ederken bir parti satranç oynamak istemez misiniz? diye sordu Brossier.

– Neden olmasın, dedi Odile, Bejardy'nin koruyucu bir arkadaş edasıyla elini omzuna koyarak götürdüğü Louis'yi izleyerek...

Odile'le Louis'nin bir gece kalmış oldukları odaya girdiler. Seine Nehrinin karşı yakasında Citroën Fabrikalarının açık renkli binası bir havaalanına benziyordu.

– Güzel manzara değil mi? dedi Bejardy. Başlangıçta karşı mahallede bir garajım vardı... Balard Sokağının tam karşısında... Babanızı yarışırken görmeye gittiğim zamanlar... Onu yarışta ilk kez 1938'de Kış Velodromunda görmüştüm... On altı yaşındaydım.

– Babamı tanıyor muydunuz? diye sordu Louis.

– Hayır... Aerts ve Charles Pelissier'yi tanıyordum, ama ilişkilerim daha çok arabacı milleti ileydi...

Babasının adının geçmesinden miydi, yoksa Bejardy'nin kullandığı ve kulakta 'sanayi kralı' veya 'gentleman rider' gibi bir izlenim uyandıran 'arabacı milleti' deyimi yüzünden mi, ama Louis bir anda kendini serin

ve boşaltılmış bir garajın içinde hayal etti. Güneş ışınları dalların arasından ve geniş camlardan içeri vuruyor, yerde, tıpkı bir su birikintisinin üzerinde yüzen yapraklar gibi, birtakım gölgeler çiziyordu.

Çocukluğunu hatırladı.

Bejardy yatağın üzerine uzanmış ve saten örtüyü kirletmemek için ayaklarını karyoladan aşağı sarkıtmıştı. Louis pencerenin yanında ayakta duruyordu.

– Şimdi asıl meseleye gelelim... Yardımınıza ihtiyaç duyuyorum. Bir koşu İngiltere'ye kadar gidip gelmeniz gerekiyor...

*

Salonda Brossier ile Odile, sehpanın önünde oturmuş, kendilerini satranca iyice kaptırmışlardı. Odile kendisine ve Louis'ye taşların nasıl hareket ettiğini öğreten Mary'nin etkisiyle bu oyundan zevk alır olmuştu.

Bejardy ve Louis oyunu sessizce izliyorlardı. On dakika kadar sonra Odile "Şah ve mat," dedi. Brossier de fazla pratiği olmayan bir oyuncuydu.

– Bu Bayan Memling'den korkulur, çok yaman bu küçük hanım, diye oyunu bağladı Brossier gülerek...

*

Dışarıda Porte d'Auteuil'e doğru yürüdüler. Sokaklar ıssızdı. Zaman zaman bir otobüs geçiyor, horultusu güneşin altında eriyip yok oluyordu.

Kendilerini uzun bir dalıştan sonra tekrar açık havaya çıkmış gibi hafif hissediyorlardı. Belki de kış bitti diyedir, diye düşündü Louis. Kendini aralık ayında, su alan ayakkabılarıyla kışladan ayrılırken hayal ediyordu. Her adımda pabuçlarından yükselen cıvık su foşurtusu, ona çaresizce çamura saplanmış olduğu hissini veriyor-

du. Şu anda kendi isteğiyle kuru kaldırımda yalınayak bile koşabilirdi.

– Ne düşünüyorsun? diye sordu Odile, koluna girerek.

– İngiltere'ye bir yolculuk yapacağız... Sana açıklarım.

– İngiltere'ye mi?

Hiç şaşırmamıştı. Bu akşamüstü ona her şey mümkün görünüyordu.

Sonunda Boulogne Ormanının kenarına gelmişlerdi. Gürültülü gruplar tören alayı gibi koşu alanının girişine doğru ilerliyorlardı.

– Bir kayık tutsak iyi olacak, dedi Louis.

Göllerin yarı yolunda fikir değiştirdiler. Çocukların gülüşlerini ve çığlıklarını dağıtarak yaprakları yavaş yavaş kıpırdatan rüzgâr, güneş, İngiltere'ye gitme umudu, bütün bunlar insanı gevşetiyor, tembelliğe sürüklüyordu. Auteuil çiftliğinin bahçesinde bir masaya oturdular ve narlı iki süt ısmarladılar.

Konuşmuyorlardı. Odile başını Louis'nin omzuna dayamış, bir kamışla sütünü içiyordu. Biraz uzakta, binici yolunda, kır bir ata Amazon tarzı binmiş, yavaş yavaş giden esmer bir kadın gördüler. Onlara Nicole Haas'mış gibi geldi.

Mary'yle birlikte kutladıkları Rus paskalyasından hemen sonra, Brossier Opera-Komik'in karşısındaki 'Fransız-İngiliz Gençlik Değişim Örgütü'nün bürosunda onlara bir randevu ayarlamıştı. Bunun amacı, onları da Hampshire'ın deniz kıyısındaki tatil merkezi Bournemouth'ta tatillerini geçireceklerin listesine kaydetmekti.

Adını kapıdaki bakır bir levhanın üzerinde 'A.Stewart' olarak okudukları bir adam tarafından, dosyalarla dolu dar bir odaya kabul edildiler. Gözlerinin çevresi kırışıklıklarla, derisi beyaz çillerle kaplı seksenlik bir ihtiyar. Bütün evraklar hazırdı. Yalnızca Louis ve Odile'in doğum tarihlerini bildirmeleri gerekiyordu.

– Öğrenci olarak gideceğinizi belirttim, dedi Stewart sinek vızıltısı gibi bir sesle. Böylesi daha iyi.

– Haklısınız, dedi Brossier.

– Tabii ki orada, belirtilen ikamet sürenizin sonuna kadar kalmak zorunda değilsiniz.

– Biliyorum, dedi Louis.

– Roland nasıl? dedi Stewart.

– İyidir.

Adam onları kapıya kadar geçirdi.

– Roland de Bejardy'nin babasını iyi tanırdım, dedi birdenbire resmileşerek ve Odile'le Louis'ye doğru dönerek. Onunla senli benliydik.

*

Brossier'nin işi vardı ve Louis'den, Favart Caddesindeki Öğrenci Değişimi bürosuna gelirken kullandıkları Bejardy'nin arabasını kendisine emanet etmesini istedi. Odile'le Louis amaçsızca yürüdüler ve Réaumur Sokağında rastgele bir kafenin terasına oturdular. Camın önündeki masanın üstünde *Desfossés Borsa Gazetesi* duruyordu.

Louis kafasını biraz toparlayıp sakinleşmek için gazetenin sayfalarını karıştırıyordu; gözleri daha çok 'kot dışı' değerlere ayrılmış sayfada geziniyordu. Odile'e bu İngiltere seyahatinin sebeplerini açıklama zamanı gelmişti, ama bu hassas konuya nasıl girmesi gerektiğini bilemiyordu.

– İlgini mi çekiyor bunlar?

Odile gülerek gazeteyi Louis'nin elinden çekip aldı ve yanına, sıranın üzerine koydu. Louis boş gözlerle onu izliyordu.

– Ne düşünüyorsun?

– Hiçbir şey... Borsa... Bak...

Caddenin karşı tarafında, sıra sıra sütunları ve telaşlı grupların indiği merdivenleriyle, Borsa binasını gösterdi. Yağmur yağıyordu. Gittikçe artan sayıda müşteriler kafeye giriyor ve tezgâha yığılıyorlardı. Büyük çoğunluğu siyah çantalar taşıyordu. Yanlarındaki masada, oldukça genç, ama kırmızı suratlı, seyrek saçları geriye doğru taranıp yapıştırılmış bir adam, arasıra başını incelediği dosyadan kaldırıp küstah bakışlarını Odile'e dikiyordu.

– Evet, İngiltere'ye yapacağımız bu yolculuk... Bejardy'ye bir hizmette bulunmak için...

Ve derin bir soluk aldıktan sonra, sanki Odile'in sözünü kesmesinden korkarak, hızlı ve telaşlı bir sesle ayrıntıları anlattı. Bütün ayrıntıları... Bejardy'nin kendisini beş yüz bin franga yakın nakit parayı İngiltere'ye sokmakla görevlendirdiğini; bunun üzerinden belli bir

miktar komisyon alacaklarını; ve işin püf noktasının, gümrükten tehlikesizce geçmek için 'Fransız-İngiliz Öğrenci Değişimi' grubuna katılmaktan ibaret olduğunu... Anlaşıldığına göre 'Gençlik-Değişim'in müdürü Stewart da bu işin içindeydi.

Odile gözlerini iri iri açarak dinliyordu. Louis sözlerini bitirdiğinde bir süre sessiz kaldılar.

– Eminim daha işin başından beri niyetleri buydu, dedi Odile.

– Evet, evet... Orası muhakkak.

Louis omuzlarını silkti. Neler olacağını bekler görürüz, diye düşündü. Aynı zamanda Odile'in de aynı şeyi düşündüğünü anladı.

– Oh, bütün bunlar o kadar önemli değil canım...

Hani insanın sağlam bir şeye sarılmaya ve birinden öğüt almaya ihtiyaç duyduğu anlar vardır ya, Odile'le Louis işte bu anlardan birini yaşıyorlardı. Ama böyle bir kimse yoktu. Yalnızca yağmur altında Réaumur Caddesinden geçen, kafeye giren ve tezgâhta birşeyler içip çıkan siyah çantalı gri siluetler vardı. Onların bu hareketleri Odile'le Louis'nin başlarını döndürüyor, beyinlerini uyuşturuyordu. Altlarında yer inip kalkıyor, kayıyordu sanki...

*

Saint-Lazare Garının büyük holünden geçiyorlardı; Brossier garla Terminus Otelini birleştiren geçitteki küçük büfede durmak istedi.

– Hayır... dedi Louis. Şurada daha rahat ederiz, kalkış peronlarının yanında.

Odile ona baktı ve gülümsedi.

– Burası bizde kötü anılar uyandırıyor, dedi Louis.

Bunun üzerine dipteki büfeye doğru ilerleyip bir masaya oturdular. Grupla buluşma yeri olarak ana hat-

lar kalkış peronlarına giden koridorun girişi kararlaştırılmıştı. Birkaç metre ötede bir grup genç duruyordu. Louis saatine bir göz attı: Hemen hemen kararlaştırılan vakitti.

– 'Gençlik-Değişim' grubu değil mi bunlar?. diye sordu Brossier'ye.

– Galiba öyle.

Brossier'nin gizlemeye çalıştığı gülme Odile'e de bulaştı.

– Siz bu durumu gülünç mü buluyorsunuz yani? diye sordu Louis.

Ama sonunda o da gülmeye başladı.

– Umarım çalışkan çocuklar olursunuz ve diğerleriyle birlikte İngilizceyi iyi öğrenirsiniz, dedi Brossier.

Louis yanındaki bir sandalyeye bir sürü cebi olan, kalın bezden kocaman mavi bir sırt çantası koymuştu; banknot destelerinin bir kısmı, gömlek ve kazaklar arasına gizlenmiş olarak, bunun içindeydi. Paranın kalan kısmı Odile'nin mukavva valizinin dibinde saklıydı.

– Artık ötekilere katılmanız gerekiyor, dedi Brossier.

Louis'nin, mavi kampçı veya dağcı çantasını sırtına almasına yardım etti. Odile küçük mukavva valizini kendisi taşıyordu.

Brossier ile birlikte grubun yanıbaşında duruyorlardı.

– Varır varmaz bizi arıyorsunuz, tamam mı? dedi Brossier.

– Hiçbir sorun çıkmayacağına gerçekten inanıyor musunuz? diye sordu Louis.

– Hiçbir sorun çıkmayacak. Artık bana müsaade... Öpüşelim mi?

Brossier'den böyle bir öneri gelmesi Louis'yi şaşırttı. Brossier Odile'i de öptükten sonra uzaklaştı. Roma

avlusuna inen merdivenlerin başlangıcında dönüp el salladı ve kayboldu.

Kalın dudaklı ve alabros saçlı bir genç Odile'e:

– Bizden misiniz, diye sordu.

– Evet.

– Peki öyleyse... Bu tarafa gelin...

Kendilerini yalnızca adlarıyla tanıtan bir düzine erkek ve kızla tokalaştılar. Görünüşe göre saçları alabros kesilmiş çocuk grubun şefi oluyordu.

– Buyurun, bunları bagajlarınıza ve ceketlerinizin yakalarına yapıştıracaksınız.

Odile'le Louis'ye üzerinde 'GENÇLİK-DEĞİŞİM' yazan üçgen biçiminde küçük rozetler verdi; paltolarına, mavi çantaya ve valize de kendi eliyle bunlardan yapıştırdı.

– Eğer çıkarlarsa, başka veririm...

Yol arkadaşlarının çoğu birbirlerini önceden tanıyorlardı. Bournemouth'a bundan önceki gidişlerini anımsıyorlar, Axter diye birinden bahsediyorlardı. Louis bu adı Bejardy'den duymuştu. Artık grup şefi olarak gördüğü gence sordu:

– Kim bu Axter?

– Bay Axter ders göreceğimiz kurumun müdürüdür.

– Ders mi?

– Evet, her sabah.

Mavi gözlü esmer bir kız sordu:

– Gençlik-Değişim'le ilk kez mi İngiltere'ye gidiyorsunuz?

– Evet, dedi Louis.

– Göreceksiniz, çok iyidir.

– Vakit geldi sanıyorum, dedi alabros saçlı, kalın dudaklı çocuk.

Le Havre treninin vagonları bağlanmıştı bile. Alabros saçlı çocuk kontrol görevlisine bir grup bileti uzattı.

– Kaç kişisiniz?

– On iki.

Perona doğru ilerlerken kontrol görevlisi onları dalgın bir bakışla saydı.

– Gazete alabilir miyim? diye sordu Odile.

– Çabuk olun, dedi alabros saçlı genç. *Science et Vie* dergisini bulursanız bana da alın...

– Ben de geleyim, dedi Louis.

Hızlı hızlı yürüyorlardı. Perondan çıkarken kontrol görevlisine 'Gençlik-Değişim' rozetlerini gösterdiler.

Louis gazete büfesinden *Elle, Candide, Match, Paris-Presse* ve *Science et Vie* dergilerini aldı. Odile valizinin üstüne oturmuş bekliyor, insanların geliş gidişlerini dalgın dalgın seyrediyordu. Kalabalık saat yaklaştığı için yolcu sayısı gittikçe artıyordu. Birden kalbi hızla çarpmaya başladı, soluğu tıkanır gibi oldu, boğulayazdı. Kalabalığın arasında, vaktiyle kendisini yem olarak kullanan şişman sarışın polisi görmüştü. Polis önünden geçti ve yavaş yavaş büfenin girişine doğru ilerledi.

*

İki kompartıman 'Gençlik-Değişim' grubuna ayrılmıştı. Odile'le Louis koridor tarafında karşı karşıya oturmuşlardı. Odile valizini bagaj filesine koymuştu, Louis ise mavi çantasını elinin altında bulunduruyordu. Odile şişman sarışını düşünüyor, kendini çaresiz ve tuzağa düşmüş hissediyordu. İmzaladığı şu ifade... Onu bir dosyaya koyacaklardı herhalde. Olsun. Ama sarışın şişman Bellune'ün dairesinde kendisine dair ipuçları bulmuş da olabilirdi, çünkü Odile 'yumuşak plağın' bir kopyasıyla Bellune'ün doldurulacak plağın kapağı için gerekli gördüğü birkaç fotoğrafını orada bıraktığını sanıyordu... Ama ya bu olayla ilgilenmediyse? Her ne

olursa olsun, Odile onu Ternes Bulvarında, Rovaro Otelinin önünde bal gibi görmüştü.

Louis diğerleriyle konuşuyordu: O da yavaş yavaş onları dinlemeye başladı ve sonunda şişman sarışını unuttu.

Odile'in yanında, sır verir gibi on yedi yaşında olduğunu söyleyen bir kız oturuyordu. Tayyörü, güneş gözlükleri ve kalın sesinden dolayı yaşından daha fazla gösteriyordu. Pileli etekli mavi gözlü esmer kız Louis'nin sağında duruyordu. Sonra yine tombul yanaklı başka bir kız... Ve kendini yakışıklı sanan esmer bir oğlan... Bu çocuğun bir eli sürekli saçlarındaydı ve parmağında bir şövalye yüzük vardı.

— Ya siz? diye sordu esmer çocuk Odile'le Louis'ye. Ailelerinizin adresleri yanınızda mı?

Neden söz edildiğini pek anlayamıyorlardı. Aileler mi? Ha, evet, 'Gençlik-Değişim' üyelerinin Bournemouth'taki tatilleri süresince yanlarında kalacakları aileler. Fakat Odile ile Louis ailelerinin adresini bilmiyorlardı.

*

Le Havre'da, bir rıhtım kafesinin terasında gemiye biniş saatini beklediler. Kafenin juke-box'u İtalyanca şarkılar çalıyor, şarkıların sözleri içine gömüldükleri bu beton ve sis dekorundan sıyrılıp onlara ulaşamıyordu.

Gemi rıhtımdaydı. Alabros saçlı çocuk Odile ve Louis'ye geminin adının *Normania* olduğunu ve Southampton'a varmak için bütün gece yol alacaklarını anlattı.

Gümrük bürosu bir çeşit küçük hangardaydı. Alabros saçlı çocuk grup üyelerinin bütün pasaportlarını toplamıştı. Odile kendininkini ona verirken aklı bir an şişman sarışına gitti.

Gümrük memurlarından biri pasaportları sırayla damgaladı ve kendisini tanıyor gibi görünen 'Gençlik-Değişim' grubunun şefine geri verdi.

– Çok yolcu var mı bu akşam?

– Oldukça, diye yanıtladı gümrük memuru. Paskalya tatili. Bakın...

Normania'nın güvertesinde on beş-yirmi yaş arası erkek ve kızlar neredeyse üst üste yığılmışlardı. Bazıları koro halinde şarkı söylüyorlardı. 'Gençlik-Değişim'dekilerin de hepsi gemiye bindiklerinde bu kalabalığın içinden güçlükle kendilerine yol açıp ilerleyebildiler. Alabros saçlı çocuk bir elini sallarken diğer eliyle Louis'nin bileğini sıkıca tutuyordu.

– Birbirimizi gözden kaybetmeyelim... Buluşma yeri büyük salon... Rozetlerinizi üzerinizde bulundurmanızı tavsiye ederim... Evet. Evet... Sakın kaybetmeyin... Çok rica ederim... Rozetler üstünüzde olsun...

'Gençlik-Değişim' grubu bu kalabalıkta dağılıp gidecek diye ödü kopuyor olmalıydı zavallının ve o âna kadar bir çoban köpeğinin havlamalarını anımsatan sesi artık hıçkırık sınırına ulaşmıştı.

*

Normania yola çıktığında karanlık çökeli hayli olmuştu. Odile ve Louis küpeşteye dayanmış Le Havre'ın ışıklarının uzaklaşmasını seyrediyorlardı. Louis mavi çantayı hâlâ sırtında taşıyor, Odile de valizini bacaklarının arasında sıkıyordu. Yanlarında, siyah kadifeden bol birer bere giymiş on kadar delikanlı, meltem gibi yumuşak bilinmeyen bir dilde bir ezgi söylüyorlardı. Nakaratı iki grup halinde karşılıklı olarak tekrarlıyorlardı; Odile ve Louis de anlamadıkları bu melodili dilin ninnisine kendilerini kaptırmışlardı.

Biraz sonra köprünün üstünde hiç kimse kalmadı. Ne Louis ne de Odile buz kesen havayı hissediyorlardı. Bu, gemiyle ilk seyahatleriydi. Baş tarafa kadar yürüdüler ve bir merdivenden indiler. Yere oturmuş çene çalan veya kâğıt oynayan küçük grupların bulunduğu koridorlar boyunca gittiler. Daha ileride, insanlar bir sandviç veya sıcak içecek almak için madeni bir tezgâhın çevresine yığılmışlardı. Nihayet grup şefinin 'salon' dediği yere vardılar. Burası, tabana vidalanmış koltuk ve kanepeler ve lambrili duvarlarda tren kompartımanlarını süsleyen fotoğraflara benzer manzara resimleriyle, daha çok bir sigara salonunu andırıyordu. İki tarafta birer lomboz, birinin önünde de bir briç masası vardı.

Daha girer girmez pipo ve sert tütün kokusu insanın genzini yakıyordu. Burada da yolcular yere yığılmışlardı; hatta bazıları uyku tulumlarında uyuyorlardı. 'Gençlik-Değişim' grubu bir kanepeyle bir koltuğun üzerine sıkışmıştı; alabros saçlı grup şefi Odile ve Louis'ye eliyle işaret etti. Louis omzunda Odile'in valizini taşıyordu. Uzanmış bedenler ve bağdaş kurmuş grupların arasından kendilerine güçlükle yol açtılar. Briç masasının yanında, kadife bereli gizemli yabancılardan üçü kısık sesle şarkı söylemeye devam ediyorlardı.

– Kaybolduğunuzu sandım, dedi grup şefi. Oturun şuraya... Neden bavullarınızı yanınızda taşıyorsunuz? Amma da akıl ha!.. Bizimkilerle birlikte bıraksaydınız ya...

Louis yanıt vermek yerine omuzlarını silkti. Sırtını, Odile'in yerleştiği kanepenin kolçağına dayayarak yere oturdu.

– Birbirimize ön adlarımızla hitap edebiliriz, dedi grup şefi. Benim adım Gilbert...

Esmer, mavi gözlü pileli etekli kızla şövalye yüzüklü çocuğu tanıştırdı.

– Françoise, Alain...

Sonra diğerlerini...

– Marie-Jo, Claude, Christian...

Louis ve Odile de sıraları gelince isimlerini söylediler.

– Siz kardeş misiniz? diye sordu Gilbert.

– Hayır, kuzeniz, dedi Louis hiç düşünmeden.

Gemi önden arkaya yükselip alçalmaya başlamıştı ve sallanma gittikçe artıyordu.

– Umarım sizi deniz tutmuyordur, dedi Gilbert. Genelde çok sürmez... Manş geçişi çoğunlukla sakin olur...

Cebinden bir pipo çıkardı.

– Benim deniz tutmasına karşı şaşmaz bir çarem vardır: Pipo... Axter ve ben bu konuda iyi anlaşırız... O da yaman bir pipo tiryakisidir.

Odile kıvrılmış, gözlerini kapatmış ve yanağını kanepenin arkalığına dayamıştı. Gilbert piposunu yakıyordu. Alabros kesilmiş saçı ve kalın dudaklarıyla iyi bir öğrenciye benziyordu. Louis onu kısa pantolonla, sınıfın en ön sırasında oturur ve öğretmenin bütün sorularına parmak kaldırıp:

– Örtmenim... örtmenim... derken kafasında canlandırmaya çalışıyordu.

Koltuğun üzerinde şövalye yüzüklü esmer çocuk, yaşından daha olgun gösteren kız Marie-Jo ile kırıştırıyordu. Onu uzun uzun, sonu gelmezcesine öpüyor, öperken kıvrılmış koluyla da ensesinden bastırıyordu; Louis onun, öpüşünün süresini ölçmek için çaktırmadan kol saatine göz attığından kuşkulanıyordu.

– Bir fırt çekmek ister misin arkadaş? dedi Gilbert.

Piposunu uzattı. Louis ikramı geri çevirdi.

– Kuzeniniz uyuyor dostum, dedi Gilbert Odile'i göstererek.

Gemi gitgide daha fazla sallanıyordu. Kanepenin dibindeki Odile'in valizi biraz kaydı ve Louis onu yakaladı. Mavi çantayı tekrar sırtına almıştı.

– Bu çanta seni rahatsız etmiyor mu arkadaş? dedi Gilbert.

– Hayır, dedi Louis, alışkınım...

Esmer çocukla Marie-Jo hâlâ öpüşüyorlardı. Grup üyeleri arasında başka flörtler de oluşuyordu. Tombul yanaklı kız, Cezayir Fransızlarının şivesiyle konuşan kızıl saçlı ufak tefek çocuğu elinden tutmuştu. Mavi gözlü, pileli etekli esmer kız, esmer oğlanın sımsıkı sarıldığı Marie-Jo'yu kıskanıyor gibiydi.

– İşin kötüsü, İngilizce falan öğrenmiyorlar, dedi Gilbert. Hep kendi aralarında flört ediyorlar. Axter'e de bundan bahsettim... İşleri güçleri seks... Sen ve kuzenin, hiç değilse iyi örnek oluyorsunuz... Bu çok iyi...

Briç masasının yanındaki esrarlı şarkıcılardan birini deniz tutmuştu ve kadife beresinin içine kusmaya hazırlanıyordu.

– Southampton'a sabahın yedisine doğru varırız, dedi Gilbert, piposunu dişleriyle tutarak.

Fakat dudakları o kadar kalındı ki, dişlere gerek kalmadan pipoyu kendi başlarına tutabilecek gibi görünüyorlardı.

Odile gözlerini açmış, uykulu bir suratla Louis'ye bakıyordu. O sırada ışık azaldı ve bir-iki gidip geldikten sonra söndü. Salondan bağırışmalar yükseldi; birisi Güney şivesiyle avaz avaz haykırdı:

– İngiltere kraliçesine yuuuh!..

Gülüşler... Konuşmaların uğultusu... Birkaç hıçkırık: Herhalde kadife bereli şarkıcılardan biri, diye düşündü Louis... Birkaç kişi hep bir ağızdan bağırıyorlardı:

– I-şık-lar!.. I-şık-lar!..

Bazıları çakmaklarını yaktılar. Louis Odile'e sokuldu, kulağına fısıldadı:

– Hadi gidip uyuyalım...

Odile'in valizini aldı; birbirine sarılmış bedenlere basmamak için ellerinden geldiğince dikkatli yürüyerek 'salon'dan çıktılar. Koridordan donuk bir aydınlık sızıyordu.

Sonunda kamaraların yolunu buldular. Louis cebinden bir bilet çıkarıp kendi kamaralarının numarasını kontrol etti. Kamarada iki kuşet vardı. Uzandılar. Louis mavi çantayla valizi yanıbaşına koymuştu; Odile ile kendisi için Brossier tarafından ta Paris'ten ayırtılmış bir kamara olduğunu bilse, grup şefinin suratının alacağı şekli düşünüyordu. Gilbert bu iki kuzenin, 'Gençlik-Değişim'in öteki üyeleri gibi salonda uyumadıklarını görmekten herhalde çok etkilenirdi...

*

Her şey bembeyaz bir sis içinde yüzüyordu. *Normania*'dan indikten sonra İngiliz gümrüğünden geçtiler, daha sonra Gilbert onları rıhtımda park etmiş bir otobüse doğru sürükledi.

Otobüsün içinden bir adam çıkıp Gilbert'i karşıladı.

– Nasılsınız Bay Axter?

– Çok iyiyim. Ya siz? Yolculuk iyi geçti mi?

Fransızcayı çok hafif bir aksanla konuşuyordu. Kırk yaşlarında sarışın kıvırcık saçlı, büyük bağa çerçeveli gözlüklü, kızıl tweed ceketli ve pipolu bir adamdı.

Grup üyeleri otobüsün ön koltuklarına oturmuş, Odile'le Louis biraz geride kalmışlardı. Axter kaygılı bakışlarını hepsinin üzerinde gezdiriyordu.

– Baksana Gilbert, sizin grupta Louis Memling diye biri var mı?

– Louis? Louis... ha, tabii... Şu kuzenler...

Louis ve Odile'i gösterdi.

Axter onlara gülümsedi.

– Michel Axter. Tanıştığımıza çok memnun oldum.

Adını Fransızcalaştırmasında belli bir züppelik seziliyordu. Louis ve Odile'in ellerini sıktı ve başını onlara dönük tutarak önlerindeki koltuğa oturdu.

– Roland de Bejardy dün akşam telefon edip geleceğinizi haber verdi. Belki bilmezsiniz, kendisi benim çok iyi arkadaşımdır.

Dudaklarındaki gülümsemeyi hiç bozmadan piposunu doldurmaya koyuldu. Gilbert, Axter'le Louis ve Odile arasındaki bu ani samimiyetten şaşkın, saygıyla bir kenara çekilmiş duruyor, belki de onları biraz kıskanıyordu.

– Hatta Roland'la çocukluk arkadaşı olduğumuzu bile söyleyebilirim...

Bu kez gülümsemesi tüm yüzüne yayıldı. Gittikçe daha çok şaşıran Gilbert, sanki bu jest Axter'in dikkatini tekrar kendi üzerine çekecek ve aralarında özel bir anlaşma kuracakmış gibi, sinirli bir hareketle piposunu çıkardı. Hatta kekeleyerek laf açmaya da çalıştı:

– Bakıyorum, hâlâ Amsterdamer tiryakisisiniz Mösyö?..

Ama Axter onu duymadı bile. Odile'le Louis'ye doğru eğilmişti.

– Sizi Bournemouth eğitim kurumumuza kabul etmekten büyük zevk duyuyorum.

Sonra uzaktan, işaret parmağıyla grup üyelerini saydı.

– Herkes burada mı?

– Herkes burada Mösyö Axter, dedi Gilbert.

– Öyleyse şoföre haber verin...

Otobüs hareket etti; Gilbert de çabucak gelip Axter, Odile ve Louis'nin yakınına oturdu. Herhalde arkasından aleyhinde konuşmalarından korkuyordu.

— Uzun sürmez... Bournemouth çok yakın... dedi Axter.

— Hanımınız nasıl? diye hatır sordu Gilbert, umutsuzca Axter'in dikkatini çekmeye çalışarak.

Ama o bir gazete açıp büyük bir dikkatle okumaya dalmıştı.

Camların dışında her şey beyaz ve parlak siste kayboluyordu ve Louis şoförün hangi mucizeyle yolunu bulabildiğini merak ediyordu.

*

Bournemouth'a varmadan birkaç dakika önce güneş açmış, Axter de bunun üzerine şöyle demişti:

— Görüyorsunuz değil mi? Bournemouth'ta güneş randevusuna her zaman sadıktır...

Konuşmaya katılmaktan bir türlü vazgeçemeyen Gilbert de eklemişti:

— Buranın iklimi Akdeniz iklimidir... Çam çoktur, çiçek de... Mösyö Axter'in de sık sık belirttiği gibi, Bournemouth Dorset ilinin Cannes'ıdır.

Bu yaltaklanma da boşa gitti, çünkü Axter omzunu silkmekle yetindi.

Cebinden bir liste çıkardı ve Odile'le Louis'ye dönerek:

— Gençleri, kendilerini konuk edecek ailelere tek tek teslim edeceğiz, dedi. Uzun sürmez, merak etmeyin...

— Christchurch'e geliyoruz efendim, dedi Gilbert, müşterisine bir patika gösteren orman rehberinin ciddi tonuyla.

Axter listesine baktı.

– Christchurch'te inecek bir kişimiz var... Marie-José Quilini... Guilford'larda kalacak... Meryl Lane No.23... Şoföre bu adreste durmasını söyle...

Gilbert söyleneni yaptı.

Her seferinde aynı sahne tekrarlanıyordu. Otobüs belirtilen adreste, küçük bir evin veya önünde bahçesi olan bir köşkün önünde duruyordu. Aile konuğunu bekliyordu: Anne ve çocuklar evin kapısının önündeki taşlıkta, baba ise demir parmaklıklı açık bahçe kapısının önündeki kaldırımda, dimdik, adeta hazırolda... Axter orada kalacak olan oğlan veya kızla birlikte otobüsten inip onu babayla tanıştırıyor, Gilbert elinde öğrencinin valiziyle onları izliyordu. Sonra baba, Axter ve 'Gençlik-Değişim' öğrencisi kapının önündeki taşlığa kadar yürüyorlar, orada ailenin öteki üyeleriyle kısa bir konuşma oluyor, Gilbert de valizi bırakıyordu. Ardından baba, Axter'le Gilbert'i otobüse kadar geçiriyordu. 'Gençlik-Değişim' üyesi evin girişinde anne ve çocuklarla kalıyor ve hepsi birden, donmuş gibi, otobüsün kalkışını seyrediyorlardı.

Otobüste şimdi yalnız Axter, Gilbert, Odile ve Louis kalmıştı. Gilbert gittikçe daha da sinirli görünüyordu.

– Seni Cross-Road'a verdim, geçen seneki aileye, dedi Axter.

– Teşekkür ederim. Böylece sizin eve yakın olurum...

Duraksadı. Sonra telaşlı bir sesle Odile'le Louis'yi göstererek:

– Ya bu ikisi, dedi; hangi ailelerde kalacaklar?..

– Benimle, Kurum'da kalacaklar.

Gilbert'in gözleri yuvalarından fırladı.

– Sizde mi?

Sanki tam karın boşluğuna bir yumruk yemiş gibiydi. Yüzü allak bullak olmuş, dudakları pompayla şi-

şirilmiş gibi daha da kalınlaşmış, adeta patlamaya hazır hale gelmişti.

– Neden sizde?

– Öyle işte... Bu sana tuhaf mı geliyor?

Otobüs Cross-Road'da, bahçesi beyaz boyalı bir çitle çevrili pırıl pırıl bir kır evinin önünde durdu.

– Geldin Gilbert...

Gilbert kımıldamıyor, kalkış ânını geciktirmeye çalışıyordu. Axter valizini alınca istemeye istemeye kalktı. Islık gibi bir sesle.

– Doğrusu şanslıymış bunlar... Sizinle kalıyorlar, dedi.

Axter valizi bahçenin kapısına bırakarak Gilbert'in elini sıktı ve otobüse, Odile ve Louis'in yanına döndü.

Gilbert evin önünde, valize falan aldırmadan hareketsiz duruyordu. Yüzü endişe verici biçimde solgundu, dudakları sarkmıştı; otobüsün kalkış ânına kadar Odile'le Louis'yi gözleriyle adeta yedi.

– Kötü çocuk değildir, ama biraz yapışkandır, dedi Axter.

*

Kısa biçilmiş çimen ve devetabanı kümeleri boyunca, kumlu bir yol kıvrıla kıvrıla eve kadar gidiyordu. Ev, bir çan kulesinin tepeden baktığı, Anglo-Norman tarzında kocaman bir villaydı. Giriş kapısının üstünde beyaz mermerden bir levhada BOSCOMBE COLLEGE yazısı okunuyordu.

– Geldik, dedi Axter. Size odanızı göstereyim.

Bir koridordan geçtiler. İki yanda sınıflara açılan kapılar vardı.

– Dersler burada yapılıyor, dedi Axter. Her gün öğleye kadar... Tabii sizi katılmaya zorlayacak değilim...

Odile ve Louis'ye göz kırpıyordu; bir İngiliz için şaşırtıcıydı bu...

Merdivenden üçüncü kata kadar çıktılar. Axter bir kapıyı açtı. Tekrar bir koridoru izleyip beyaz duvarlı, içinde en ufak bir mobilya bile bulunmayan bir çatı arası odasına vardılar. Yere bir döşek serilmiş, üstüne pembe çarşaflar ve İskoç yününden bir battaniye yayılmıştı.

– Banyonuz da şurada, dedi Axter.

İçinde bir lavaboyla bir duş olan buzlu camlı bir hücre...

– Burada rahat edeceğinizi sanıyorum. Evin bu katını yeni düzenledim.

Odile'nin valizini ve Louis'nin çantasını aldı, gardırobun kapısını açtı ve giysilerini raflara yerleştirmeye başladı. Louis onu engellemeye çalıştı.

– Hayır, hayır... Please...

Odile'le Louis şaşkın şaşkın bakışıyorlardı. Axter kusursuz bir düzen içinde gömlekleri, kazakları, giysileri, pantolonları dolaba yerleştiriyordu.

– Çok eğlenceli... Bana Trinity College'i hatırlatıyor...

Her şeyi yerleştirince, gayet doğal bir hareketle çantanın ve valizin içindeki para destelerini çıkardı.

Onları birer birer, cebinden çıkarıp mendil gibi açtığı yeşil plastikten büyükçe bir torbaya dolduruyordu. Odile ve Louis'ye döndü:

– Şimdi Roland de Bejardy'ye telefon edip her şeyin yolunda gittiğini söyleyebiliriz...

Telefon koridorda duvara yerleştirilmişti. Axter İngilizce konuşuyordu. Bejardy herhalde talimat veriyor olmalıydı ki, başını sallıyordu.

– Cherioo Roland!.. *And give my regards to Nicole...*

Ahizeyi Louis'ye verdi.

– İngilizceyi iyi öğrenin, dedi Bejardy. Hayatta her zaman gerekebilir...

*

Sabah, bahçeden geçen öğrencilerin seslerine uyandılar. Boscombe College'e devam eden bu erkek ve kızlar elliden fazlaydı ve Louis aralarında piposu ve çenesi öne çıkık Gilbert'i gördü. Gruptan gruba gidiyordu, üzerinde bir İskoç eteği ile gemici yakalı bir kazak vardı.

Odile ve Louis pekâlâ derslere de katılabilirlerdi, fakat bunun için erken kalkmak gerekiyordu. Ayrıca Boscombe College'de İngilizce öğrenenler hemen hemen akranları olmalarına karşın onlara tümüyle yabancı geliyordu. Onlarla ne konuşabilirlerdi? Hiçbir şey. Aynı sorunları paylaşmıyorlardı. Zil teneffüsü haber vermek için üç kez çalıyor, bu genç insanlar da çimlerin üzerinde dağılıyorlardı. Orada çiftler, kronometre tutar gibi, özenle, dikkatle ve uzun uzun öpüşüyorlardı. Mutlu, masum ve kendinden emin bir gençlik... Axter Boscombe'daki dersleri çok pahalıya veriyor, müşterilerini de Paris'in yedinci veya on altıncı bölgelerinden, ayrıca gerekirse zengin Cezayirli Fransızlardan seçiyordu.

Sabahları her ikisi de yatakta kalıyor ve birbirlerine sarılarak İngilizce bir metin dikte eden bir öğretmenin pes sesini dinliyorlardı. Daha uzaktan da, aynı ezgiyi usanmadan tekrarlayan gizemli bir koronun mırıldanışı geliyordu.

*

Bütün bu günler boyunca hava hep güzeldi ve Odile'le Louis öğle yemeklerini sık sık Axter'le Boscombe College'in yemek salonunda yiyorlardı. Axter yemekle-

ri kendi yapıyor, sofrayı kendi hazırlayıp kendi kaldırıyordu. Birkaç günlüğüne Londra'ya gitmiş olan karısının yokluğunda bu tür ev işlerini üstlenmekten pek memnun görünüyordu. Boscombe konağı artık hayatta olmayan ana-babasının eski villasıydı; Carnbridge'den mezun olunca bu villayı *koleje* dönüştürmüştü. Bu kadar çok çocukluk anısını çağrıştıran bir evi korumanın tek yolu buydu.

Bejardy'yi nerede mi tanımıştı? Yirmi beş yaşında, Paris'e yaptığı bir yolculuk sırasında ve tamamen rastlantıyla... Amerikalı bir dostu, Neuilly taraflarında Seine Nehrinde bir 'yüzer lokanta' işleten 'Roland'ı ona tanıştırmıştı. Evet. Çok tuhaftı şu 'mavna-lokanta'... Ama Louis, Bejardy söz konusu olunca her seferinde Axter'in üzerine tuhaf bir sıkıntı geldiğini fark ediyordu.

Öğleden sonra Odile'le ikisi birlikte gezmeye çıkıyor, beyaz avlulu ve hemen hemen siyah koyu yeşil korulu villaların önünde uzanan Boscombe College Caddesini izliyorlardı. Ara ara bir çama rastlıyorlardı. Birkaç dükkânın kümelendiği bir kavşağa, Fisherman's Walk'a varıyorlardı. Burada yüksek tavanlı, yüksek cam pencereli ve bir serada kaybolmuş gibi küçücük masaları olan bir çay salonu vardı. İnişli bir sokağın sonunda da deniz...

Plaja hâkim bir yeşil göbeğin ortasında, kıpkırmızı ve yapyalnız bir telefon kulübesi dikiliyordu. İçinde birkaç santimetrelik bir kum tabakasının üstünde yürünüyordu gerçi, ama telefon her zaman çalışıyordu ve rehberler de hep yeniydi. Bir öğleden sonra Louis ödemeli olarak Brossier'yi aradı. Kulübenin numarasını vermesi gerekiyordu ve onu yarım saat sonra arayacaklardı. Bu ıssızlık ortamında zil birdenbire çalınca Louis'yle Odile sıçradılar. Bir kadın sesi: Jacqueline Boivin, Brossier'nin sevgilisi.

– Jean-Claude'u veriyorum.

Louis Brossier'ye, Bournemouth'taki tatillerini hangi tarihe kadar uzatabileceklerini sordu. Gelecek haftaya kadar, dedi Brossier. O da Jacqueline'le tatil yapmaya hazırlanıyordu. Nerede mi? Nerede olacak, Üniversite Sitesinde tabii!.. Deutsch-de-la-Meurthe Mahallesinde... Burası Avrupa'nın tüm deniz ve kaplıca merkezlerine değmez mi?..

*

Yamaçlarında yer yer otlar bitmiş kum tepecikleri... Ve kimilerinin üstünde oturulacak sıralar... Giysilerini bunlardan birinin üzerine bırakıp Axter'in ödünç verdiği çizgili bornozları giydiler ve denize kadar koştular. Axter nisan ayında Bournemouth'ta denize giremeyeceklerine dair onlarla bahse girmişti. Gerçekten su buz gibiydi, ama bahsi de kazanmışlardı.

Plaj çantalarının içine tıkılmış bornozlarıyla, yoldan Fisherman's Walk'a kadar çıktılar. Rüzgâr oldukça şiddetli esiyordu. Sıcak bir grog içmek üzere sera boyutlarındaki çay salonuna girdiler.

Acaba birkaç ay daha kalsalar mıydı burada? Axter onlara küçük bir otel bulur ya da kimbilir belki konukseverliğini göstermeye devam bile ederdi. Paris'i unutmuşlardı. Yan masalarda, kendilerinin de yakın bir zamanda öğrenecekleri ve yeni bir hayata başlama duygusuyla aralarında konuşabilecekleri yabancı bir dili işitmekten mutluydular.

*

Boscombe kumullarına giden yolun sonunda, lacivert bir yağmurlukla kareli bir kasket giymiş bir adamla karşılaştılar. Adam onlara birşeyler söyledi, ama ne de-

diğini pek iyi anlamıyorlardı. Onlara 'Fransız öğrenciler' olup olmadıklarını sordu. Olumlu cevap alınca mor çizgili bir kimlik kartı çıkardı ve birkaç kez *detective cinema* kelimelerini tekrarladı. Herhalde mesleğini bildirmek istiyordu. Ardından onlara on kadar sinema bileti armağan etti. Birçok film için bedava biletler. Sonra da teşekkür etmeye bile vakit bırakmadan uzaklaşıp gitti; üzerine çok bol gelen yağmurluğu rüzgârda sancak gibi sallanıyordu.

Sinema salonu Bournemouth'un Boscombe College'e yakın kenar mahallelerinden biri olan Christchurch'teydi ve gösterim akşam saat dokuz buçukta başlıyordu. Gün batımında otlarının rengi maviye çalan çayırlar arasından akan Stour Irmağının köprüsünden geçiyorlardı. Köprünün bitiminde, suyun kıyısında, içinde konser için küçük bir sundurma bulunan bir bahçe, tüfekle atış yapılabilen ve para makineleriyle oynanabilen barakalar vardı; gündüzleri kayıkların bağlandığı dubaların önünde küçük büfeler sıralanmıştı.

Daha sonraları, bu eğlence parkı, nehir, para makinelerinin şıngırtıları, Louis'nin belleğinde, Odile'in Boscombe College'deki odalarında dolabın dibinde bir şişede bulup süründüğü lavanta kokusuyla birleşti. Bir hoparlör şarkı ve müzik yayınlıyordu. Barakaların önünde 'Teddy Boys' diye adlandırılan siyah deri ceketli genç grupları yığılıydı. Daha köprünün üstünden kahkahaları ve tartışmaları duyuluyordu.

Ana büfenin masalarından birinde, ötekiler gibi siyah deri ceket giymiş, İrlandalılar gibi kalkık burunlu, kızıl saçlı bir kız loş aydınlıkta tek başına oturuyordu. Boynunda üzerine yirmi kadar künye dizili büyük bir zincir vardı. Bir akşam bu kutsal anıları Odile'le Louis'ye de gösterdi. Her birinin üzerinde bir isim yazılıydı: Jean-Pierre, Christian, Claude, Bernard, Michel... Bu künyeler Bournemouth'ta gece dalgakıranın altında bir-

likte olduğu Fransızlara aitti. Diğerleri, Teddy Boys'lar, onunla konuşmuyor ve ona adeta vebalıymış gibi davranıyorlardı. Ama Fransızları sevmesi onun suçu muydu?

*

Sinemaya girdiklerinde, mavi yağmurluklu adam gişenin yanında dimdik duruyordu. Elinde lambasıyla, onları yerlerine kadar kendisi götürdü. Salonun koyu kahverengi ağaç koltuklarında hiçbir zaman fazla seyirci oturmuyordu zaten.

Filmin gösterimi esnasında adam, kasketi de başında, orta sıra boyunca bir gidip bir geliyordu. Arada sırada, her seferinde farklı bir yere oturuyor, çevreşine bakınıyordu. Film bittikten sonra, yeniden gişenin yanına dikilip seyircileri birer birer baştan aşağı süzerek, Odile ve Louis'ye başıyla selam verdi. O anda onu *detective cinema* dediği iş konusunda sorgulasalar iyi olurdu, ama adamın ağır ve düşünceli hali gözlerini korkutuyordu. Hatta Louis bedava biletler için ona bir teşekkür armağanı vermek bile istiyordu.

Axter'e *detective cinema*'nın ne anlama geldiğini sordular. Axter'in bu konuda hiç bilgisi yoktu ve böyle bir meslek dalı olduğunu da ilk kez duyuyordu.

*

Boscombe College'e döndüklerinde zemin kattaki büyük pencereli odanın ışığı çoğu zaman açık olurdu. Bir akşam onları bahçeden geçerlerken gören Axter, tam merdivenleri çıkarlarken bir işaretle birşeyler içmeye davet etti.

Deri koltuk ve kanepelerle dayalı döşeli geniş bir salona girdiler. Yürürken ayakları kalın yün bir halıya gömülüyordu. Duvarlarda av sahnelerini gösteren tablo-

lar asılıydı. Bir gravür Louis'nin dikkatini çekti: Bir ailenin tüm bireyleri bir posta arabasının çevresinde toplanmıştı, arabanın içinde de bir delikanlı vardı. Sahnenin adı altında yazılıydı: *Koleje gitmek üzere yola çıkış.*

– Karın, dedi Axter.

Söz konusu hanım kanepelerin birinde başka bir kadınla birlikte oturuyordu. Sarışın, mavi gözlü, sert yüzlü, Axter'den çok daha yaşlı gösteren iri yapılı bir kadındı.

– Louis ve Odile Memling.

Axter her zaman onların kardeş olduklarına inanıyormuş gibi yapmıştı.

– Memnun oldum... dedi kadın Fransızca.

Dalgın dalgın gülümsüyordu.

– Sizleri arkadaşım Harold Howard'ın eşiyle de tanıştırayım.

Howard'ın karısı onlara yalnızca göz ucuyla baktı. Kısa kahverengi saçlı, köşeli ve erkeksi yüzlü, Bayan Axter kadar da uzun boyluydu. Arada sırada dişlerinin arasına bir sigara ağızlığı yerleştiriyordu. İki kadın, Odile'le Louis'ye artık aldırış etmeden konuşmalarına devam ettiler. Axter bu soğuk davranışlarından rahatsız oldu ve öksürdü. Louis bozuntuya vermemek için duvardaki gravürü hayranlıkla seyrediyordu.

– Güzel bir resim...

– Aynı zamanda hüzünlü de bu koleje gidiş, sizce de öyle değil mi? dedi Axter. Düşünün bir kez, benim bile hâlâ koleje gideceğimi hayal ettiğim anlar oluyor... Bu yaşta!.. Düşünebiliyor musunuz?

– Michel aşırı duygusaldır, dedi arkalarından bir ses, hemen hemen kusursuz bir Fransızcayla:

Onun geldiğini duymamışlardı ve üçü de aynı anda döndüler.

– Sizleri dostum Harold Howard'la tanıştırayım.

Narçiçeği renginde kıvrık yakalı bir kazak, kalın tweed kumaştan bir ceket ve yeşil kadifeden gayet bol bir pantolon giymiş, suratı ak, çilli, kızıl saçlı dev gibi bir adamdı yeni gelen.

– Howard Trinity College'den eski bir arkadaşımdır...

Axter onları salonun iki kadının çene çaldığı yerden en uzak köşesine götürdü. Howard koltuğun birine oturdu ve uzun bacaklarını pencerenin kenarına dayadı.

Axter ona doğru eğilerek:

– Guy Burgess'den bir kart aldım, dedi, Fransızca ve alçak bir sesle.

– Guy'dan mı? Olamaz... Bu imkânsız!.. dedi Howard şaşkınlık içinde.

Axter, sanki bu önemli olayı onlardan saklaması gerekiyormuş gibi, iki kadına doğru kaçamak bir bakış fırlattı. Sonra ceketinin iç cebinden kartı çıkarıp Howard'a uzattı. Howard kafası allak bullak olmuş gibi elindeki kartı uzun süre inceledi.

– *Wonderful old boy*! Oralarda mutsuz olmalı...

– Pekâlâ biliyorsun ki Guy mutsuz olmayı hep kendisi istemiştir, dedi Axter.

Heyecanın etkisiyle Howard, farkına varmadan kartı Louis'ye uzattı. Kartın üzerinde Moskova'dan bir park manzarası vardı, arkasında da şu sözler yazılıydı.

With kind regards
from
GUY

Kartı Axter'e geri verdi. O da alır alınaz cebine koydu. Uzun yıllar sonra, *Sunny Home*'da, Louis ünlü casus Burgess ve arkadaşlarının maceralarını okurken, bu Guy Burgess adı tüm Bournemouth ortamını, devetabanlarını, Boscombe kumsalını, sarmaşıkların tazeliği-

ni, *detective cinema*'yı ve Odile'in lavanta kokulu parfümünü yeniden buluvermesine yetiyordu.

– Guy'ın sağlığına içeceğiz, dedi Axter. *What is your poison?*

– Bunun anlamı, Ne içersiniz? dedi Howard.

Fakat Axter kimsenin fikrini almadan küçücük kadehlerde Harold Howard'ın kazağıyla uyumlu narçiçeği renginde yansımalar saçan bir likör ikram ediyordu.

– Guy'ın sağlığına! dedi Axter ciddiyetle.

– Guy'ın sağlığına! diye tekrarladı Odile gülerek.

– Eski ahbap Guy'a! dedi Harold.

Kadeh tokuşturdular.

– Guy, Dartmouth ve Cambridge'den bizim büyüğümüz olurdu, dedi Axter.

Harold, Louis ve Odile'e canayakın bir gülümsemeyle dikkatle bakıyordu.

– Peki, hayatta neler yapıyorsunuz bakalım?

– Fazla bir şey sayılmaz, dedi Louis.

– Hayatta kötü bir şey yapmak için daha çok genç ler, dedi Axter.

Odile bir kahkaha attı.

– İyi bir şey için de, dedi.

Axter ve Howard neredeyse eşzamanlı bir hareketle ceplerinden pipolarını çıkardılar. Axter kendisininkini doldururken Harold da hâlâ Odile'le Louis'yi süzüyordu.

– Evet... doğru, dedi Axter, düşünceli bir tavırla. Siz daha çocuksunuz...

Lambanın ışığı Odile'le Louis'yi kuvvetle aydınlatıyordu. İkisi kanepede birbirlerine çok yakın oturuyorlar, Axter'le Harold da sanki onları gözlemliyorlardı. Bir kumaşın üzerine iğnelenmiş, kımıldayamayan ve meraklılar tarafından izlenen iki kelebek...

Şimdi Harold ve Axter'in pipoları ağızlarındaydı. Salonun diğer ucunda, çene çalan kadınların fısıltıları

ancak şöyle böyle duyuluyordu. Kimbilir, belki de erkekler, vaktiyle Trinity College'deki odalarında her zaman yaptıkları gibi, eşlerinin uzakta olmalarından yararlanarak biraz gevşeyip rahatlıyorlardı. Axter gömleğinin yakasını açmış, bacağını koltuğun kolçaklarından birisinin üzerinden aşağı sarkıtmıştı. Harold Howard hâlâ bacaklarını pencerenin kenarına dayamış durumdaydı ve bej rengi bol yün çorapları yavaş yavaş ayak bileklerinin üzerine doğru kayıyordu.

– İngiltere'yi dolaşmalısınız biraz... İsterseniz Michael ve ben sizi bir gezintiye çıkarabiliriz, dedi Harold. Öyle değil mi Michael? Örneğin size Cambridge'i gezdirebiliriz.

– Memnuniyetle. Ama sanırım Fransa'ya dönmeleri gerekiyor.

Evet, yarın değil öbür gün yola çıkmaları gerekiyordu. Bunu düşününce Louis'nin içini bir çaresizlik duygusu kaplıyordu. Paris'te ne yapacaklardı? Bu iki İngilize açılmak, hatta onlardan öğüt istemek ihtiyacını duydu. Hiçbir zaman hiç kimse kendilerine öğüt vermemişti ki... Şu dünyada yapayalnızdılar.

– Sahi mi? Gerçekten gitmeniz gerekiyor mu? diye sordu Harold.

Ve piposunu ayakkabısının topuğuna sinirli bir hareketle vurarak boşalttı.

– Neden gitmeniz gerekiyor?

Louis bir an için Harold Howard'ın bakışlarında parlayıp sönen çocukça hayal kırıklığı, ama aynı zamanda da endişe ve sevecenlikten etkilendi. Bu duygular adamın dev gövdesi, giydiği kaba tweed kumaş ve çubuklu kadife, ayrıca çevresine yaydığı geniz yakıcı pipo kokusuyla tuhaf bir karşıtlık oluşturuyordu.

*

Axter, Odile'le Louis'yi almaya geldiği otobüsle onlara Southampton'a kadar eşlik etti. Her üçü de boş otobüsün en dibindeki koltuklara oturmuş, hiç konuşmuyorlardı. Axter düşünceli düşünceli piposunu içiyordu. Hava kapalı ve iç karartıcıydı.

Otobüs yolcu rıhtımına, gümrük hangarının kapısının yanına gelip durdu. Bavullarını Axter bizzat taşıyordu ve gümrük memuruna da kendisi verdi. Tam *Normania*'ya binmek üzerelerken Louis'yi omzundan tutarak durdurdu.

– Yine de Roland'la ilişkilerinizde tedbirli olmalısınız. Kendinizi kapıp koyuvermeyin... İyidir, hoştur da... Ne bileyim, biraz... biraz...

Uygun kelimeyi arıyordu.

– Biraz serüvencidir o...

Gemi kalkıncaya kadar küpeşteye dirseklerini dayayıp baktılar. Axter otobüsün basamağında dikilmiş, pipo ağzında, iki kolunu birden sallayarak onlara veda ediyordu.

*

Bejardy ve Nicole Haas onları Le Havre'da, gümrük kapısının çıkışında bekliyorlardı. Saat neredeyse akşamın sekiziydi ve karanlık çöküyordu.

– Yolculuğunuz iyi geçti mi? diye sordu Bejardy gevşek bir sesle.

Nicole Haas hiçbir şey söylemeden onlara gülümsüyordu. İkisi de Bejardy'nin arabasının arka koltuğuna yerleştiler. Bejardy direksiyona geçti, Haas da yanına oturdu.

Hızlı sürüyor ve sinirli görünüyordu. Nicole Haas'la ikisi, sanki yine küsüşmüşler gibi, hiç konuşmuyorlardı. Bejardy radyoyu açmıştı, arada bir düğmeyle oynayarak sesini yükseltiyordu.

– Ee, Roland, bir karar verdiniz mi? diye sordu Nicole Haas.

– Bilmiyorum Koko... Belki de Verneuil'deki otel, olmaz mı? Sen ne dersin?

Nicole yanıt vermedi. Bejardy Odile'le Louis'ye döndü.

– Deniz yolculuğu sizi mutlaka yormuştur... Bunun üstüne üç saat da araba yolculuğu pek akıllıca olmaz... İsterseniz bir otelde mola verebiliriz, ama tabii doğrudan Paris'e dönmeyi tercih ederseniz o başka...

Louis yanıt vermeden Odile'in elini tutup sıktı. Söz haklarının olmadığını pekâlâ hissediyorlardı. Zaten Bejardy radyonun sesini de yükseltmişti.

*

Yemek yiyorlardı. Nicole Haas otelin bomboş büyük yemek salonuna girmek istememiş, Bejardy de bara yakın bir masa seçmişti.

Nicole açıkça Bejardy'ye surat ediyor, ama Odile'le Louis'ye çok nazik ve yakın davranıyordu.

– Ya Axter? O da iyi mi? diye sordu Bejardy.

Hemen ardından Nicole Haas da:

– Axter hakkında ne düşünüyorsunuz? diye sordu. Sanki Bejardy'nin değil de kendi sorusuna yanıt verilmesini istiyordu.

– Çok nazik ve canayakın, dedi Louis. Onu tanıdığınızda, Neuilly'de bir mavnanın üzerinde bir lokanta işletiyormuşsunuz. Öyle mi?

– Ah... Size onu da mı anlattı? dedi Bejardy, rahatsız olmuş gibi.

– Senin mavnan mı vardı, Roland? diye sordu Nicole Haas alaycı bir edayla. Sen, mavna sahibi ha?..

– Hayır. Brossier'yle birlikte bir mavnanın üzerine bir lokanta açmıştık, dedi Bejardy. Boulogne Ormanı taraflarında...

– Ya mavna? Onu ne yaptın?

– Fransa Turing Kulübüne aitti, dedi Bejardy öfkesini tutmaya çalışarak.

– Seni şu mavnanda görmek isterdim doğrusu... Amiral şapkası mı giyiyordun?

Ve Nicole, ilk defa Paris'te olduğu gibi, aynı umursamaz hareketle, Louis'yi şaşırtan o Zippo çakmağı çıkarıp bir sigara yaktı.

– Axter tam bir İngiliz, dedi Nicole. Karısını da gördünüz mü?

– Evet.

– Sanki annesi sanırsınız, öyle değil mi?

– Oysa aynı yaştalar, dedi Bejardy sert bir sesle.

– Hadi canım sen de... Seninle aramızda ne kadar yaş farkı varsa onların arasında da o kadar vardır mutlaka...

Bejardy omuz silkti. Sükûnetini korumakta güçlük çekiyordu. Odile meraklı bakışlarla bir Bejardy'yi bir Nicole'ü izliyordu.

– Ne dersiniz, benden daha yaşlı görünmüyor mu? diye sordu Nicole Odile'e, Bejardy'yi göstererek.

Odile ne diyeceğini bilemiyor, Louis de başını eğiyordu.

– Hayır, öyle bulmuyorum, dedi Odile çekingen çekingen.

– En azından nazik bir kız, dedi Nicole. Terbiyeli de.

– Senden çok daha terbiyeli Koko... dedi Bejardy.

Yüzü yeniden düzelmiş ve Nicole'ün elinden tutmuştu. Louis, Nicole'ün başkalarının önünde kendisini uluorta hırpalamasının aslında onu eğlendirdiğini düşü-

nüyordu. Belki de aralarında oynadıkları bir oyundu bu...

– Koko kadar huysuz bir insana hiç rastlamadım, dedi Bejardy, Nicole'ün elini okşayarak.

Louis, Nicole'ün masanın üzerine koyduğu Zippo çakmağa bakıyordu. Çakmağı kaptı, yaktı ve alevden çıkan kara dumana dikkatle baktı.

– Okuldayken böyle bir çakmağım olmasını hayal ederdim...

– Sahi mi? diye sordu Nicole. Öyleyse onu size veriyorum...

Ona gülümsüyordu ve gülümsemesi o kadar yumuşak, o kadar anlayışlıydı ki, Louis o anda yüzlerinin yaklaşıp dudaklarının birleşebileceği hissine kapılmıştı.

– Yoo, itiraz istemem... Size veriyorum bu çakmağı...

*

Otelin, bahçenin öte tarafındaki ek binasında, gece için iki oda ayırtılmıştı. Tam bardan ayrılırken Bejardy Louis'yi kolundan tutup geriye çekti.

– Bana yaptığınız iyilik için teşekkür ederim. Bu konuyu Paris'te tekrar konuşuruz. Biliyorsunuz Louis, komisyonunuz sizi bekliyor...

– Şey... Hiç gereği yoktu... Gerçekten...

Bejardy bu komisyonu ödemeyi unutmuş olsa içi rahatlayacaktı.

– Olur mu hiç... Cep harçlığına ihtiyacınız vardır... Sizin yaşınızda...

Bahçeyi geçmiş olan Odile'le Nicole Haas'a yetiştiler. Binanın ön cephesinde asılı bir fener yollarını görmelerini sağlıyordu.

Kata dışarıdan bir merdivenle çıkılıyordu ve odalar bir yanı yeşil tahta bir tırabzanla kapatılmış bir koridora açılıyordu.

– İyi geceler.

– İyi geceler.

Odaları bitişikti.

*

Sabaha karşı saat ikiye doğru Louis ve Odile, Bejardy ve Nicole Haas'ın sesleriyle uyandılar. Önce ne söylediklerini anlayamadılar. Bejardy hiç durmadan konuşuyordu. Louis onun bir şey okuduğunu ya da birisiyle telefonda konuştuğunu zannetti.

– Pis herif! diye bağırıyordu Nicole Haas.

– Kes sesini!

Bir şeyin yere düşerek parçalandığı duyuldu.

– Delisin sen! Herkesi uyandıracaksın!

– Umurumda değil!

– Dövüşecekler mi dersin? diye sordu Odile.

Başını Louis'in omzuna yaslamıştı. Hiç kımıldamıyorlardı.

– Paran sende kalsın! diye uluyordu Nicole Haas. Ben arabayı alıp Paris'e dönüyorum!

– Yeter artık!

Bir tokat patladı ve ardından bir itişme gürültüsü duyuldu.

– Dolandırıcı! Üç kâğıtçı! Zavallı bir dolandırıcıdan başka bir şey değilsin sen!

– Kes sesini dedim!

– Katil!

– Koko, sus...

Bejardy herhalde kadının ağzını eliyle kapatıyordu, çünkü sesi boğuk çıkıyor, daha çok bir yakarışa benziyordu.

– Pis herif! Alçak!

– Hadi bakiim, biraz nazik ol... Sakin ol Koko...

Artık daha alçak sesle konuşuyorlardı. Aniden gülmeye başladılar. Sessizlik. Arada sırada Nicole'ün kesik kesik iniltileri duyuluyordu.

Odile'le Louis, gözleri faltaşı gibi açılmış, hareketsiz duruyorlardı. Tavanda kafes şeklinde ışık yansımaları oynaşıyordu.

– Düşünüyorum da, dedi Louis, bizim burada ne işimiz var ki?

Birkaç dakikadan beri bu odada, okulda ve ordudayken hissettiği o bağımlılık ve boğulma hissiyle içi sıkılıyordu. Günlerin birbirini izlediği, insanın kendi kendine orada ne aradığını sorduğu ve bu tutsaklığın bir gün biteceğine bir türlü inanamadığı o çekilmez ortam...

– Bence gitmeliyiz, dedi Odile.

Gitmek. Tabii, elbette!.. Bejardy'nin onun hayatı üzerinde hiç etki ve yetkisi yoktu ki... Hiç mi hiç... Ona verilecek hiçbir hesabı yoktu. Hiçbir şeye, hiç kimseye bağımlı değildi. Hatta okul ve kışla avluları da şimdi gerçekdışı ve zararsız birer hayal gibi görünüyordu, tıpkı eskiden gezindiği bir parkın anısı gibi...

Jussieu Meydanı; hava ılık olduğundan Brossier onları kafenin terasındaki masalardan birinde bekliyordu. Odile'le Louis gelince ayağa kalktı ve onları sarmaş dolaş kucakladı. Bu davranışında kendisini bilenler için alışılmışın dışında bir sevgi gösterisi fark ediliyordu.

İngiltere'ye hareket ettikleri günden beri adamakıllı değişmişti... Üstünde gök mavisi eski bir eşofman, ayağında basketbol ayakkabıları vardı; zayıflamış, yüzünde, arasıra eliyle yokladığı sakalı yeni uzamaya başlamıştı.

– Louis... Sana müthiş bir haberim var... Artık Bejardy ile çalışmıyorum... O iş bitti...

Muzaffer bir eda ile Louis ve Odile'in tepkilerini gözlüyordu.

– Peki şimdi ne yapacaksınız? diye sordu Odile.

– Dinleyin... hiç bu kadar mutlu olmamıştım...

Derin bir nefes alıp göğsünü şişirdi.

– Eveet... Fen Fakültesine dinleyici olarak kayıt oldum... Böylece kendimi Jacqueline'e de daha yakın hissediyorum... Zaten derslerimiz aynı binada, Saint-Bernard Rıhtımında...

– Peki ama, Bejardy ile tüm bağlantını kopardın mı? diye sordu Louis.

– Tümüyle. Onu artık görmek bile istemiyorum. Hayatımın bu sayfasını tümüyle kapattım. Louis, ben artık bambaşka bir insanım...

Louis'nin Saint-Lô'da tanıdığı şiş suratlı pazarlamacı ile bu eşofmanlı, gözleri parlayan, solgun yanaklı

adam arasında hiçbir akrabalık kalmamıştı. Acaba Tirol şapkalarını saklamış mıydı?

– Özür dilerim, dedi Brossier. Kılığım biraz tuhaf. Haftada bir gittiğim bir jimnastik salonundan geliyorum da...

– Peki ya ben? dedi aniden Louis. Bejardy ile yalnız mı kalacağım? Beni de mi boşluyorsun?

– Yoo, hayır... Elbette hayır... Umarım sen de benim yaptığımı yaparsın... Jacqueline de şimdi gelir... Bu akşam dersi biraz uzun sürecekti de...

Eliyle önündeki meydanı süpürür gibi bir hareket yaptı.

– Bu semte bayılıyorum... Jacqueline ve ben Üniversite Sitesine gitmenin dışında buradan hiç ayrılmıyoruz.

Meydan, çevresindeki ağaçlarla, adeta bir taşra kentinin meydanıydı. Birkaç kişi kaldırımın kenarında *boules* oynuyordu. Yan taraftaki kafeden bir juke-box müziği yükseldi.

– Size mahalleyi gezdirmeliyim... Hemen şurada Bitki Bahçesi var... Ve Jacqueline'in arada sırada beni götürdüğü eski Lutèce Arenası... Üniversite kafeteryasına ya da Site'nin yemekhanesine gitmediğimiz zaman yemeklerimizi Lutèce Arenasının yanındaki küçük bir Meksika lokantasında yiyoruz... İsterseniz bir akşam birlikte gideriz...

Sesindeki gırtlaksı sertlik gitmiş, yerine onu açık, hatta ezgili kılan bir canlılık ve coşku gelmişti. Her zamanki söz dağarcığını da bırakmıştı, öyle ki eskiden konuşmasını süsleyen lavuk, bok herif, mangır, fasafiso gibi argo sözcükler artık pek ağzına yakışmayacaktı.

Bu arada Jacqueline Boivin de gelmiş ve masalarına oturmuştu; kucağında bir okul çantası vardı. Louis onun Etiyopyalı zarafetine hayranlık duyuyordu.

– Dersin iyi geçti mi? diye sordu Brossier onu alnından öperek.

– Evet, çok iyi.

Odile ve Louis'ye döndü.

– Sizi yeniden gördüğüme sevindim. Jean-Claude size her şeyi anlattı mı?

Bakışı bir onaylama belirtisi bekler gibiydi.

– Bence doğru olanı yapmış, dedi Louis.

– Bizimle Üniversite Sitesine gelir misiniz? diye önerdi Brossier. Orada bir-iki lokma bir şey yiyebiliriz. Jacqueline, çantanı ben taşıyayım...

Henri-IV Lisesinin, sonra da Saint-Étienne-du-Mont Kilisesinin önünden geçerek Panthéon Meydanına çıktılar. Jacqueline Boivin Brossier'nin koluna girmişti, çanta da Brossier'nin elindeydi.

– Bu semti biliyor musunuz? diye sordu Brossier.

– Hayır, dedi Odile. Ben hiç üniversite öğrencisi olmadım.

– Bunun için insan hiçbir zaman geç kalınmış sayılmaz... İşte ispatı...

Parmağı ile kendini işaret ediyordu ve Jacqueline Boivin'i boynundan öptü.

– Kayıt formlarını dolduracaksın, hepsi o kadar mı yani? dedi Louis.

Soufflot Sokağında, birkaç öğrenci grubu masaların arasında soldan sağa doğru kayarak *Mahieu*'nün terasından geçiyor, bir yandan da hararetli ve telaşlı konuşmalarını sürdürüyorlardı. Hareketsiz duran Brossier Jacqueline Boivin'i sımsıkı göğsüne bastırmıştı. Yanlarında, Odile'le Louis bu insan kalabalığı içinde itilip kakılarak akıntıya kapılmış gidiyorlardı. Neyse ki Brossier onları sıkıca tuttu.

– Sağda, Saint-Michel Bulvarında, *Capoulade* var, dedi. Bir rehberin ciddi ve resmi sesiyle... Daha ileride Jacqueline'le sık sık gittiğimiz Picart Kitabevi... Ve

plakçı Chanteclair... Biraz daha aşağıda Gibert var; orada arasıra birkaç eski kitap satarım, üç-beş kuruş yolumu bulmak için... Ve *Café de Cluny*... Bu kafenin birinci katında bilardo oynanır.

Soluk soluğa kalmıştı; sanki çevrenin sakladığı tüm güzellikleri onlara gösterebilmek için yeterli zaman bulamayacağından, hatta bütün bir hayatın bile buna yetmeyeceğinden korkarak paniğe kapılmıştı.

Lüksemburg İstasyonunda sıraların üzerine oturmuş, Sceaux hattı trenini bekliyorlardı.

– Sen de benim yaptığımı yapıp Roland'la tüm bağlarını koparmalısın Louis... Mutlaka sözün geçiyordur Odile, söyle ona, Bejardy ile çalışmayı bırakması gerek...

Onları Üniversite Sitesine götüren trende Brossier Jacqueline Boivin'nin başını sevgiyle omzuna bastırıyordu.

– Seninle açık konuşacağım Louis... Roland'ın durumu ümitsiz... Gemiyi, batmadan önce terk etmelisiniz...

– Onu uzun zamandır mı tanıyorsun? diye sordu Louis.

Artık Bejardy ile aralarında her şey bittiğine göre, şimdiye kadar sorup da Brossier'den kaçamak yanıtlar aldığı soruları tekrar sorarsa, Brossier'nin bu kez ona her şeyi anlatacağını, en ince ayrıntıları bile söyleyeceğini hissediyordu.

– Roland'ı savaştan hemen sonra tanıdım... Hemen hemen yirmi yıl oluyor...

– Bir zamanlar bir mavna üzerinde bir lokanta açmışsınız, dedi Louis.

– A, evet... *La Goélette de Longchamp*... Bunu size kim anlattı? Tam bir fiyasko olduydu... Roland garsonların Camargue'daki sığır çobanlarının kılığına girmelerini istemişti...

Jacqueline'in yanağına muzipçe bir öpücük kondurdu.

– Bu askerlik hatıraları seni sıkmıyor, değil mi canım?

Jacqueline nazikçe omuz silkti ve Odile'e bir suçortağı bakışı attı. Denfert-Rochereau İstasyonuna gelmişlerdi.

– Roland'ı tanıdığımda on sekiz yaşındaydım... O benden beş yaş büyüktü...

Louis'ye eğildi.

– Roland'ın dramını tek bir cümleyle özetleyebiliriz: 'İstiyorum, ama yapamıyorum'... Kusura bakmayın biraz kaba kaçacak ama, Roland her zaman götünden büyük osurmuştur...

İşte bu, Saint-Lô'daki Brossier idi.

Cité Universitaire İstasyonunda indiler. Önlerinde genç bir çocuk ayağı ile bir futbol topunu sürüyordu. Brossier bir çalımla topu aldı ve çocuğa kaptırmadan merdivene kadar sürmeyi başardı. Bu başarı onu çok memnun etmişti.

– Türk'ün orada birşeyler yiyelim mi? dedi Brossier. Biraz daha aşağıdadır...

Charléty Stadyumuna doğru Jourdan Bulvarını takip ettiler. Mavi ve pembe neon ışıkları kaldırımın ortasında, ağaçların altında, bir çeşit camekânlı tezgâhı aydınlatıyordu. Çevresinde de birkaç masa vardı.

– Dört kulüp-sandviç ve dört büyük fıçı bira, sarışın olsun, diye siparişi verdi Brossier .

Rüzgâr Montsouris Parkının kokularını onlara kadar getiriyordu ve gece de berrak olduğundan, büyük çimenliğin ucunda bulunan Tunus Beyinin sarayını görebiliyorlardı. Karşılarında, ıssız bulvarın öbür tarafında, Brossier'nin lambri kaplı holünü sevdiğini söylediği İngiltere Yurdu vardı. Biraz yukarıdaki duraktan arada sırada boş bir otobüs kalkıyordu.

– Siz ikiniz tatilde ne yapacaksınız? diye sordu Brossier.

O ve Jacqueline temmuz ve ağustos aylarında Paris'te kalmaya karar vermişlerdi. Sabahları Site'de çimlerin üstünde güneşlenecek, öğleden sonraları turistçilik oynayıp Invalides Sarayı, Louvre Müzesi, Eyfel Kulesi, Sainte-Chapelle gibi yerleri gezmeye gidecekler, akşamları da bir gezinti gemisinde yemek yiyeceklerdi. Hatta turistlerin arasına karışıp bir 'organize gezi' otobüsüne binerek Versailles'a kadar uzanabilir, belki de, neden olmasın, Neptune havuzunun kıyısında bir 'ses ve ışık' gösterisine katılabilirlerdi.

– Tatilde bunları yapmak çok eğlenceli olacak, dedi Jacqueline. Bence siz de bize katılmalısınız...

– Bence en önemlisi, dedi Brossier, organize gezileri seçmemiz. Bunlar rehberli. Her bakımdan onların sorumluluğunda olacağız. Anlıyorsunuz değil mi Louis... Rehberler...

Bunun üzerinde önemle duruyordu. Evet, bir süredir yaşamsal bir 'organizasyon' ve 'rehber' gereksinimi duyuyordu.

Fakat Louis ne pahasına olursa olsun Brossier'nin Bejardy ile nasıl tanıştığını bilmek istiyordu.

– Baştan alalım, dedi Brossier. Söylediğim gibi, Roland'ı savaştan hemen sonra tanıdım, Neuilly'de *Les Marronniers* adlı bir aile pansiyonunda. Orada annesi ve o zamanlar nişanlı olduğu kızla oturuyordu... Kız İngilizdi...

Ve kendisi, on dokuz yaşındaki tombalak delikanlı Jean-Claude Brossier Normandiya'dan yeni gelmiş ve Boulle okuluna kaydolmuştu. Fakat kısa sürede okulu boşlamış ve kendini onların yaşamlarının ritmine kaptırmıştı. Arabayla, bazen Deauville'e kadar gezintiler yapıyor, yarışlara gidiyor ve akşamları *Kestane Ağaçları*'nın küçük salonunda Bayan Bejardy ile briç oynuyor-

lardı. Roland Almanya'da askeri üstün hizmet madalyası kazanmış, iş hayatına atılmaya hazırlanıyordu. Ve Hélène, Roland'ın nişanlısı... Öyle tembeldi ki bu kız... Bir gün pansiyona, o kıtlık döneminde bulunması çok güç olan bir paket çekirdek kahve getirmişlerdi de Hélène bunu öğütmesi gerekeceğini düşünerek oflayıp puflamıştı.

Jacqueline uslu uslu sandviçini ısırıyordu. Odile dudaklarının arasına bir sigara sıkıştırmıştı, Louis de Zippo çakmakla bunu yakıyordu. Ya Brossier? Geçmişte kalmış bu anıları anımsamaktan birdenbire hüzünlenmiş görünüyordu. Yüz hatları gerilmişti ve Louis ona bu soruları sorduğuna pişman oldu.

– İşte böyle, ben Normandiya'dan Boulle okuluna devam etmek için gelmiştim...

Yüzü gittikçe soluyordu; sanki kucağında tuttuğu okul çantasının, eşofmanının ve öğrenci sıfatının, hatta gri pileli eteği ve bej triko takımı içinde Jacqueline Boivin'in bile onu geçen zamana ve dünyanın duyarsızlığına karşı koruyamayacağının birdenbire farkına varıyordu.

*

Louis yeniden, sabahları ve öğleden sonraları, Delaizement Sokağındaki garajda nöbet tutmaya başlamıştı. Ya da İngiltere'ye gitmeden önce yaptığı gibi Paris'te veya banliyöde bazı adreslere kapalı zarflar teslim ediyordu.

Bejardy'nin tüm ısrarlarına rağmen komisyonunu almayı reddetmişti; Bejardy yapmacık bir ilgisizlikle ona, taşımacıların gelip garajdaki mobilya ve dosyaları alacağını açıkladığında Louis bir bozgun rüzgârının estiğini hissetti. Fakat bir şey sormaya cesaret edemedi.

– Garajı elden çıkarıyorum, dedi Bejardy.

Garaj zaten boşalmıştı. Amerikan arabaları yok olmuştu... Mercedesler de. Yalnızca, en dipte, lastikleri patlak eski gri bir Simca kalmıştı, ama o da zaten hiç yerinden kımıldamamıştı ki...

Bir öğleden sonra Bejardy'nin dosyaları bu Simca'nın yanına taşımasına yardım etti. Burada duvara yaslanmış tuğla bir şömine vardı. Bejardy şömineye birkaç odun yerleştirip yaktı. Dosyaları teker teker açıyor, kâğıtları sırayla alevlerin içine atıyor ve külleri bir demir çubukla karıştırıyordu.

— Ateş her şeyi arıtır, dedi düşünceli düşünceli.

— Brossier artık sizinle çalışmıyormuş, öyle mi? diye sordu Louis.

— Bunu nereden biliyorsunuz?

— Geçen gün ona rastladım.

Bejardy eski Simca'nın basamağına oturmuş bir dosyayı inceliyordu. Başını kaldırdı.

— Sanırım âşık olmuş. Ben ne yapabilirim ki buna karşı?..

— Bana sizi uzun süredir tanıdığını söyledi...

— Evet, biz neredeyse... çocukluk arkadaşıyız... dedi Bejardy kaçamak bir tavırla.

— Galiba savaştan hemen sonra, Neuilly'de bir aile pansiyonunda tanışmışsınız.

Bejardy'nin bakışlarında bir endişe belirdi.

— Size başka ne anlattı?

— Hiçbir şey, orada annenizle oturduğunuzu...

— Ya, size annemden de bahsetti demek?

Yüzünde hafif bir gülümseme belirdi, fakat hemen tekrar karardı.

— Biliyor musunuz, ben Brossier'yi hep peşimden sürükleyip durdum... Bütün hayatım boyunca... Böyle şeyler sık sık geliyor insanın başına...

Ayağa kalktı ve şömineye birkaç kâğıt daha attı.

– Sevgili Louis, bana artık kendi hayatını kurmak istediğini açıkladı.

Daha çok bir öksürüğü andıran kısa bir kahkaha attı.

– Ne var ki, bunun için artık çok yaşlı... Eminim eninde sonunda tekrar gelip beni bulacak. Kuyruğu bacaklarının arasında... Ama o zaman ben burada olmayacağım...

Güneş ışınları dipteki yüksek camlardan süzülüp yerde kocaman bir leke oluşturuyordu. Louis ile Bejardy, ormanın açıklık bir yerinde mola vermiş yürüyüşçüler gibi, bu aydınlık lekenin ortasında oturuyorlardı. Ateş çıtırdıyordu.

– Buradaki işlerimi tasfiye ediyorum, dedi Bejardy. Ama sevgili Louis, size bir kez daha işim düşecek...

*

Bir yan sokaktan geçerek Louis-Blériot Rıhtımına çıktı ve elindeki yeşil sepetle binaya girdi. Kapıyı Bejardy açtı.

– Kalan tüm dosyaları aldınız değil mi?

– Evet.

Bejardy sepetin içine istif edilmiş dosyaları çabucak inceledi.

– Verin bana şunu...

Louis'nin önü sıra yürüdü. Elinde bu sepetle arkadan tuhaf görünüyordu, pazardan dönüyormuş gibi...

Salona girince Louis bazı mobilyaların eksik olduğunu fark etti. Yalnızca büyük kanepe ile iki koltuk kalmıştı. Raflar boşaltılmış, kitaplar duvar boyunca kümeler halinde dizilmişti.

– Daireyi de tasfiye ediyorum, dedi Bejardy. Kitaplar ilginizi çekiyorsa...

Kanepeye yaklaştılar. Binici pantolonu giymiş olan Nicole Haas uzanmış, uyuyordu. Yanağını kanepenin kolçağına dayamıştı. Bu pürüzsüz cilt, bu yarı açık ağız Louis'yi heyecanlandırmıştı. Bejardy yavaşça omzuna dokundu. Nicole gözlerini açtı ve Louis'yi görünce doğruldu.

– Özür dilerim.

– Önemli değil sevgilim.

Yarı açık camlı balkon kapısından giren rüzgâr tül perdeleri şişiriyordu, tıpkı Odile ve Louis'nin burada Nicole Haas ile ilk karşılaştıkları günkü gibi.

– Güzel havadan yararlanmalısın Koko... dedi Bejardy. Öğleden sonra ne yapacaksın?

– Atları görmeye gitmem gerek.

– Louis seni arabayla götürebilir. Benim burada kalmam gerek... Biraz işim var...

Telefon çaldı ve Bejardy yanıt vermek için odanın öbür ucuna doğru ilerledi. Louis Nicole Haas'ın karşısına oturmuştu. Nicole hiçbir şey söylemiyor, ama hâlâ mahmur yüzüyle gülümsüyordu. Ve bu gülümseme, üzerine dikilmiş olan bu aydınlık gözler, perdelerin bir düşteymiş gibi rüzgârda hafif hafif dalgalanması, dışarıdan gelen bir teknenin motor sesi, bütün bunlar anısı bellekten silinmeyen o anlardan birini oluşturuyordu.

*

Neuilly'de, Ferme Sokağına gelince Nicole, bütün zemin katı bir bardan ibaret alçak bir binanın, *Lauby*'nin önünde Louis'ye durmasını söyledi. Duvarlar lambrili, salon loş, her tarafta da at ve binici resimleri asılıydı. Üzengiler, kamçılar... Deri kokusu her yana sinmişti.

Masalardan birinde oturmakta olan bir adam kalkıp onları karşıladı ve Nicole Haas'ın elini öptü. O da

binici kılığındaydı; çok kısa boylu, siyah saçlı, siyah bıyıklı, dimdik, mumdan heykele benzeyen bir adamdı. Sözcükleri ağzında tokuşturuyor, bir heceyi vurgulayıp ötekini yutuyor, sonrakini yarım bırakıyor ve Anglo-Saksonların kesik kesik konuşma tarzını o kadar iyi taklit ediyordu ki, Fransızca konuştuğu bile zor anlaşılıyordu. Louis Nicole Haas'tan bu adamın bir marki olduğunu, Amerika'da uzun süre yaşadığını ve bu arada bir sinema oyuncusuyla evlenip onun 'manager'i olduğunu öğrendi. Fransa'ya dönünce *Lauby*'nin karşısındaki binicilik tesislerinin yönetimini üstlenmişti. Amerika'dan getirdiği tek şey 'manager'liğiydi; soyluluk unvanından daha çok önem verdiği bu niteliği kartvizitlerinde de belirtiyordu.

– Ee, Nicole, atlarınızı bir süre daha bize mi bırakıyorsunuz?

– Evet. Bir ay daha.

– Sonra da ver elini Arjantin. Karar kesin mi, söyleyin bana?..

– Daha bilmiyorum.

– Bana zamanında haber verseniz iyi olur... Orada çok iyi dostlarım vardır. Dodero, Gracida... Pierre Eyzaguirre... Yo, hayır, bu Şililiydi... İnsan bu goşoları hep birbirine karıştırıyor...

Markinin sesi dostlarını sayarken iyice tizleşmişti.

– İçecek bir şey ister misiniz? Scotch? Kahve? Söyleyin, çekinmeyin...

Kol düğmelerinden rahatsız oluyormuş gibi kollarını tuhaf hareketlerle havada çevirip duruyordu.

– Siz de ata biniyor musunuz?

– Hayır, dedi Louis.

– Neden?

– Fırsatı olmamış, dedi Nicole Haas.

– Ama başlamanız gerekir, dedi marki ciddiyetle.

Lauby'den çıkıp karşıdaki manejin kapısından girdiler.

– İzninizle, dedi marki. Robert de Unzue'nün kızına binicilik dersi vermem gerek. Yakında görüşürüz Nicole... Arjantin konusunda... bana söyleyin ama... Atların masrafı için bilmem lazım...

Marki sert bir el hareketiyle selam verdi; kum kaplı avluyu geçip ahırlara doğru yürüdüler. Nicole Haas Louis'ye atlarını göstermek istiyordu. İki taneydiler; biri benekli sarı, öteki kula donlu; başlarını bakslarından dışarı uzatıyorlardı. Nicole alınlarını okşadı.

Ahırların üstünde sarmaşık kaplı bir tür güvercinlik görülüyordu.

– Orada bir odam var. Görmek ister misiniz?

Daracık bir sarmal merdivenden çıktılar; Nicole Haas kapıyı açtı. Jouy bezeliyle döşeli ufacık bir odaydı; soluk mavi kadife kaplı dar bir yatak vardı.

– Buraya sık sık gelirim... Kendimi iyi hissettiğim tek yer burası... Atlara yakın oluyorum...

Pencereyi araladı ve yatağa uzandı.

– Sizin neden Roland'la çalıştığınızı bir türlü anlayamadım...

– Hayatın cilveleri işte... dedi Louis.

Yere oturup sırtını yatağın kenarına dayamıştı.

– Peki, o gidince ne yapacaksınız?

– Bilmem, dedi Louis. Ya siz?

– Ha o olmuş ha başkası, fark etmez; atlarıma bakmamı sağlayacak biri olsun da...

Zarif ve inatçı yüzünü Louis'nin omzuna dayadı.

– Beni Arjantin'e götürmek istiyor... Ne yaparım ben oralarda?..

Soluğu Louis'nin ensesini gıdıklıyordu.

– Roland'ın bir katil olduğunu biliyor musunuz? Evet, bir katil... Vaktiyle gazetelerde yazılar bile çıktı hakkında... Bir katille birlikte Arjantin'de n'aaparım

ben?.. Siz pek farkındaymış gibi görünmüyorsunuz Louis, ama ben oralarda, o katille başbaşa...

O odada, o dar yatakta ne kadar kaldılar?.. Nicole'ün omzunda yıldız biçiminde bir yara izi vardı; Louis dudaklarını bunun üzerinde gezdirmekten kendini alamıyordu. Bir attan düşme olayının anısıymış... Akşam oldu. Toynak takırtıları, kişnemeler, gittikçe uzayan aralıklarla emirler savuran markinin tiz sesi duyuluyordu, uzaktan gelen temiz ve hüzünlü bir kaval ezgisi gibi...

Yaz yaklaşıyordu. Bejardy Louis'ye gittikçe daha az iş veriyor, o da günlerinin çoğunu Odile'le birlikte geçiriyordu. Bazan Üniversite Sitesine gidip Brossier'yle Jacqueline Boivin'i buluyor ve birlikte geniş çimenlikte piknik yapıyor ya da Montsouris Parkında geziniyorlardı. Çoğu kez Mary de Montmartre'a geliyordu. Planladıkları 'Couture-Fashion' butiği için evinin yakınlarında 'devren satılık' bir dükkân bulmuştu.

Geceleri, bazilikanın önündeki açık alanda, ağır ağır Blanche veya Pigalle meydanlarına kadar yürüyorlardı. Martyrs Sokağındaki bir kabarede iş bulmayı başarmış olan Jordan'ı görmeye gidiyorlardı; çocuk hâlâ sahnede Odile'le Mary'nin diktikleri giysiyi kullanıyordu. Ya da yalnızca Caulaincourt Sokağından, sonra Junot Caddesinden yukarı doğru çıkıyor ve aynı yoldan geri dönüyorlardı. Caulaincourt Sokağındaki *Roma Hôtel*'in girişi bütün gece bir trenin kondüktör bölümüymüş gibi parlıyordu.

Junot Caddesinde, bir *irish setter* gezdiren boylu boslu bir adama rastlıyorlar ve selamlaşıyorlardı. Köpek Odile'le Louis'ye karşı doğal bir sempati besliyormuş gibi görünüyordu.

İşte böyle bir akşam, *Rêve*'in terasında, adam onlarınkinin yanındaki masada oturuyordu; *irish setter* de çenesini Odile'in dizine dayamıştı.

– Köpeğim sizi rahatsız etmiyor ya Matmazel? Ediyorsa lütfen hiç çekinmeden kendisine söyleyin...

Dudaklarını ancak oynatıyordu, ama sesi uzaktan bile duyulacak gibiydi.

– Yoo, hayır, hiç rahatsız etmiyor, dedi köpeği okşamakta olan Odile.

– Bu semtte mi oturuyorsunuz?

– Evet, dedi Louis. Biraz daha aşağıda, şey sokağında...

– Kaç numarada?

– 18 *b*.

– Kaçıncı kat?

Louis biraz tereddüt etti.

– Beşinci katta...

– Olamaz!.. Atölyede yani!..

– Evet.

– İzninizle, oturabilir miyim?

Odile'le Louis'nin masasına geçti. Çok heyecanlanmış olduğu belliydi. Kısa kır saçları, topluca suratı, kalın kaşları ve çubuklu kadife ceketinin daha da belirgin kıldığı iri ve dik gövdesi kendisine bir eski boksör havası veriyordu. Çevresine eski deri ve soğuk kül kokusu yayılıyordu.

– Orası vaktiyle benim atölyemdi, biliyor musunuz?..

Ne olduğu tam olarak belirlenemeyen bir özellik bu surattaki sert ve kaba karakteri ele veriyordu.

– Kabul etmek gerek, bazen öyle rastlantılar oluyor ki...

– Ressam mısınız? dedi Odile, köpeği okşamaya devam ederek.

– O zamanlar evet... Yani o atölyede otururken... Müzikhollerin program kitapçıklarına kapak falan çiziyordum. Ama boşverin, size hayatımı anlatmaya kalkmayayım şimdi... Sahi, sırası gelmişken, barla vantilatörü yerinde bıraktınız mı?

– Evet, dedi Louis.

– O Çin işi desenler benim eserim.

Başı yukarıda, dudaklarında biraz alaycı bir gülümseme, patlak gözleriyle Odile ve Louis'yi gözlüyordu.

– Kendimi takdim etmedim size... Bauer... Bu tuhaf rastlantıyı kutlamak için sizi erik likörü içmeye davet ediyorum... Yerim hemen şuracıkta...

Ses o denli buyurucu idi ki reddetmek gerçekten imkânsızdı.

Junot Caddesinde, otuzlu yıllarda inşa edilmiş, kemerli pencereli küçük binalardan birinin kapısından girdiler. Bauer köpekle birlikte önlerinden gidiyordu.

– Şey, mümkün olduğu kadar az gürültü yapın, bir sakıncası yoksa. Annem uyuyor da...

Ayaklarının ucunda yürüyerek dar bir koridordan geçip oturma veya yemek salonuna benzeyen oldukça geniş bir odaya girdiler. Bauer kapıyı arkalarından yavaşça kapattı.

– Şimdi konuşabiliriz. Buradan annem hiçbir şey duymaz...

Odada mobilya olarak bir büfe, ceviz boyası renginde rustik tarzda bir masayla sandalyeler vardı. İki pencere arasında sarkaçlı bir Tirol duvar saati, krem rengi ipekli kumaş kaplı bir koltuk ve büfenin rafında bir vazoda birkaç gül bu dekora biraz şenlik katıyordu. Louis'in gözü ışığa karşı çekilmiş bir fotoğrafa takıldı: Bir yelkenlinin direğine dayanmış, arka plandaki pırıltılar saçan denizin önünde silueti iyice beliren bir adamın resmiydi bu.

– Alain Gerbault... On yedi yaşındayken onu yakından tanımıştım, dedi Bauer.

Bu fotoğraf odaya nostaljik bir çekicilik, sanki bir esinti dolusu açık deniz havası veya bir Hawaii gitarı çağrısı getiriyordu.

– Buyurun... Oturun...

Masanın üstüne bir muşamba örtülmüştü. Köpek Odile'in yanındaki sandalyeye çıkıp orada öylece, dimdik, gözlerini Bauer'den ayırmaksızın durdu. Bauer ise uzun ve dar şampanya kadehlerine erik içkisini dolduruyordu.

– Galiba köpeğiniz de istiyor, dedi Odile.

Bauer bir kahkaha attı.

– Öyle mi? Pekâlâ, bir kadeh de köpeğe...

Bir kadehi ağzına kadar doldurup kuşkulu kuşkulu bakan köpeğin önüne sürdü. Sonra büfenin çekmecelerinden birinden yeşil deri ciltli büyük bir albüm çıkardı.

– Buyurun, bakın... Bunlar atölyede oturduğum günlere ait anılar... Şimdi sizin oturduğunuz yerde yani...

Louis albümü açmıştı; Bauer onun, Odile'in ve köpeğin arkalarında duruyordu. İlk sayfanın her iki yanında da saydam plastikle korunmuş birer resim vardı: Biri esmer biri sarışın, yakışıklı iki adam. Fotoğraflar otuz yıl kadar öncesine aitti.

– Pierre Meyer ve Van Duren... İki müzikhol sanatçısı, dedi Bauer. Hayatımda en çok hayranlık duyduğum iki kişi...

– Neden? dedi Odile.

– Güzel insanlardı da ondan, dedi Bauer, yanıt istemez bir tonla. Her ikisi de intihar etti... Zaten Alain Gerbault da, bir bakıma...

Louis albümün sayfalarını çeviriyordu. Çeşitli müzikhollerin, kesik kesik bir yazıyla 'Bauer' diye imzalanmış program kapakları görülüyordu.

– Belki annemi de tanımışsınızdır, dedi Louis. *Tabarin*'de çalışıyormuş...

– Anan mı? Yoo delikanlı... Ben *Tabarin*'den kimseyi tanımadım... Daha çok Miss için çalıştım...

Sonraki sayfalara bazı genç insanların fotoğrafları yapıştırılmıştı, altlarındaki isim ve tarihler de gittikçe bugüne yaklaşıyordu. Kuşaklar birbirini izliyordu anlaşılan. Ve birbirinden yakışıklı bu pırıl pırıl gençler arasında olgun yaşta, tombul babacan suratlı, kıvrımlı dudaklı ve kısık gözlü bir adam...

– Bu da Tonton, *Liberty's*'den...

Avizenin çiğ ışığı bu anıları koruyan plastik örtüyü parıldatıyordu. Köpek de albüme ilgi duyuyormuş gibi zaman zaman kokluyor, Louis sayfaları çabuk çevirmediği zaman nefesi resimleri buğulandırıyordu. Odile daha iyi görmek için başını Louis'nin omzuna dayamıştı.

– Resimleriniz ilginç, dedi Odile. Onlara sık sık bakar mısınız?

– Hayır. Onlara bakarken beni efkâr basıyor... İçim kararıyor...

– Neden?

– Bütün bu güzel çocukların yaşlandıklarını ya da dünyadan göçtüklerini düşünmek çok hüzün verici... Bense hâlâ buradayım, onların geçip gittiklerini görmüş çürük bir iskele babası gibi... Kala kala yalnız resimleri kalmış... Hayatımda tanıdığım bütün köpeklerin fotoğraflarıyla başka bir albüm yapmak da istiyordum, ama buna cesaret edemedim.

Sesi boğuklaşıyordu; bir sandalyeye çöktü ve Odile'in elini tuttu.

– Siz bunu anlamak için henüz çok gençsiniz yavrum... Bu albümü karıştırıp resimlere sırayla baktığım zaman, bunların art arda kıyıya vurup kırılan dalgalar olduğu izlenimine kapılıyorum...

Birden Louis'nin yüreği hopladı. Gözlerine inanamıyordu. Parlak plastiğin altında bir fotoğraf: Brossier'yle Bejardy yan yana. Brossier yuvarlak yüzlü, sanki çocukluktan yeni çıkıyor. Bejardy ancak yirmi beşinde,

siyah dalgalı saçlı, yüzünde de büyüleyici bir bakış ve gülümseme...

– Bunları tanıyor musunuz? diye sordu Louis, plastiğin üstündeki, köpeğin soluğundan gelen buğuyu eliyle silerek.

Bauer albümü eline aldı.

– Evet, evet... Roland Toutain'e benzeyen şu küçüğü dram sanatı dersleri almaya göndermiştim...

Parmağıyla Brossier'yi gösteriyordu.

– Ama bir şey çıkmadı... Hatta yanımda antikacılık işinde bile çalıştırdım... Daha sonra sanırım bir havayolu şirketinde kabin memurluğu yapmış... Air-Brazzaville... Öteki öyle değil... Bana tablo satmaya çalışmıştı... İşi kötüye vardı... Bir Amerikalıyı öldürmek suçlamasıyla ağır cezada yargılandı, ama beraat etti... İlgili gazete kupürlerini sakladım, merak ederseniz... Sonunda Neuilly'de bir yüzer lokantaya yönetici oldu... Lokantanın dekorasyonunu benim yapmamı bile istiyordu, 'korsan' temalı bir şey... Hakkındaki gazete kupürlerini istiyor musunuz?

– Tabii, olur, dedi Louis, yapmacık bir umursamazlıkla.

Bauer elini resmin altına sokup bir zarf çıkardı ve Louis'ye uzattı. Louis, sanki bir poşet kokainmiş gibi zarfı hemen cebine attı.

– Geçmişe ait bu anıların hâlâ sizi ilgilendirmesine sevindim, dedi Bauer.

– Onları nerede tanıdınız? dedi Odile, afallamış bir tavırla.

– Onları mı? Ne bileyim, unutmuşum... Belki de Tonton'un orada... Hafızam gittikçe zayıflıyor... Neyse, hadi bakalım, bu kadar yeter çocuklar...

Sert bir hareketle albümü kapatıp çekmeceye yerleştirdi.

– Uslu durursanız bir gün bu albümü size veririm...

Louis heyecanla ayağa kalkmıştı. Yaptığı buluşun etkisiyle şaşkına dönmüş, öylece duruyordu.

– İzin verir misiniz... dedi Bauer, oturmasını işaret ederek.

Elinde bir fotoğraf makinesi vardı, üstüne minicik bir flaş takmaya çalışıyordu.

– Yeni aldım bunu... Renkli resim de çekiyor... ânında... Yaklaşın şöyle biraz... Guy, sen de...

Louis başını çevirip arandı. Bauer gülümsedi.

– Guy köpeğimin adıdır...

Guy burnunu Odile'in eline dayamıştı. Bauer objektiften baktı.

– Çok güzel... Üçünüzü de alıyor...

Flaştan Louis'nin gözleri kırpıştı. Bejardy ile Brossier'yi düşünüyordu. Ama içinden Bauer'in sözünü de tekrarlıyordu: '...Art arda kıyıya vurup kırılan dalgalar...' Mutlaka Bauer bu resmi de albüme yapıştırıp altına tarihini koyacaktı; ve Odile, kendisi ve köpek de böylece, bu kadar dalgadan sonra gelen son bir dalga olacaklardı yalnızca...

*

Zarfta sararmış bir gazete kesiği vardı:

"Dün akşam adli polise mensup müfettişler Neuilly'de Charles-Laffitte Sokağındaki bir aile pansiyonunda, Amerikalı Parker'ı öldürmekle suçlanan yirmi beş yaşındaki Roland Chantain de Bejardy'yi tutuklamışlardır.

"1946 yılı başlarında Fransa'ya gelen Parker'ın, kendi ülkesinin adaletiyle de başının ciddi biçimde dertte olduğu artık anlaşılmıştır. Fransa'da, Parker'ın bir PX memurunun suç ortaklığıyla düzenlediği iddia edi-

len bir Amerikan ordu ihtiyaç fazlası mal kaçakçılığı olayı konusunda soruşturma açılmıştı. Kaçakçılığın konusu hem traktör ve branda gibi mallar, hem de radyo gereçleriydi; Chantain de Bejardy de Howard Parker tarafından malları pazarlamakla görevlendirilenlerden biriydi.

"Anlaşıldığına göre genç adam kendisinden yirmi yaş büyük olan Parker'ın sekreterliğini de yapıyordu. Bazı tanıklıklara göre, ikisi sık sık Pierre-Charron Sokağında, Parker'ın randevularını verdiği *L'Étape* adlı barda birlikte görülmüşlerdi. Cinayetten birkaç saat önce de gene birlikte *L'Étape*'ta bulunuyorlardı.

"Çok saygıdeğer bir aileden gelen Roland Chantain de Bejardy sanat eserleri komisyoncusu olduğunu iddia etmektedir. Kurtuluş'ta De Lattre'ın ordusuna gönüllü yazılmış ve kahramanca davranışıyla yirmi üç yaşında askeri üstün hizmet madalyası kazanmıştı. Babası atçılık ve binicilik çevrelerinde tanınıyordu; uzun süre Fransa Tattersall'inin ve Biarritz Polo Kulübünün başkanlığını yapmıştı. Kendisi ölünce aile sıkıntıya düşmüştü; Chantain de Bejardy de tutuklandığı Neuilly'deki aile pansiyonunda annesiyle birlikte yaşıyordu.

"İki yakını, onun gibi Charles-Laffitte Sokağındaki pansiyonda kalan Hélène Mitford ile on dokuz yaşındaki Jean-Claude Brossier de adli poliste sorguya çekilmiştir. Özellikle birkaç tanığın ifadesi Chantain de Bejardy için belirleyici olmuş, kırk sekiz saatte kesinlikle teşhis edilmesini sağlamıştır. Önce katili gören ve gayet açık olarak tarif eden Meriel'li oto tamircisi M. Jean Tolle'ün ifadesine göre katil yaklaşık yirmi beş yaşlarında, uzun boylu, gayet şık giyimli bir adamdı; hatta kendisinden iki bidon benzin almıştı. Garches'ta oturan bir başka tanık, Madam Seck de katili tarif etmiştir ve tarifi M. Tolle'ünkine tümüyle uymaktadır. Köpekleriyle ormandan geçip Rueil'e doğru giderken kısa aralıklarla iki

el silah sesi duymuş, az sonra bir motor çalışmış ve araba birkaç metre ötesinden geçip gitmiş, ancak kendisi sürücüyü görecek zaman bulmuştu: Meriel'de benzin alan adam gibi yirmi beş yaşlarında, onun gibi siyah saçlı, sakalsız ve düzgün yüz hatlı bir gençti. Yanındaki koltukta arkaya devrilmiş ve onun omzuna dayanmış başka bir adam vardı. Meraklanan Madam Seck arabanın plakasını almıştı: 9092 RM 1 plakalı narçiçeği Delahaye 12 CV idi bu, yani Chantain de Bejardy'nin kullandığı ve Neuilly'deki pansiyonun önünde sık sık görülen araba...

"Chantain de Bejardy'yi Parker'ı öldürmeye iten nedenler ilk bakışta pek anlaşılamamaktadır. Yaptıkları işle ilgili olarak aralarında çıkan bir anlaşmazlık buna neden olmuş olabilir."

Yazının altına bir gazetenin büyük puntolu başlığı yapıştırılmıştı:

CHANTAIN DE BEJARDY DELİL YETERSİZLİĞİNDEN BERAAT ETTİ

Komutanı olan albayla Birinci Fransız Ordusundan bir eski arkadaşı gelip lehine tanıklık ettiler.

Delil yetersizliği ifadesinin altı kırmızı mürekkeple iki kez çizilmiş, kenara gene kırmızı mürekkeple, sinirli bir elle adeta kâğıdı delercesine, üç ünlem işareti konmuştu. El hiç kuşkusuz Bauer'in eliydi...

Nihayet, Dunkerque Sokağında cephesi kahverengi boyalı büyük bir birahane olan *Paris-Nord*'a girmeye karar verdi. Louis ile Odile de ardısıra içeri girdiler.

Bejardy buraları tanıyor gibiydi; onları, yarı saydam karolardan bir duvarın içeri soluk yeşil bir ışık sızdırdığı salonun dibindeki masalara doğru götürdü. Salon bomboştu. Oturdukları yerden Kuzey Garının bir kısmını görebiliyorlardı.

Bejardy saatine baktı.

– Daha yirmi dakika var...

Bagaj olarak yalnızca bir deri çanta ve yanındaki sandalyenin üzerine koyduğu bir küçük bavul vardı.

– Demek ki yarından sonra tam sabah 10'da Cenevre'de Richmond Otelinin holünde buluşuyoruz... İşte Annecy için iki gidiş-dönüş bileti... Kontrol ettim... Annecy'den Cenevre'ye saat beşte bir otobüs var... Tren Annecy'ye saat üçe doğru vardığına göre, iki saat boş zamanınız kalıyor...

Odile'e doğru döndü.

– Bu yolculuk sizi sıkıyor mu?

– Yoo, hiç sıkmıyor.

– Benim için yaptığınız son iş bu. İşte... buyurun...

Küçük bavulu Louis'nin kucağına koydu.

– Aşağı yukarı Axter'e teslim ettiğiniz meblağın aynısı var burada... Bu kez dostum, bir komisyon almanızı istiyorum. Cenevre'de bunu tekrar konuşuruz... Yoo, itiraz istemem, alacaksınız... Otobüste parayı göze

çarpmayacak şekilde gizlemek gerek. Bu fazla lüks, göze batıyor, dedi bavulu göstererek.

– Siz merak etmeyin.

– Ben Brüksel'e kadar bir çıkacağım, orada halledilmesi gereken bazı işlerim var. Böylece bütün köprüleri kesin olarak atmış oluyorum... Daha sonra, ver elini Arjantin...

Ellerini sembal çalar gibi birbirine sürtüyordu.

– Neden Arjantin? diye sordu Louis.

– Orada anne tarafından akrabalarım var. Hem Nicole da atlarıyla ilgilenebilir... Aklıma bir şey geldi... Yarına kadar benimle görüşmek isterseniz Brüksel'de *Métropole* Oteline telefon edip Bay Chantain'i isteyin.

Tren biletlerinin bulunduğu zarfın üzerine 'Chantain' yazdı.

– Chantain adımın bir kısmı... Asıl adım Chantain de Bejardy'dir.

Odile'le Louis bakıştılar. Louis, ceketinin cebinde elinin altında bulundurduğu eski gazete kesiğini Bejardy'ye göstermek üzereyken düşünüp vazgeçti.

Bejardy'nin suratı cam bölmenin çiğ ışığı altında gittikçe soluyordu. Sanki adam oracıkta göz göre göre ihtiyarlıyordu.

– Ne tuhaf, dedi... Hapisten çıktıktan sonra bu Kuzey Garı mahallesinde oturdum ben...

– Siz hapis mi yattınız?

– Şakaydı dostum... Ama gerçekten uzun zaman burada oturdum. Magenta Bulvarında... Görünüşte biraz nankör bir semttir, ama tanıdıkça iyi yönleri anlaşılır.

Çevresindeki bomboş salonu seyrediyordu.

– O zamanlar akşam yemeğine sık sık buraya gelirdim, sarışın bir kızla... O da bu mahallede oturuyordu... Adı Geneviève'di...

Bejardy'nin bakışları bir çaresizlik ve bıkkınlık ifadesiyle sabitleşti. Belki de bu sessiz salonda o Geneviève'den hiçbir şey kalmadığı içindi bu.

– Ya siz? Gelecekte ne yapmayı düşünüyorsunuz? diye sordu.

– Bilmiyorum, dedi Louis. Belki tatile çıkarız.

– Tam olarak yaşlarınız kaç sizin?

– Üç gün sonra yirmi birime basacağım, dedi Odile.

– Ya siz Louis?

– Ben de bir buçuk ay sonra yirmi yaşımı dolduruyorum.

Bejardy düşünceli bir tavırla fincanını kaldırdı.

– Öyleyse, yirmi yaşınıza!..

Kahveyi bir dikişte içti.

– Neyse... Benim artık gitmem gerekiyor... Hayır, hayır, siz burada kalın. Peronlarda veda törenlerinden nefret ederim... Yarın değil öbür gün tam saat onda Richmond'da görüşürüz... Hoşça kalın, Bayan Memling...

Yine de Louis, elinde küçük bavulla, onu birahanenin çıkışına kadar geçirdi.

– Sakın Cenevre otobüsünde üstünüze şüphe çekmeyin... Bu kolay olacak... O kadar masum bir görünüşünüz var ki sevgili Louis... Bilmem ki sizin yaşınızdayken ben de böyle miydim... Ne dersiniz?

– Bilmem ki, diye cevap verdi Louis.

Arkasına dönmeden, kolunu sallayarak caddeyi geçip Kuzey Garına doğru yürüdü. Kolunun bu ağır ve belli belirsiz sallanışı Louis'yi şaşırttı ve belleğinde bir kutsama jesti gibi kaldı.

*

Ortalık hâlâ aydınlıktı. Louis ile Odile, Roland Chantain de Bejardy ile Geneviève adlı bir sarışının vaktiyle oturdukları bu mahallede rastgele dolaştılar. Louis bavulu koltuğunun altında taşıyordu. Doğu Garına kadar yürüdüler, sonra tekrar Kuzey Garı dolaylarına geri döndüler. Trenlerin kalktığı, hantal cepheli binalarla dolu bir semt; ticarethaneler, tozlu hukuk büroları, elmasçılar ve Alsace ve Belçika birası kokularının dalga dalga dışarı yayıldığı birahanelerle dolu bir ticaret mahallesi...

Bunun Paris'teki son gezintileri olduğunu bilmiyorlar. Henüz bireysel birer hayatları yok, bina cephelerine ve kaldırımlara karışıp gidiyorlar. Yıpranmış bir kumaş gibi yamalı bohça makadam kaplamanın üzerine, zaman zaman yapılan asfalt dökümlerinin tarihleri kazınmıştı; ama belki de bunlar doğum, randevu veya ölüm tarihleriydi. Daha sonraları, hayatlarının bu dönemini hatırladıklarında, bu dört yol ağızlarını ve bu bina girişlerini yeniden görecekler. Bunların tüm yansımalarını yakalayıp belleklerine yerleştirdiler. Bu kentin renklerini yansıtan birer sabun köpüğü kabarcığından ibaretler: Gri ve siyah birer köpük küresi...

Saint-Vincent-de-Paul Meydanı, küçük parkı ve kilisesiyle, tıpkı düşte geçilen tanıdık yerler gibi ıssız ve sessizdi. Hauteville Sokağından büyük bulvarlara çıktılar ve Brébant Kafesinin hizasında kalabalığın içinde kayboldular.

*

Odile uyumuştu. Louis yataktan dışarı süzüldü ve parmak uçlarının üzerinde pencereye kadar yürüdü. Annecy'de yağmur yağıyordu. Aşağıda parkta, kımıldamadan duran ve yalnızca siyah şemsiyesinin bombeli

yüzeyi görülebilen birinin gözetiminde, çocuklar koşuşturup duruyordu.

Louis bu oteli garın yakınında olduğu için seçmişti. Ortaokula giderken tatillerini Annecy'de geçirdiği zamanlardan beri, binanın toprak renkli ön cephesi onun merakını kurcalıyordu. Belleğinde cumartesi günleri Paquier yolunda gezintiye çıkan sarışın bir adamın görüntüsünü saklamıştı. Bu adamı, vaktiyle komilik yaptığı bu otelin adıyla, 'La Carlton' diye çağırıyorlardı ve söylentiye göre göğsünde sürekli olarak gri geyik derisinden bir kılıf içinde bir Browning taşıyordu.

Annecy üç yılda hiç değişmemişti. Pazar günleri akşamın yedisinde okula dönüldüğü zamanlardaki gibi yağmur yağıyordu. Böyle pazar günleri Taverna'nın kemerlerinin veya Casino'nun saçağının altına sığınmaktan başka yapılacak hiçbir şey yoktu. Ya da Royale Caddesinin vitrinlerine sürtünmek... Daha sonra Saint-Lô'da da yağmur yağıyor, su birikintilerinin üzerinden atlamak gerekiyordu. Ve biraz düşünülecek olursa, hayatının bu bölümü parmakla sayılabilecek tam tamına dokuz yıllık bir yağmur ve alaturka hela dönemi olmuştu...

Louis otelin penceresinden garı görebiliyordu. Solda, Cenevre otobüsünün kalktığı açık renkli bina vardı. Bir gün, babasının arkadaşı olan velisiyle birlikte bu otobüse binmişti. Cruseilles ve Saint-Julien'den geçiliyordu. Aşılması gereken iki gümrük karakolu...

Sağ tarafta ise, pazar akşamları okulun yüz metre ötesinde duracak olan otobüsü beklerdi. Bu otobüs her zaman dolu olurdu ve yolculuk boyunca insan ayakta kalırdı. Veyrier-du-Lac dönemecinde, Menthon-Saint-Bernard Şatosu, bir dalganın sırtında yükselen bir hayalet gemi gibi, sivri kayasının doruğunda belirirdi. Biraz ileride, yol kenarında da küçük Alex Mezarlığı...

Bavul başucu masasının üzerindeydi. Onu aldı ve gelip pencerenin yanına oturdu. Odile'in düzenli nefes alışını duyuyordu. Saat dörttü. Cenevre otobüsü saat beşi yirmi iki geçe kalkıyordu.

Bavulu açtı. Beş yüz franklık banknot desteleri... Hepsi de yepyeni... Bir an için karşıdaki garı seyretti.

Bir pazar günü otobüse kasten binmemiş ve 'velisinin' evine dönerek otobüsü kaçırdığını söylemişti. Bunun üzerine 'velisi' onu kendi Citroën'iyle okula götürmüştü.

Odile'i uyandırdı. Aynı akşam Nice trenine bindiler. Lyon'da aktarma vardı: On dakikalık bir bekleyiş...

*

Nice'te on beş gün kadar kaldılar. Üstü açılabilen büyük bir Amerikan arabası kiralamışlardı; daha sonraki aylarda bununla bütün Côte d'Azur'ü gezdiler.

Bir sabah, Nice ile Villefranche arasındaki deniz kıyısını izleyen yolu izlerken, Louis içinde tuhaf bir hafiflik, bir tür sersemleşme hissetti. Bu duyguyu Odile'in de paylaşıp paylaşmadığını bilmek isterdi...

Bir şey, –daha sonraları bunun düpedüz kendi gençliği olduğunu düşünmüştü– o zamana kadar kendisine yük olmuş olan bir şey, benliğinden kopup gidiyordu: yardan kopan bir kaya parçasının yavaş yavaş denize doğru yuvarlanarak bir köpük fışkırması içinde suda kaybolması gibi...

Patrick Modiano

BİR GENÇLİK



Son dönem Fransız romancılığının büyük adlarından biri olan *Patrick Modiano*'yu okurlarımız *Yıkıntı Çiçekleri* adlı romanıyla tanımışlardı. *Bir Gençlik* adlı romanında yazar bu kez bize, tanımadıkları bir büyük kentte çalışma yaşamına ilk adımlarını atan iki gencin öyküsünü sunuyor. Farklı yerlerden Paris'e gelen Odile ve Louis, bir rastlantı sonucu bir kahvede tanışırlar. Bir yandan birlikteliklerini sürdürürken, öte yandan bu büyük kenti tanımaya, rastlantılarla, geçici çözümlerle ve serüvenlerle dolu bir yaşam sürmeye başlarlar. Sahip oldukları tek zenginlik masumluklarıdır. Louis, hangi taraklarda bezi olduğunu bir türlü anlayamadığı bir eski soylunun yanında, onun sağ kolu gibi çalışmakta, Odile de, kendisine yardımcı olmayı vaat eden biri için doldurduğu deneme kaydının bir müzikevi tarafından beğenilmesini beklemekte, ileride ünlü bir şarkıcı olmayı düşlemektedir. Tanıştıkları insanlar farklı, ilginç kişiliklere sahip olsalar da, iki genci karanlık yollara sürükleyebilecek, tehlikeli kişilerdir aynı zamanda. Karışık ve karmaşık başlayan bu birliktelik, romanın iki kahramanının yaşamları boyunca paylaşacakları tatlı bir gençlik anısı olur.

n: TOM VOSS

ISBN 975-510-747-

İÇİNDEDİR

9 789755 107479

001451